

ทักษะทางวิชาชีพที่จำเป็นสำหรับนักบัญชีขององค์กรรัฐวิสาหกิจในศตวรรษที่ 21 :
การไฟฟ้าส่วนภูมิภาคเขต 1 (ภาคกลาง)

ESSENTIAL PROFESSIONAL SKILLS FOR STATE ENTERPRISE
ACCOUNTANTS IN THE 21st CENTURY: CASE STUDY OF
PROVINCIAL ELECTRICITY AUTHORITY, AREA 1
(CENTRAL REGION)

นุจรี อร่ามรัตน์พันธุ์

การค้นคว้าอิสระนี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตร

ปริญญาบริหารธุรกิจมหาบัณฑิต วิชาเอกการบัญชี

คณะบริหารธุรกิจ

มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลธัญบุรี

ปีการศึกษา 2561

ลิขสิทธิ์ของมหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลธัญบุรี

ทักษะทางวิชาชีพที่จำเป็นสำหรับนักบัญชีองค์กรรัฐวิสาหกิจในศตวรรษที่ 21 :
การไฟฟ้าส่วนภูมิภาคเขต 1 (ภาคกลาง)

นุจรี อร่ามรัตนพันธุ์

การค้นคว้าอิสระนี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตร

ปริญญาบริหารธุรกิจมหาบัณฑิต วิชาเอกการบัญชี

คณะบริหารธุรกิจ

มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลธัญบุรี

ปีการศึกษา 2561

ลิขสิทธิ์ของมหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลธัญบุรี

หัวข้อการค้นคว้าอิสระ

ทักษะทางวิชาชีพที่จำเป็นสำหรับนักบัญชีองค์กรรัฐวิสาหกิจ
ในศตวรรษที่ 21 : การไฟฟ้าส่วนภูมิภาค เขต 1 (ภาคกลาง)

Essential Professional Skills for State Enterprise Accountants in the
21st Century: A Case Study of Provincial Electricity Authority, Area 1
(Central Region)

ชื่อ - นามสกุล

นางสาวนุจรี อร่ามรัตน์พันธุ์

วิชาเอก

การบัญชี

อาจารย์ที่ปรึกษา

ผู้ช่วยศาสตราจารย์ชัยมงคล ผลแก้ว, Ph.D.

ปีการศึกษา

2561

คณะกรรมการสอบการค้นคว้าอิสระ

..... ประธานกรรมการ
(รองศาสตราจารย์พนารัตน์ ปานมณี, Ph.D.)

..... กรรมการ
(ผู้ช่วยศาสตราจารย์กฤษมา คำพิทักษ์, ปร.ด.)

..... กรรมการ
(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ชัยมงคล ผลแก้ว, Ph.D.)

คณะบริหารธุรกิจ มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลธัญบุรี อนุมัติการค้นคว้าอิสระฉบับนี้
เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญาโทบริหารธุรกิจ

..... คณบดีคณะบริหารธุรกิจ
(ผู้ช่วยศาสตราจารย์นารถพิ ชัยมงคล, ปร.ด.)

วันที่ 5 เดือน มิถุนายน พ.ศ. 2562

หัวข้อการค้นคว้าอิสระ	ทักษะทางวิชาชีพที่จำเป็นสำหรับนักบัญชีขององค์กรรัฐวิสาหกิจ ในศตวรรษที่ 21 : การไฟฟ้าส่วนภูมิภาค เขต 1 (ภาคกลาง)
ชื่อ-นามสกุล	นางสาวนุจรี อร่ามรัตนพันธุ์
วิชาเอก	การบัญชี
อาจารย์ที่ปรึกษา	ผู้ช่วยศาสตราจารย์ชัยมงคล ผลแก้ว, Ph.D.
ปีการศึกษา	2561

บทคัดย่อ

การค้นคว้าอิสระนี้มีวัตถุประสงค์ เพื่อศึกษาทักษะทางวิชาชีพที่จำเป็นสำหรับนักบัญชีขององค์กรรัฐวิสาหกิจตามกรอบมาตรฐานการศึกษาระหว่างประเทศ กลุ่มตัวอย่างของการศึกษาค้นคว้าครั้งนี้คือบุคลากรในหน่วยงานการไฟฟ้าส่วนภูมิภาค เขต 1 (ภาคกลาง) เป็นการวิจัยเชิงคุณภาพและเก็บข้อมูลโดยการสัมภาษณ์เชิงลึกกับผู้บริหารระดับสูง ผู้บริหารระดับกลาง และพนักงาน ผู้ปฏิบัติงานจำนวน 21 คน การค้นคว้าอิสระครั้งนี้ใช้การวิเคราะห์ประเด็นหลักโดยการจำแนกกลุ่มข้อมูลที่ศึกษาตามมาตรฐานการศึกษาระหว่างประเทศ ฉบับที่ 3 เรื่องการพัฒนาทางวิชาชีพระยะเริ่มแรก (ทักษะทางวิชาชีพ)

ผลการศึกษาพบว่า (1) ทักษะวิชาชีพสำหรับผู้ประกอบวิชาชีพบัญชีของหน่วยงานรัฐวิสาหกิจในประเทศไทยในปัจจุบันประกอบด้วย ทักษะทางปัญญา ทักษะด้านความสัมพันธ์ระหว่างบุคคลและการสื่อสาร ทักษะการจัดการตนเอง และทักษะการจัดการองค์กร (2) ทักษะทางวิชาชีพที่ต้องการสำหรับนักบัญชีในหน่วยงานรัฐวิสาหกิจในศตวรรษที่ 21 เรียงลำดับตามความสำคัญ ได้แก่ ทักษะการประเมินข้อมูล ทักษะปฏิบัติงานในระดับต้นที่ต้องใช้ความสามารถทางวิชาการ ในการปฏิบัติงานที่ได้รับมอบหมาย การนำเครื่องมือและเทคโนโลยีมาใช้เพื่อเพิ่มประสิทธิภาพ การประยุกต์ใช้เหตุผล การทำงานเป็นทีม ตระหนักเกี่ยวกับความแตกต่างทางวัฒนธรรมและภาษา เปิดใจกว้างรับโอกาสใหม่ ๆ และการประยุกต์ใช้ทักษะการบริหารคน (3) ทักษะทางวิชาชีพที่จำเป็นสำหรับระดับหัวหน้างาน คือ ทักษะทางด้านความสัมพันธ์ระหว่างบุคคลและการสื่อสาร และระดับผู้ปฏิบัติงาน คือ ทักษะทางปัญญา

ทักษะทางวิชาชีพมีความสำคัญและจำเป็นที่จะช่วยให้พัฒนาองค์กรให้ประสบความสำเร็จ ผู้บริหารควรพัฒนาทักษะทางวิชาชีพแก่ผู้ปฏิบัติงานอย่างเร่งด่วน และการพัฒนาหลักสูตรการศึกษาทางวิชาชีพบัญชีของสถานศึกษาควรคำนึงถึงการเสริมสร้างทักษะทางวิชาชีพทั้ง 4 ด้าน คือ ทักษะทางปัญญา ทักษะด้านความสัมพันธ์ระหว่างบุคคลและการสื่อสาร ทักษะการจัดการตนเอง และทักษะการจัดการองค์กร

คำสำคัญ : ทักษะทางวิชาชีพบัญชี องค์กรรัฐวิสาหกิจ การไฟฟ้าส่วนภูมิภาค

Independent Study Title	Essential Professional Skills for State Enterprise Accountants in the 21 st Century: A Case Study of Provincial Electricity Authority, Area 1 (Central Region)
Name-Surname	Miss Nujaree Aramrattanapan
Major Subject	Accounting
Independent Study Advisor	Assistant Professor Chaimongkol Pholkeaw, Ph.D.
Academic Year	2018

ABSTRACT

This independent study aimed to explore required skills for accountants in the state enterprise based on International Education Standards (IES). The research sample was 21 government officers, consisting of chief executive officers, middle managers, and staff members in the Provincial Electricity Authority, Area 1 (Central Region). The study employed the qualitative research approach. The data were collected by using in-depth interviews and then analyzed by the theme analysis approach by distinguishing the collected data on the basis of Initial Professional Development (Professional Skills), 3rd Issue, International Education Standard or IES3.

The research findings revealed that 1) the current professional skills of accountants in the Provincial Electricity Authority consisted of intellectual, interpersonal, communication, self-management, and organizational management skills. 2) Essential professional skills required of accountants at State Enterprise in the twenty-first century were assessing data, achieving proficiency in assigned tasks, utilizing tools and technology, working as part of a team, recognizing cultural and language differences, being open-minded in accepting new opportunities, and managing people. 3) It was essential for supervisors to have interpersonal and communication skills. It was essential for staff members to have intellectual skills.

Professional skills are a necessary part of organizational achievement. Executives should make improving the professional skills of its staff members a priority. In addition, professional accounting programs in educational institutions should take into account the enhancement of professional skills in four aspects: intellectual skills, interpersonal relationships and communication skills, self-management skills, and skills of organizational management.

Keywords: accounting, professional skills, state enterprise, Provincial Electricity Authority

กิตติกรรมประกาศ

การศึกษาค้นคว้าอิสระฉบับนี้สำเร็จลงได้ด้วยความกรุณาและความอนุเคราะห์ของผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ชัยมงคล ผลแก้ว อาจารย์ที่ปรึกษา ที่กรุณาเสียสละเวลาให้คำปรึกษา คำแนะนำ และข้อเสนอแนะในการปรับปรุงแก้ไขข้อบกพร่องต่าง ๆ จนการค้นคว้าอิสระครั้งนี้เสร็จสมบูรณ์ ผู้ศึกษาขอกราบขอบพระคุณอย่างสูง ไว้ ณ โอกาสนี้

ขอขอบพระคุณ รองศาสตราจารย์ ดร.พนารัตน์ ปานมณี ประธานกรรมการสอบ และผู้ช่วยศาสตราจารย์กฤษณา คำพิทักษ์ กรรมการสอบ ที่ได้ให้ความกรุณา ในการแก้ไขข้อบกพร่องต่าง ๆ ของงานวิจัย รวมทั้งเสียสละเวลาในการเข้าเป็นกรรมการสอบในครั้งนี้

ขอขอบพระคุณ ผู้ช่วยคณบดี บัณฑิตศึกษา ดร.กฤษดา เขียววัฒนสุข ที่ได้ให้ความกรุณาให้คำปรึกษา และคำแนะนำ การตีพิมพ์บทความในวารสารวิชาการ และขอขอบพระคุณท่านผู้บริหาร และเพื่อนพนักงาน การไฟฟ้าส่วนภูมิภาคเขต 1 (ภาคกลาง) ที่ได้ให้ความกรุณา และความร่วมมือในการให้ข้อมูล อนุญาตให้เข้าพื้นที่เพื่อหาข้อมูล และเก็บข้อมูลด้วยแบบสัมภาษณ์เพื่อนำมาใช้ในการศึกษาครั้งนี้

ขอขอบพระคุณบิดา มารดา และครอบครัว ที่ให้การสนับสนุน ส่งเสริมและเข้าใจในการให้การศึกษาด้วยดีเสมอมา ขอขอบคุณเพื่อนร่วมงาน และ เพื่อน ๆ ร่วมชั้นเรียนที่สนับสนุน และเป็นกำลังใจในการศึกษาระดับปริญญาโทครั้งนี้จนสำเร็จลงได้

ผู้ศึกษาหวังเป็นอย่างยิ่งว่าการศึกษาค้นคว้าครั้งนี้จะเป็นประโยชน์แก่ผู้สนใจ ผู้ที่ต้องการศึกษาต่อ จะสามารถนำข้อมูลที่ศึกษามาไปใช้ประโยชน์ ได้ไม่มากนักน้อย จึงขอมอบประโยชน์อันพึงมีจากการค้นคว้าอิสระฉบับนี้เป็นความดีแก่บุพการี คณาจารย์ที่ประสิทธิประสาทวิชาความรู้ให้แก่ผู้ศึกษา และท่านอื่น ๆ ที่ให้ความช่วยเหลือแต่มิได้กล่าวถึงมา ณ ที่นี้ หากการค้นคว้าอิสระฉบับนี้มีข้อบกพร่อง หรือมีข้อผิดพลาดประการใด ผู้ศึกษาต้องขอกราบอภัยมา ณ โอกาสนี้ด้วย

นุจรี อร่ามรัตนพันธุ์

สารบัญ

	หน้า
บทคัดย่อภาษาไทย.....	(3)
บทคัดย่อภาษาอังกฤษ.....	(4)
กิตติกรรมประกาศ.....	(5)
สารบัญ.....	(6)
สารบัญตาราง.....	(8)
สารบัญภาพ.....	(9)
บทที่ 1 บทนำ.....	10
1.1 ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา.....	10
1.2 วัตถุประสงค์.....	12
1.3 คำถามการวิจัย.....	12
1.4 ขอบเขตของการวิจัย.....	13
1.5 คำจำกัดความในการวิจัย.....	13
1.6 กรอบแนวคิดในการวิจัย.....	14
1.7 ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ.....	14
บทที่ 2 เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง.....	16
2.1 สภาพแวดล้อมและการแข่งขันของธุรกิจในศตวรรษที่ 21.....	16
2.2 แนวคิดและทฤษฎีการเรียนรู้.....	17
2.3 ทักษะการเรียนรู้แห่งศตวรรษที่ 21.....	21
2.4 ทักษะวิชาชีพบัญชีตามกรอบมาตรฐานการศึกษาระหว่างประเทศ.....	22
2.5 ความรู้เกี่ยวกับคุณสมบัติของบัณฑิตพึงประสงค์ตามกรอบมาตรฐานคุณวุฒิ ระดับอุดมศึกษาแห่งชาติ.....	24
2.6 ความเป็นมาของการไฟฟ้าส่วนภูมิภาคเขต 1 (ภาคกลาง) จังหวัดพระนครศรีอยุธยา.....	27
2.7 งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง.....	29
บทที่ 3 วิธีดำเนินการวิจัย.....	33
3.1 การวางแผนออกแบบการศึกษา.....	33

สารบัญ (ต่อ)

	หน้า
3.2 ประชากรและกรณีศึกษาที่ใช้ในการวิจัย	38
3.3 เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย.....	39
3.4 การเก็บรวบรวมข้อมูลและการควบคุมคุณภาพข้อมูล	40
3.5 วิธีการวิเคราะห์ข้อมูล	41
3.6 การตีความหมาย	41
3.7 การสรุปผลและการรายงานผล	42
บทที่ 4 ผลการวิเคราะห์ข้อมูล.....	42
4.1 ปัญหาและความท้าทายในการดำเนินงานของการไฟฟ้าส่วนภูมิภาค.....	46
4.2 ปัญหาและความท้าทายในการสรรหาคณากรด้านการบัญชี ของการไฟฟ้าส่วนภูมิภาค	46
4.3 ผลการสำรวจทักษะวิชาชีพสำหรับผู้ประกอบวิชาชีพบัญชีของหน่วยงาน รัฐวิสาหกิจ	46
บทที่ 5 สรุปผลการวิจัย การอภิปรายผล และข้อเสนอแนะ.....	59
5.1 สรุปผลการวิจัย.....	59
5.2 การอภิปรายผล	61
5.3 ข้อเสนอแนะที่ได้จากการวิจัย.....	64
5.4 งานวิจัยที่เกี่ยวข้องในอนาคต	64
บรรณานุกรม	65
ภาคผนวก.....	68
ประวัติผู้เขียน.....	72

สารบัญตาราง

	หน้า
ตารางที่ 2.1 งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง.....	30
ตารางที่ 3.1 ตารางแสดงจำนวนผู้ให้สัมภาษณ์	38
ตารางที่ 3.2 ตารางแสดงการให้รหัสข้อมูลของผู้ให้สัมภาษณ์	39
ตารางที่ 4.1 ปัญหาและความท้าทายในการดำเนินงานของการไฟฟ้าส่วนภูมิภาคเขต 1.....	45
ตารางที่ 4.2 ปัญหาในการสรรหาบุคลากรด้านบัญชี.....	46
ตารางที่ 4.3 ผลการศึกษาความต้องการทักษะวิชาชีพบัญชีของนักบัญชีในหน่วยงาน รัฐวิสาหกิจในศตวรรษที่ 21	51
ตารางที่ 5.1 จำแนกทักษะทางวิชาชีพที่จำเป็นสำหรับนักบัญชีที่ต้องการของผู้ประกอบวิชาชีพ บัญชีของหน่วยงานการไฟฟ้าเขต 1 (ภาคกลาง) จังหวัดพระนครศรีอยุธยา	63
ตารางที่ 5.2 หลักสูตรการอบรม/ทักษะวิชาชีพที่จำเป็น.....	64

สารบัญภาพ

	หน้า
ภาพที่ 1.1 กรอบแนวคิดในการวิจัย	14
ภาพที่ 3.1 รูปภาพแสดงเขตต่าง ๆ การไฟฟ้าฯ แต่ละเขต	36

บทที่ 1

บทนำ

1.1 ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

ศตวรรษที่ 21¹ เป็นช่วงเวลาที่เกิดการพัฒนาและเปลี่ยนแปลงหลายประการ โดยเฉพาะอย่างยิ่งด้านเทคโนโลยีสารสนเทศ ซึ่งอุปกรณ์ต่าง ๆ ได้ถูกเชื่อมโยงกับอินเทอร์เน็ต ทำให้มนุษย์สามารถสั่งการและควบคุมการใช้งานอุปกรณ์ต่าง ๆ ผ่านเครือข่ายอินเทอร์เน็ต ช่วยให้ธุรกิจปรับปรุงกระบวนการทำงานให้มีประสิทธิภาพและประสิทธิผลมากขึ้น เป็นพื้นฐานที่นำไปสู่การปฏิรูปแนวทางการทำธุรกิจและยกระดับผลิตภาพในภาคอุตสาหกรรมไทยโดยการเชื่อมโยงทุกสิ่งในโลกเข้าหากันโดยง่ายเช่น คน เครื่องจักร และสินค้าทุกชนิด (มนู อรดีนรเชษฐ, 2560) นอกจากนี้การรวมตัวกันของประชาคมเศรษฐกิจอาเซียนนำไปสู่การเคลื่อนย้ายปัจจัยการผลิตได้อย่างเสรี ถือเป็นปัจจัยหนึ่งในการพัฒนาศักยภาพทางการแข่งขันของธุรกิจไปสู่การแข่งขันในระดับสากล (ชัยมงคล ผลแก้วและคณะ, 2560)

การเปลี่ยนแปลงสภาพแวดล้อมทางธุรกิจในศตวรรษที่ 21 และการแข่งขันในยุคการค้าเสรี ส่งผลต่อการดำเนินงานขององค์กรต่าง ๆ ไม่ว่าจะเป็นหน่วยงานภาครัฐหรือภาคเอกชน การไฟฟ้าส่วนภูมิภาค² ซึ่งมีภารกิจหลักในการผลิตและจัดให้ได้มา จัดส่งและจำหน่ายพลังงานไฟฟ้าให้แก่ประชาชน ธุรกิจและอุตสาหกรรมต่าง ๆ ในเขตจำนวน 74 จังหวัดทั่วประเทศรวมถึงธุรกิจเกี่ยวเนื่องที่หลากหลาย ได้แก่ งานก่อสร้าง ระบบไฟฟ้า งานซ่อมบำรุงระบบไฟฟ้า งานตรวจสอบ ทดสอบและวิเคราะห์ระบบไฟฟ้า งานฝึกอบรมและพัฒนาบุคลากร ตลอดจนงานที่ปรึกษาและออกแบบระบบไฟฟ้าเป็นหน่วยงานหนึ่งที่ได้รับผลกระทบดังกล่าว เนื่องจากการดำเนินงานของการไฟฟ้าส่วนภูมิภาคต้องมีบุคลากรที่มีความรู้ ความสามารถและเชี่ยวชาญเฉพาะด้าน นอกจากนี้ยังประสบปัญหาการเกษียณอายุราชการของบุคลากรจำนวนมาก ต้องมีการสร้างกลไกการพัฒนาศักยภาพของพนักงานมาใช้ให้เกิดประโยชน์สูงสุดต่อองค์กร และให้บุคลากรมีทักษะการทำงานที่เป็นเลิศเพื่อรองรับการเปลี่ยนแปลงในอนาคต (การไฟฟ้าส่วนภูมิภาค, 2560)

¹ ศตวรรษที่ 21 เป็นคริสต์ศตวรรษปัจจุบัน เริ่มนับตั้งแต่วันที่ 1 มกราคม ค.ศ. 2001 จนถึง 31 ธันวาคม ค.ศ. 2100

² การไฟฟ้าส่วนภูมิภาคได้รับการก่อตั้งขึ้นเป็นองค์การเอกเทศตามพระราชกฤษฎีกา ซึ่งให้ไว้เมื่อวันที่ 6 มีนาคม 2497 และประกาศในราชกิจจานุเบกษา เมื่อวันที่ 16 มีนาคม 2497 มีการแต่งตั้งคณะกรรมการขึ้นเป็นผู้ควบคุมการบริหารอยู่ภายใต้การควบคุมของกรมโยธาเทศบาล กระทรวงมหาดไทยและรัฐบาล

การบัญชีมีความสำคัญต่อการพัฒนาและเสริมสร้างความเข้มแข็งให้กับองค์กรธุรกิจ เนื่องจากการบัญชีได้นำเสนอข้อมูลสารสนเทศที่เป็นประโยชน์หลายประการ เช่น ข้อมูลผลการดำเนินงาน ฐานะการเงิน สภาพคล่อง ความสามารถในการทำกำไร รวมถึงต้นทุนสินค้าหรือบริการ ช่วยให้ผู้บริหารสามารถประเมินธุรกิจและใช้เป็นข้อมูลในการวางแผนการดำเนินธุรกิจทั้งในระยะสั้นและระยะยาว ซึ่งการปฏิบัติงานด้านวิชาชีพบัญชีต้องเป็นผู้มีคุณสมบัติเหมาะสมรวมถึงสามารถใช้อองค์ความรู้สามัญ (Common Body of Knowledge) ซึ่งหมายถึงระดับความรู้ขั้นต่ำสุดที่ผู้ประกอบวิชาชีพต้องศึกษาและเข้าใจซึ่งสามารถเรียกหรือจดจำได้ในทันทีที่ปฏิบัติงานวิชาชีพอยู่ในขณะนั้นได้อย่างเหมาะสม (นิพนธ์ เห็น โชคชัยชนะ, 2548)

แม้ว่าจะมีโครงการวิจัยที่ศึกษาทักษะทางวิชาชีพที่จำเป็นสำหรับผู้ประกอบวิชาชีพบัญชี เช่น การวิเคราะห์การปฏิบัติงานและการสำรวจทักษะที่จำเป็นของนักบัญชีบริหารในบริษัทขนาดใหญ่ (สรณีย์ ชูเกียรติ และประจิต หาวัดร, 2548) ความสัมพันธ์ระหว่างสมรรถนะหลักกับประสิทธิภาพการทำงานของนักบัญชีกรมสรรพสามิตร (ศุภมิตร พินิจการ และคณะ, 2553) การเตรียมความพร้อมด้านการศึกษาในทางวิชาชีพบัญชีของสถาบันอุดมศึกษาในประเทศไทยสำหรับการเปิดเสรีการเคลื่อนย้ายแรงงานเข้าสู่ประชาคมเศรษฐกิจอาเซียน (ชัยมงคล ผลแก้ว และคณะ, 2560) สมรรถนะของนักวิชาชีพบัญชี (พงศศิริภพ ทองศิริวิสุรเกศ, 2555) การพัฒนาศักยภาพวิชาชีพบัญชีไทยเมื่อเปิดเสรีทางเศรษฐกิจ (2555) และการประเมินทักษะทางวิชาชีพบัญชีของนักบัญชีในวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมจังหวัดเชียงใหม่ (ธิพาดา แก้วปัญญา, 2554; ธกมร เกื้อกุลวงค์, 2554) แต่การศึกษาดังกล่าว ยังขาดความเชื่อมโยงและความรู้ความเข้าใจทางด้านทักษะวิชาชีพบัญชี อันจะนำไปสู่ความเข้าใจ ทักษะทางวิชาชีพที่จำเป็นสำหรับนักบัญชีองค์กรรัฐวิสาหกิจในศตวรรษที่ 21 ของการไฟฟ้าส่วนภูมิภาคเขต 1 ที่มีลักษณะการดำเนินงานที่เฉพาะและซับซ้อน

การไฟฟ้าส่วนภูมิภาค เป็นรัฐวิสาหกิจสาขาสาธารณูปโภค ได้รับการก่อตั้งขึ้นเป็นองค์การเอกเทศตามพระราชกฤษฎีกา ซึ่งให้ไว้เมื่อวันที่ 6 มีนาคม พ.ศ.2497 และประกาศในราชกิจจานุเบกษาเมื่อวันที่ 16 มีนาคม พ.ศ.2497 อยู่ภายใต้การควบคุมของกรมโยธาเทศบาลกระทรวงมหาดไทย องค์การไฟฟ้าส่วนภูมิภาค มีทุนประเดิมตามกฎหมาย จำนวน 5 ล้านบาท มีหน่วยงานย่อยอยู่ในการควบคุมและดูแลจำนวนทั้งสิ้น 117 แห่ง เมื่อวันที่ 28 กันยายน พ.ศ. 2503 การไฟฟ้าส่วนภูมิภาคได้รับการสถาปนาตามพระราชบัญญัติการไฟฟ้าส่วนภูมิภาค และรับช่วงภารกิจต่อจากองค์การไฟฟ้าส่วนภูมิภาคมาดำเนินการเอง (รายงานประจำปีการไฟฟ้าส่วนภูมิภาค, 2557, น. 3) ปัจจุบันการไฟฟ้าส่วนภูมิภาคมีหน่วยงานในความรับผิดชอบจำนวน 934 แห่ง โดยมีภารกิจหลัก คือการผลิต จัดให้ได้มา จัดส่งและจัดจำหน่ายพลังงานไฟฟ้าให้แก่ประชาชน ธุรกิจ และอุตสาหกรรมต่าง ๆ

ในเขตจำหน่าย 74 จังหวัด ยกเว้นจังหวัดกรุงเทพมหานครฯ นนทบุรี และสมุทรปราการ และมีผู้ใช้ไฟฟ้าจำนวน 17.68 ล้านราย เป็นผู้นำในธุรกิจพลังงานไฟฟ้าและอนุรักษ์พลังงานในภูมิภาคอาเซียน (รายงานประจำปีการไฟฟ้าส่วนภูมิภาค, 2557, น. 8) การไฟฟ้าส่วนภูมิภาคกำลังประสบปัญหาด้านบุคลากรเนื่องจากการเกษียณอายุราชการของบุคลากรจำนวนมาก จึงต้องมีการสร้างกลไกการพัฒนาศักยภาพของพนักงานมาใช้ให้เกิดประโยชน์สูงสุดต่อองค์กร และให้บุคลากรมีทักษะการทำงานที่เป็นเลิศเพื่อรองรับการเปลี่ยนแปลงในอนาคต (การไฟฟ้าส่วนภูมิภาค, 2560)

ดังนั้น ผู้ศึกษาจึงมีความสนใจศึกษาทักษะทางวิชาชีพที่จำเป็นของนักบัญชีในสังกัดการไฟฟ้า เพื่อให้ทราบทักษะทางวิชาชีพของนักบัญชี และสามารถนำข้อมูลการวิเคราะห์ไปใช้เป็นแนวทางในการพัฒนาตนเองและการทำงานของนักบัญชีในสังกัดต่อไป

1.2 วัตถุประสงค์ในการวิจัย

1. เพื่อศึกษาทักษะวิชาชีพสำหรับผู้ประกอบวิชาชีพบัญชีตามมาตรฐานการศึกษาระหว่างประเทศ
2. เพื่อสำรวจทักษะวิชาชีพสำหรับผู้ประกอบวิชาชีพบัญชีของหน่วยงานรัฐวิสาหกิจในประเทศไทย
3. เพื่อศึกษาความต้องการทักษะวิชาชีพบัญชีของนักบัญชีในหน่วยงานรัฐวิสาหกิจในศตวรรษที่ 21

1.3 สมมุติฐานการวิจัย

การศึกษาค้นคว้าครั้งนี้มุ่งเน้นการอธิบายถึงทักษะทางวิชาชีพที่จำเป็นสำหรับผู้ประกอบวิชาชีพบัญชีของหน่วยงานรัฐวิสาหกิจในศตวรรษที่ 21 ว่ามีลักษณะเป็นอย่างไร ซึ่งคำถามวิจัยดังกล่าวนำไปสู่คำถามวิจัยย่อย ดังนี้

1. ทักษะทางปัญญาเป็นทักษะที่มีความจำเป็นต่อการปฏิบัติงานของนักบัญชีในหน่วยงานรัฐวิสาหกิจอย่างไร
2. ทักษะทางด้านความสัมพันธ์ระหว่างบุคคลและการสื่อสารเป็นทักษะที่มีความจำเป็นต่อการปฏิบัติงานของนักบัญชีในหน่วยงานรัฐวิสาหกิจอย่างไร
3. ทักษะทางด้านจัดการตนเองเป็นทักษะที่มีความจำเป็นต่อการปฏิบัติงานของหน่วยงานในรัฐวิสาหกิจอย่างไร

4. ทักษะทางการจัดการองค์กรเป็นทักษะที่มีความจำเป็นต่อการปฏิบัติงานของนักบัญชีในหน่วยงานรัฐวิสาหกิจอย่างไร

1.4 ขอบเขตของการวิจัย

ในการศึกษาครั้งนี้ ผู้ศึกษาได้กำหนดขอบเขตของการศึกษา ดังนี้

1. ด้านเนื้อหา การศึกษานี้มุ่งเน้นศึกษาข้อมูลจากแนวความคิด ทฤษฎี งานวิจัย และเอกสารต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องกับทักษะวิชาชีพที่จำเป็นของนักบัญชีของหน่วยงานรัฐวิสาหกิจในศตวรรษที่ 21
2. ด้านประชากร การศึกษานี้มุ่งสำรวจความคิดเห็นของนักบัญชีในสังกัดของการไฟฟ้าส่วนภูมิภาคเขต 1 (ภาคกลาง) จังหวัดพระนครศรีอยุธยา
3. ด้านระยะเวลาในการศึกษา คือ เดือนมกราคม-ธันวาคม 2561

1.5 คำจำกัดความในการวิจัย

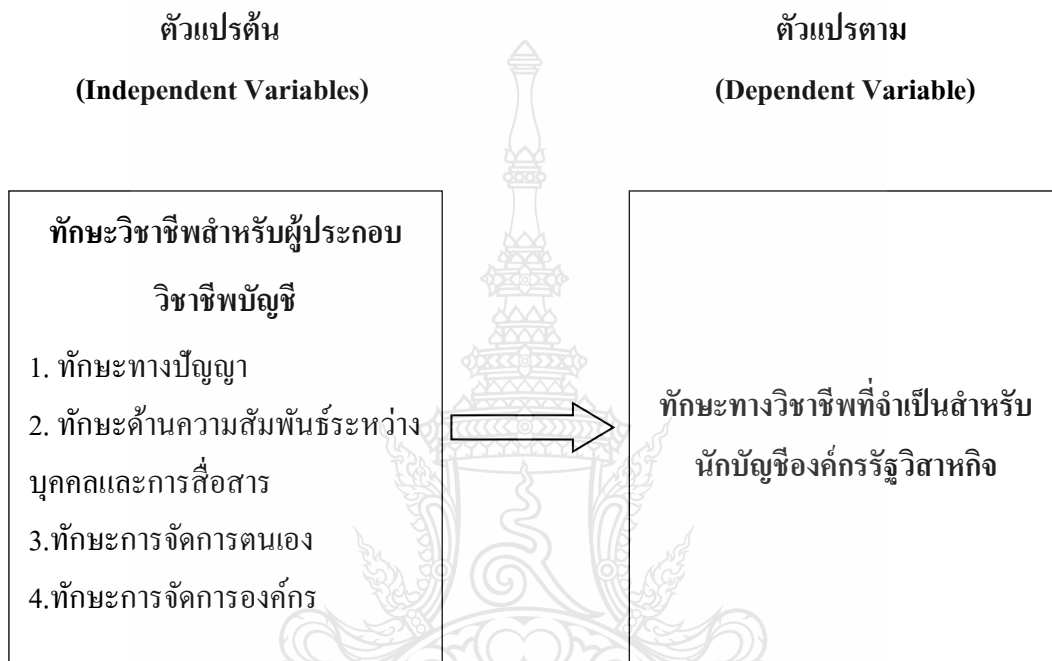
ทักษะทางวิชาชีพบัญชี หมายถึง ความสามารถประเภทต่าง ๆ ที่จำเป็นต่อการนำความรู้ทางวิชาชีพ ค่านิยม จรรยาบรรณ และทัศนคติทางวิชาชีพไปปฏิบัติอย่างเหมาะสมและมีประสิทธิภาพภายใต้สภาพแวดล้อมทางวิชาชีพ ประกอบด้วยทักษะ 4 ด้าน ได้แก่ ทักษะทางปัญญา ความสัมพันธ์ระหว่างบุคคลและการสื่อสาร การจัดการตนเอง และการจัดการองค์กร

นักบัญชี หมายถึง พนักงานที่ทำงานด้านบัญชีในสังกัดของการไฟฟ้าส่วนภูมิภาคเขต 1 (ภาคกลาง) จังหวัดพระนครศรีอยุธยา

การไฟฟ้าส่วนภูมิภาคเขต 1 (ภาคกลาง) จังหวัดพระนครศรีอยุธยา หมายถึง ส่วนงานในสังกัดการไฟฟ้าส่วนภูมิภาค ควบคุมดูแลการไฟฟ้าในความรับผิดชอบ 7 จังหวัด คือ พระนครศรีอยุธยา อ่างทอง ปทุมธานี สระบุรี นครนายก ปราจีนบุรี และสระแก้ว

1.6 กรอบแนวคิดในการวิจัย

จากการทบทวนแนวคิด ทฤษฎี และงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง ผู้วิจัยได้นำแนวคิดมาตรฐานการศึกษาระหว่างประเทศ ฉบับที่ 3 เรื่องการพัฒนาทักษะทางวิชาชีพระยะเริ่มแรก-ทักษะทางวิชาชีพ มาเป็นกรอบแนวคิดในการวิจัย และสามารถแสดงได้ ดังนี้

ภาพที่ 1.1 กรอบแนวคิดในการวิจัย

จากภาพที่ 1.1 แสดงกรอบแนวคิดในการศึกษาเกี่ยวกับการวิจัยครั้งนี้ ซึ่งมุ่งเน้นการค้นหาคำตอบเกี่ยวกับทักษะทางวิชาชีพสำหรับผู้ประกอบวิชาชีพบัญชี ทั้ง 4 ด้าน โดยใช้เป็นกรอบในการศึกษาว่าผู้ประกอบวิชาชีพบัญชีของหน่วยงานรัฐวิสาหกิจในประเทศไทยมีทักษะทางวิชาชีพทั้ง 4 ด้านอย่างไร และทักษะวิชาชีพใดที่จำเป็นสำหรับนักบัญชีรัฐวิสาหกิจในศตวรรษที่ 21

1.7 ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ

1. ทราบทักษะทางวิชาชีพที่จำเป็นสำหรับผู้ประกอบวิชาชีพบัญชีตามมาตรฐานการศึกษาระหว่างประเทศฉบับที่ 3
2. ทราบทักษะทางวิชาชีพที่จำเป็นสำหรับผู้ประกอบวิชาชีพบัญชีของหน่วยงานรัฐวิสาหกิจในประเทศไทย

3. ทราบความต้องการทักษะวิชาชีพบัญชีที่จำเป็นของนักบัญชีในหน่วยงานรัฐวิสาหกิจในศตวรรษที่ 21

4. ข้อเสนอแนะสำหรับหน่วยงานรัฐวิสาหกิจในการกำหนดคุณสมบัติเฉพาะที่จำเป็นสำหรับนักบัญชีที่ต้องการในอนาคต

5. เป็นแนวทางในการออกแบบและพัฒนาหลักสูตรทางด้านทักษะทางวิชาชีพที่จำเป็นสำหรับนักบัญชีในอนาคต

บทที่ 2

เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

การศึกษาค้นคว้าครั้งนี้ ผู้วิจัยได้ศึกษาเรื่องการวิเคราะห์การปฏิบัติงานและทักษะทางวิชาชีพที่จำเป็นสำหรับนักบัญชีในศตวรรษที่ 21 ขององค์กรรัฐวิสาหกิจในประเทศไทย ผู้วิจัยได้ศึกษาและรวบรวมเนื้อหาที่สำคัญเกี่ยวกับแนวคิด ทฤษฎี เอกสาร และงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง ดังนี้

2.1 สภาพแวดล้อมและการแข่งขันของธุรกิจในศตวรรษที่ 21

2.2 แนวคิดและทฤษฎีการเรียนรู้

2.3 ทักษะการเรียนรู้แห่งศตวรรษที่ 21

2.4 ทักษะวิชาชีพบัญชีตามกรอบมาตรฐานการศึกษาาระหว่างประเทศฉบับที่ 3

2.5 ความรู้เกี่ยวกับคุณสมบัติของบัณฑิตพึงประสงค์ตามกรอบมาตรฐานคุณวุฒิระดับอุดมศึกษา แห่งชาติ

2.6 ความเป็นมาของการไฟฟ้าส่วนภูมิภาคเขต 1 (ภาคกลาง) จังหวัดพระนครศรีอยุธยา

2.7 งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

2.1 สภาพแวดล้อมและการแข่งขันของธุรกิจในศตวรรษที่ 21

ปัจจุบันโลกได้มีการเปลี่ยนแปลงมีการขยายตัวทางเทคโนโลยีอุตสาหกรรมและการบริการ ประกอบกับสภาพแวดล้อมทางการเมืองได้ลดความตึงเครียดลง ประเทศต่าง ๆ เกิดการแข่งขันทางการค้าแทนการสะสมยุทธโศปกรณ์ และได้สร้างสภาวะแวดล้อมทางเศรษฐกิจของโลกแบบใหม่ ในศตวรรษที่ 21 นั้นประชากรเป็นทรัพยากรที่สำคัญมากที่สุดในการแข่งขันเพราะปัจจุบันได้เปลี่ยนฐานการผลิตจากทรัพยากรธรรมชาติไปเป็นประชากร ซึ่งเป็นฐานการผลิตที่จะต้องใช้เทคโนโลยีและวิทยาการใหม่ ๆ ที่มีอยู่ในปัจจุบันให้เกิดประโยชน์สูงสุด จึงจำเป็นต้องพัฒนาบุคลากรให้มีศักยภาพให้เป็นสากลเพื่อยกระดับประเทศให้อยู่ในระดับสากลเช่นเดียวกัน (ชมพู่ โกดิรัมย์, 2555) ในศตวรรษที่ 21 นั้น ประเทศต่าง ๆ ถูกดึงเข้าสู่การแข่งขันเพื่อช่วงชิงความได้เปรียบเชิงเศรษฐกิจโดยสภาพแวดล้อมทางเศรษฐกิจในศตวรรษที่ 21 มีลักษณะและเงื่อนไขการเปลี่ยนแปลง ดังนี้

1. สภาพแวดล้อมทางการเมืองที่ลดระดับความตึงเครียดลง นำไปสู่การพัฒนาของเศรษฐกิจระบบทุนเสรีนิยมและผลักดันให้ประเทศต่าง ๆ แข่งขันกันในฐานะธุรกิจในได้กฏกติกาที่เรียกว่า

ความเสรีระดับโลก ซึ่งหมายถึงข้อตกลงทางเศรษฐกิจระหว่างประเทศที่กำหนดขึ้นเพื่อผลทางการค้า การบริการและการลงทุนในกลุ่มสมาชิก

2. สภาพแวดล้อมเศรษฐกิจระดับโลก การลงทุนมีลักษณะแบบเครือข่ายครอบคลุม เจริญแบบไม่เคยเป็นมาก่อนโดยอาศัยการเปิดกว้างทางการเมือง

3. สภาพแวดล้อมทางเทคโนโลยี ด้านอวกาศ ด้านสารสนเทศ ด้านชีวพันธุกรรม เป็นส่วนหนึ่งของเทคโนโลยีระดับสูงสร้างความได้เปรียบทางการแข่งขันให้กับองค์กรสมัยใหม่

4. สภาพแวดล้อมทางด้านสังคม เป็นการเปิดกว้างทางองค์ความรู้ มีการปรับตัวที่จะเรียนรู้เพื่อจัดการองค์ความรู้ต่าง ๆ เข้าสู่ระบบภายใต้การควบคุมและกำหนดทิศทางให้เหมาะสมกับสภาพทางสังคม

การเปลี่ยนแปลงในสภาพแวดล้อมและการแข่งขันของธุรกิจในศตวรรษที่ 21 ส่งผลให้องค์กรต่าง ๆ ต้องปรับตัวเพื่อความอยู่รอดของตน การไฟฟ้าส่วนภูมิภาคมีแผนในการพัฒนาสมรรถนะของโครงสร้างพื้นฐานทางด้าน ICT พัฒนาระบบเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสารขององค์กรเข้ามาใช้สนับสนุนการดำเนินงานเพื่อเพิ่มสมรรถนะในการดำเนินงาน ปรับปรุงกระบวนการดำเนินงานให้มีประสิทธิภาพเป็นไปตามมาตรฐานสากล รวมถึงการพัฒนาระบบงานและศักยภาพบุคลากรเพื่อรองรับธุรกิจหลักและธุรกิจที่เกี่ยวข้องกัน เพื่อเตรียมความพร้อมขององค์กรในการพัฒนาโครงข่ายอัจฉริยะและบริหารจัดการทรัพย์สินขององค์กรให้เกิดประสิทธิภาพสูงสุด ซึ่งสอดคล้องกับแผนแม่บททางด้านเทคโนโลยีสารสนเทศและสื่อสารของ การไฟฟ้าส่วนภูมิภาคปี พ.ศ.2556-2560 คือ “มุ่งสู่การพัฒนาบริการด้านเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสารอย่างดีเลิศที่สนับสนุนการขับเคลื่อน ยุทธศาสตร์และสอดคล้องกับหลักปรัชญาขององค์กร” (การไฟฟ้าส่วนภูมิภาค, 2560) เพื่อรองรับการเปลี่ยนแปลงด้านต่าง ๆ ทั้งปัจจุบันและในอนาคต จึงจำเป็นต้องพัฒนาบุคลากรทางด้านต่าง ๆ ให้มีความรู้และทักษะที่เหมาะสม ซึ่งการศึกษาครั้งนี้มุ่งเน้นการศึกษาทักษะทางวิชาชีพที่จำเป็นในปัจจุบัน และในอนาคตสำหรับผู้ประกอบวิชาชีพบัญชีในหน่วยงานรัฐวิสาหกิจ

2.2 แนวคิดและทฤษฎีการเรียนรู้

การเรียนรู้ตามทฤษฎีของ Bloom's Taxonomy พุฒถึงการเรียนรู้ตามทฤษฎีแบ่งเป็น 3 ด้าน คือ ด้านพุทธิพิสัย ด้านจิตพิสัย และด้านทักษะพิสัย ซึ่งแต่ละด้านจะมีการจำแนกระดับความสามารถ จากต่ำสุดไปถึงสูงสุด เช่น ด้านพุทธิพิสัย จะเริ่มจากความรู้ ความเข้าใจ การนำไปใช้ การวิเคราะห์ การสังเคราะห์ การประเมิน และยังสามารถนำเสนอรระดับความสามารถที่มีการปรับปรุงใหม่ตามแนวคิดของ

Anderson and Krathwohl (2001) เป็น การจำ (Remembering) การเข้าใจ (Understanding) การประยุกต์ใช้ (Applying) การวิเคราะห์ (Analysing) การประเมินผล (Evaluating) และการสร้างสรรค์ (Creating) ในด้านของจิตพิสัย จะจำแนกเป็นการรับรู้ การตอบสนอง การสร้างค่านิยม การจัดระบบ และการสร้างคุณลักษณะจากค่านิยม และในด้านทักษะพิสัย จะจำแนกเป็น ทักษะการเคลื่อนไหวของร่างกาย ทักษะการเคลื่อนไหวอวัยวะสองส่วนหรือมากกว่าพร้อม ๆ กัน ทักษะการสื่อสารโดยใช้ท่าทาง และ ทักษะการแสดงพฤติกรรมทางการพูด

การเรียนรู้ (Learning) คือ กระบวนการของประสบการณ์ที่ทำให้เกิดการเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมก่อนข้างถาวร ซึ่งการเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมนี้ไม่ได้มาจากภาวะชั่วคราว วุฒิภาวะ หรือ สัญชาตญาณ การเรียนรู้เป็นการเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมที่ค่อนข้างถาวร โดยเป็นผลจากการฝึกฝน และความถี่ของพฤติกรรมที่เพิ่มขึ้น

ทฤษฎีการเรียนรู้ของ Bloom ได้แบ่งการเรียนรู้ออกเป็น 6 ระดับ ได้แก่

1. ความรู้ที่เกิดจากความจำ (Knowledge) ซึ่งเป็นระดับต่ำสุด
2. ความเข้าใจ (Comprehend)
3. การประยุกต์ (Application)
4. การวิเคราะห์ (Analysis) สามารถแก้ปัญหา ตรวจสอบได้
5. การสังเคราะห์ (Synthesis) สามารถนำส่วนต่าง ๆ มาประกอบเป็นรูปแบบใหม่ได้ให้แตกต่างจากรูปเดิม เน้นโครงสร้างใหม่

6. การประเมินค่า (Evaluation) วัดได้ และตัดสินใจได้ว่าอะไรถูกหรือผิด ประกอบการตัดสินใจบนพื้นฐานของเหตุผลและเกณฑ์ที่แน่ชัด

การจำแนกจุดมุ่งหมายการเรียนรู้แบ่งออกเป็น 3 ด้าน คือ

1. พุทธิพิสัย (Cognitive Domain) เป็น การเรียนรู้ที่เกิดจากพฤติกรรมด้านสมองเป็นพฤติกรรมเกี่ยวข้องกับสติปัญญา ความรู้ ความคิด ความเฉลียวฉลาด ความสามารถในการคิดเรื่องราวต่าง ๆ อย่างมีประสิทธิภาพ ซึ่งเป็นความสามารถทางสติปัญญา พฤติกรรมทางพุทธิพิสัยแบ่งเป็น 6 ระดับ ได้แก่

1.1 ความรู้ความจำ ความสามารถในการเก็บรักษาประสบการณ์ต่าง ๆ จากการที่ได้รับรู้ไว้และระลึกถึงสิ่งนั้นได้เมื่อต้องการ

1.2 ความเข้าใจเป็นความสามารถในการจับใจความสำคัญของสื่อและสามารถแสดงออกมาในรูปของการแปลความ การตีความ การคาดคะเน การขยายความ หรือ การกระทำอื่น ๆ

1.3 การนำความรู้ไปใช้ หมายถึง สามารถในการนำความรู้และประสบการณ์ไปใช้ในการแก้ไขปัญหาในสถานการณ์ต่าง ๆ ซึ่งต้องอาศัยความรู้ความเข้าใจเป็นพื้นฐาน

1.4 การวิเคราะห์ หมายถึง ความสามารถในการคิดหรือแยกแยะเรื่องราวสิ่งต่าง ๆ ออกเป็นส่วนย่อย เป็นองค์ประกอบที่สำคัญได้ และมองเห็นความสัมพันธ์ของส่วนที่เกี่ยวข้องกัน ความสามารถในการวิเคราะห์จะแตกต่างกันไปแล้วแต่ความคิดของแต่ละคน

1.5 การสังเคราะห์ คือความสามารถในการที่ผสมผสานส่วนย่อย ๆ เข้าเป็นเรื่องราวเดียวกันได้อย่างมีระบบ เพื่อให้เกิดสิ่งใหม่ที่สมบูรณ์และดีกว่าเดิม อาจเป็นการถ่ายทอดความคิดออกมาให้ผู้อื่นเข้าใจได้ง่าย การกำหนดวางแผนวิธีการดำเนินงานขึ้นใหม่ หรือ อาจจะทำให้เกิดความคิดในอันที่จะสร้างความสัมพันธ์ของสิ่งที่เป็นนามธรรมขึ้นมาในแบบที่เป็นรูปแบบ หรือ แนวคิดใหม่

1.6 การประเมินค่า เป็นความสามารถในการตัดสินใจ ตีราคา หรือ สรุปลักษณะคุณค่าของสิ่งต่าง ๆ ออกมาในรูปของคุณธรรมอย่างมีกฎเกณฑ์ที่เหมาะสม ซึ่งอาจเป็นไปตามเนื้อหาสาระในเรื่องนั้น ๆ หรืออาจเป็นกฎเกณฑ์ที่สังคมยอมรับ

2. จิตพิสัย (Affective Domain) หมายถึง พฤติกรรมทางด้านจิตใจ เช่น ค่านิยม ความรู้สึก ความซาบซึ้ง ทศนคติ ความเชื่อ ความสนใจและคุณธรรม พฤติกรรมด้านนี้อาจไม่เกิดขึ้นทันทีทันใด ดังนั้นการส่งข่าวสารที่สอดคล้องกับสิ่งที่ดำรงอยู่ตลอดเวลาโดยใช้รูปแบบการโฆษณาที่เหมาะสมจะทำให้พฤติกรรมเปลี่ยนไปในแนวทางที่พึงประสงค์ได้ ด้านจิตพิสัยจะประกอบด้วยพฤติกรรมย่อย ๆ 5 ระดับ ได้แก่

2.1 การรับรู้ เป็นกระบวนการที่บุคคลเลือกที่จะให้ความสนใจต่อข่าวสารใดข่าวสารหนึ่ง เลือกที่จะรับรู้และตีความหมายของข่าวสาร โดยการใช้ประสบการณ์เดิมที่มีอยู่ของแต่ละบุคคล ตลอดจน ความเชื่อ ทศนคติ แรงจูงใจในขณะนั้น และการเลือกที่จะจดจำข่าวสารบางอย่างไว้ในความทรงจำของตน

2.2 การตอบสนอง เป็นการกระทำที่แสดงออกมาในรูปของความเต็มใจ ยินยอมและพอใจต่อสิ่งเร้าซึ่งเป็นการตอบสนองที่เกิดจากการเลือกสรรแล้ว

2.3 การเกิดค่านิยม การเลือกปฏิบัติในสิ่งที่เป็นที่ยอมรับกันในสังคม การยอมรับนับถือในคุณค่านั้น ๆ หรือปฏิบัติตามในเรื่องใดเรื่องหนึ่งจนกลายเป็นความเชื่อแล้วเกิดทัศนคติที่ดีในสิ่งนั้น

2.4 การจัดระบบหรือการสร้างแนวคิด จัดระบบของค่านิยมที่เกิดขึ้นอาศัยความสัมพันธ์ ถ้าค่านิยมใหม่เข้ากันได้กับวิถีการดำเนินชีวิตหรือเข้ากันได้กับค่านิยมเดิมก็จะมีที่ยึดถือต่อไป แต่ถ้าค่านิยมใหม่ขัดกันกับค่านิยมเดิมอาจเกิดการไม่ยอมรับ หรืออาจรับค่านิยมใหม่แล้วเลิกค่านิยมเดิมไป

2.5 บุคลิกภาพ การนำค่านิยมที่ยึดถือมาแสดงพฤติกรรมที่เป็นนิสัยประจำตัว ให้ประพฤติปฏิบัติแต่สิ่งๆ ที่ถูกต้องดีงามพฤติกรรมด้านนี้ จะเกี่ยวกับความรู้สึกและจิตใจ ซึ่งจะเริ่มจากการได้รับรู้จากสิ่งแวดล้อมแล้วจึงเกิดปฏิกิริยาโต้ตอบ ขยายกลายเป็นความรู้สึกด้านต่าง ๆ จนกลายเป็นค่านิยมและยังพัฒนาต่อไปเป็นความคิด อุดมคติ ซึ่งจะเป็ความคุมทิศทางพฤติกรรมของบุคคล โดยแต่ละคนจะรู้ตัวหรือรู้อย่างไรนั้นก็เป็ผลของพฤติกรรมด้านนี้

3.ทักษะพิสัย (Psychomotor Domain) คือ พฤติกรรมด้านกล้ามเนื้อประสาท ซึ่งแสดงให้เห็นถึงความสามารถในการปฏิบัติงานได้อย่างคล่องแคล่ว ชำนาญ เป็นการแสดงออกมาได้โดยตรงโดยมีเวลาและคุณภาพของงานเป็นตัวชี้ระดับของทักษะพฤติกรรมด้านทักษะพิสัยประกอบด้วยพฤติกรรมย่อย ๆ 5 ชั้น ดังนี้

3.1 การรับรู้ เป็นการให้บุคคลได้รับรู้เกี่ยวกับข่าวสารที่น่าสนใจ

3.2 กระทำตามแบบหรือตามข่าวสารโฆษณา

3.3 การหาความถูกต้อง พฤติกรรมสามารถปฏิบัติได้ด้วยตนเองโดยไม่ต้องอาศัยเครื่องชี้แนะเมื่อได้กระทำซ้ำแล้วก็พยายามหาความถูกต้องในการปฏิบัติ

3.4 การกระทำอย่างต่อเนื่องหลังจากตัดสินใจเลือกรูปแบบที่เหมาะสมกับตนเอง และจะกระทำตามรูปแบบนั้นอย่างต่อเนื่องจนปฏิบัติงานที่ย่างยากซับซ้อน ได้อย่างรวดเร็ว ถูกต้องคล่องแคล่ว ซึ่งต้องอาศัยการฝึกฝนและกระทำอย่างสม่ำเสมอ

3.5 การกระทำได้อย่างเป็นธรรมชาติ สามารถปฏิบัติได้คล่องแคล่วว่องไวโดยอัตโนมัติ เป็นไปอย่างธรรมชาติ

นอกจากนี้ เสรี วงษ์มณฑา (2542) ได้แบ่งการเรียนรู้ว่าประกอบด้วยปัจจัย 3 ด้าน คือ

1. ความรู้ (Knowledge) เป็นการเรียนรู้ที่เกิดจากการที่ได้รับรู้จากบุคคลอื่น มีคนอื่นมาบอกหรือสอน เช่น นักเรียนได้รับการเรียนรู้จากครู

2. ประสบการณ์ตรง (Direct Experience) เกิดจากสิ่งที่เราได้สัมผัส ได้พบเห็นมาโดยตรงด้วยตนเอง

3. การเชื่อมโยง (Association) เป็นการโยงความคิดกับประสบการณ์ที่เคยได้พบเห็นมาก่อน หรือสังเกตสิ่งที่เกิดขึ้นกับผู้อื่น หรือการบอกจากผู้อื่น

โดยสรุป การเรียนรู้ หมายถึง กระบวนการเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมจากเดิมไปสู่พฤติกรรมใหม่ที่ค่อนข้างถาวร และพฤติกรรมใหม่นี้เป็นผลมาจากประสบการณ์หรือการฝึกฝน ไม่ใช่ผลจากการตอบสนองตามธรรมชาติหรือสัญชาตญาณ หรือวุฒิภาวะ หรือเกิดขึ้นจากอุบัติเหตุ หรือความบังเอิญ

ต่าง ๆ โดยพฤติกรรมที่เปลี่ยนแปลงไปนั้นจะต้องเปลี่ยนไปอย่างค่อนข้างถาวรจึงจะถือว่าเป็นการการเรียนรู้ขึ้น หากการเปลี่ยนแปลงเกิดขึ้นเพียงชั่วคราวจะยังไม่ถือว่าเป็นการเรียนรู้

Bloom (1959) ได้ให้ข้อสังเกตว่า เมื่อบุคคลเกิดการเรียนรู้จะเกิดการเปลี่ยนแปลง ดังนี้

1. การเปลี่ยนแปลงทางด้านความรู้ ความเข้าใจ และความคิด (Cognitive Domain) หมายถึง การเรียนรู้เกี่ยวกับเนื้อหาสาระใหม่ ก็จะทำให้ผู้บริโภครู้สึกเกิดความรู้อย่างลึกซึ้งในสิ่งต่าง ๆ ได้มากขึ้นเป็นการเปลี่ยนแปลงที่เกิดขึ้นในสมอง

2. การเปลี่ยนแปลงทางด้านอารมณ์ ความรู้สึก ทักษะ ค่านิยม (Affective Domain) หมายถึง เมื่อบุคคลได้เรียนรู้สิ่งใหม่ก็ทำให้ผู้บริโภครู้สึกทางด้านจิตใจ ความเชื่อ ความสนใจ

3. ความเปลี่ยนแปลงทางด้านความชำนาญ (Psychomotor Domain) หมายถึง การที่บุคคลได้เกิดการเรียนรู้ทั้งในด้านความคิด ความเข้าใจ และเกิดความรู้อย่างลึกซึ้ง ค่านิยม แล้วได้มีการนำเอาสิ่งที่ได้เรียนรู้ไปปฏิบัติ จนเกิดความชำนาญมากขึ้น

ซึ่งจากการศึกษานั้นเกี่ยวข้องกับทักษะวิชาชีพโดยพื้นฐานที่ควรมี คือ ทักษะการวิเคราะห์แยกแยะงานต่าง ๆ ที่เป็นองค์ประกอบที่สำคัญ การสังเคราะห์ ต้องมีความสามารถในการผสมผสานงานเพื่อให้เกิดสิ่งใหม่ที่ดีขึ้น มีการวางแผนวิธีการดำเนินงานอย่างเป็นระบบโดยมีการจัดระบบโดยอาศัยความสัมพันธ์ที่เข้ากับการดำเนินชีวิตเพื่อถือปฏิบัติต่อไป และต้องมีทักษะพิเศษ มีความสามารถในการปฏิบัติงานได้อย่างคล่องแคล่ว ซึ่งจะแสดงถึงคุณภาพของงานเป็นตัวชี้วัดระดับของทักษะ

2.3 ทักษะการเรียนรู้แห่งศตวรรษที่ 21

วิจารณ์ พานิช (2555) ได้กล่าวไว้ว่า ทักษะแนวคิดที่สำคัญในการดำเนินชีวิตในศตวรรษที่ 21 มี 3 กลุ่ม คือ 1) ทักษะการเรียนรู้และนวัตกรรม 2) ทักษะชีวิตและการทำงาน และ 3) ทักษะด้านสารสนเทศ

ทักษะการเรียนรู้และนวัตกรรม เป็นตัวกำหนดความพร้อมเข้าสู่โลกการทำงานที่มีความซับซ้อนมากขึ้น ได้แก่ ความคิดริเริ่มสร้างสรรค์ การคิดอย่างมีวิจารณญาณและการแก้ปัญหา และการสื่อสารและการร่วมมือ

ทักษะชีวิตและการทำงาน การดำรงชีวิตและการทำงานในยุคปัจจุบันประสบผลสำเร็จจะต้องอาศัยทักษะหลายด้าน ได้แก่ ความยืดหยุ่นและการปรับตัวการริเริ่มสร้างสรรค์และเป็นตัวของตัวเอง ทักษะทางสังคมและสังคมข้ามวัฒนธรรม การเป็นผู้สร้างหรือผู้ผลิต ภาวะผู้นำและความรับผิดชอบ

ทักษะด้านสารสนเทศ ในปัจจุบันมีการเผยแพร่ข้อมูลข่าวสารผ่านทางสื่อและเทคโนโลยีมากขึ้น จึงต้องมีความสามารถในการแสดงทักษะการคิดอย่างมีวิจารณญาณและสามารถปฏิบัติงานได้หลากหลาย โดยอาศัยความรู้หลายด้าน ได้แก่ ด้านสารสนเทศ สื่อ และเทคโนโลยี

ทักษะการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 เป็นการกำหนดแนวทางในการจัดการเรียนรู้โดยสร้างรูปแบบและแนวทางปฏิบัติในการเสริมสร้างประสิทธิภาพ โดยเน้นที่องค์ความรู้ ทักษะ ความเชี่ยวชาญ และสมรรถนะที่เกิดกับตัวผู้เรียนเพื่อใช้ในการดำเนินชีวิตในยุคสังคมแห่งความเปลี่ยนแปลง

ผู้ศึกษาจึงได้ทำการศึกษาทักษะด้านต่าง ๆ ที่สำคัญในการดำเนินชีวิตในยุคปัจจุบัน เพื่อเป็นตัวกำหนดแนวทาง รูปแบบ การเรียนรู้เพื่อพัฒนาและเสริมสร้างศักยภาพทักษะการปฏิบัติงานให้กับนักบัญชีขององค์กรให้มีคุณภาพ

2.4 ทักษะวิชาชีพบัญชีตามกรอบมาตรฐานการศึกษาระหว่างประเทศ

มาตรฐานการศึกษาระหว่างประเทศ เป็นตัวกำหนดมาตรฐานของแนวทางปฏิบัติที่ดีในการศึกษาและพัฒนาผู้ประกอบวิชาชีพบัญชีซึ่งเป็นที่ยอมรับกัน โดยทั่วไป ได้เสนอเกณฑ์มาตรฐานที่องค์กรสมาชิกสมควรปฏิบัติให้ได้เพื่อการเตรียมตัวและการพัฒนาของผู้ประกอบวิชาชีพอย่างต่อเนื่อง เกณฑ์มาตรฐานเป็นองค์ประกอบที่สำคัญของเนื้อหาและกระบวนการในการให้การศึกษาและพัฒนาให้อยู่ในระดับที่สามารถนำไปใช้และเกิดการยอมรับในระดับนานาชาติ ซึ่งองค์กรสหพันธ์นักบัญชีระหว่างประเทศเป็นผู้กำหนดมาตรฐานการศึกษา มาตรฐานการศึกษาระหว่างประเทศประกอบด้วยมาตรฐาน 8 ฉบับ ดังต่อไปนี้

ฉบับที่ 1 เรื่อง ข้อกำหนดเพื่อเข้าสู่โปรแกรมการศึกษาทางวิชาชีพบัญชี

ฉบับที่ 2 เรื่อง การพัฒนาทางวิชาชีพระยะเริ่มแรก-ความรู้ความสามารถเชิงเทคนิค

ฉบับที่ 3 เรื่อง การพัฒนาทางวิชาชีพระยะเริ่มแรก-ทักษะทางวิชาชีพ

ฉบับที่ 4 เรื่อง ค่านิยม จรรยาบรรณ และทัศนคติทางวิชาชีพ

ฉบับที่ 5 เรื่อง ข้อกำหนดด้านประสบการณ์การทำงานจริง

ฉบับที่ 6 เรื่อง การวัดผลขีดความสามารถและสมรรถนะ

ฉบับที่ 7 เรื่อง การพัฒนาความรู้ต่อเนื่องทางวิชาชีพ

ฉบับที่ 8 เรื่อง ข้อกำหนดด้านสมรรถนะสำหรับผู้ประกอบวิชาชีพสอบบัญชี

การศึกษาคั้งนี้มุ่งเน้นในการค้นหาทักษะทางวิชาชีพที่จำเป็น ซึ่งสอดคล้องกับมาตรฐานการศึกษาระหว่างประเทศ ฉบับที่ 3 เรื่อง ทักษะทางวิชาชีพ

ทักษะทางวิชาชีพเป็นส่วนหนึ่งของขีดความสามารถที่ผู้มุ่งมั่นประกอบวิชาชีพบัญชี จำเป็นต้องแสดงให้เห็นก่อนที่จะสิ้นสุดการพัฒนาทางวิชาชีพระยะเริ่มแรก ต้องประกอบด้วยความรู้ ทักษะบูรณาการกับความรู้ความสามารถเชิงเทคนิค และค่านิยม จริยธรรมและทัศนคติทางวิชาชีพ เพื่อแสดงให้เห็นถึงความรู้ความสามารถเชิงผู้ประกอบการวิชาชีพ ซึ่งบุคคลที่ต้องการเป็นผู้ประกอบ วิชาชีพบัญชีต้องประกอบด้วยทักษะ ดังต่อไปนี้

1. ทักษะทางปัญญา หมายถึง ความสามารถของผู้ประกอบวิชาชีพบัญชีในการแก้ไขปัญหา การตัดสินใจ และการใช้ดุลยพินิจเชิงผู้ประกอบการวิชาชีพ ซึ่งมีผลการเรียนรู้ ดังนี้ (1) การประเมิน ข้อมูลจากแหล่งข้อมูลและแง่มุมที่หลากหลายผ่านการวิจัย การวิเคราะห์ และการบูรณาการ (2) ประยุกต์ใช้ดุลยพินิจเชิงผู้ประกอบการวิชาชีพ ซึ่งรวมถึงการระบุและการประเมินเพื่อให้ได้ข้อสรุปที่ สมเหตุสมผลบนพื้นฐานของข้อเท็จจริงและสถานการณ์ที่เกี่ยวข้องทั้งหมด (3) ระบุได้ว่าเมื่อใด สมควรที่จะปรึกษาผู้เชี่ยวชาญในการแก้ปัญหาและการหาข้อสรุป (4) ประยุกต์ใช้เหตุผล การ วิเคราะห์เชิงวิพากษ์ และการคิดเชิงนวัตกรรมในการแก้ปัญหา (5) เสนอแนะวิธีแก้ปัญหาที่ไม่มี รูปแบบและซับซ้อนในหลายแง่มุม

2. ทักษะความสัมพันธ์ระหว่างบุคคลและการสื่อสาร หมายถึง ความสามารถของผู้ประกอบ วิชาชีพบัญชีในการทำงานและมีปฏิสัมพันธ์กับผู้อื่นอย่างมีประสิทธิภาพ ซึ่งประกอบด้วย (1) ให้ความ ร่วมมือและทำงานเป็นทีม เมื่อปฏิบัติงานให้บรรลุเป้าหมายองค์กร (2) สื่อสารอย่างชัดเจนและกระชับ เมื่อนำเสนอ อภิปราย และรายงาน ในสถานการณ์ที่เป็นทางการและไม่เป็นทางการ ทั้งในรูปแบบที่เป็น ลายลักษณ์อักษรและโดยวาจา (3) แสดงให้เห็นถึงความตระหนักเกี่ยวกับความแตกต่างทางวัฒนธรรม และภาษาในการสื่อสารทุกรูปแบบ (4) ประยุกต์ใช้เทคนิคการฟังเชิงรุกการสัมภาษณ์ที่มีประสิทธิภาพ (5) ประยุกต์ใช้ทักษะการต่อรองมาใช้เพื่อหาทางแก้ปัญหาและข้อตกลงร่วมกัน (6) ประยุกต์ใช้ทักษะ การให้คำปรึกษาเพื่อลดหรือแก้ไขข้อขัดแย้ง แก้ไขปัญหา และสร้างโอกาสให้ได้มากที่สุด (7) นำเสนอ ความคิดและโน้มน้าวใจผู้อื่นเพื่อให้เกิดการสนับสนุนและมีพันธสัญญาร่วมกัน

3. ทักษะการจัดการตนเอง หมายถึง ทัศนคติและความพฤติกรรมส่วนบุคคลของผู้ประกอบ วิชาชีพบัญชี ประกอบด้วย (1) แสดงให้เห็นถึงความมุ่งมั่นในการเรียนรู้ตลอดชีวิต (2) ประยุกต์ใช้ ความสงสัยเชิงผู้ประกอบการวิชาชีพในการตั้งคำถามและประเมินข้อมูลทั้งหมดเชิงวิพากษ์ (3) ปฏิบัติงาน ในระดับต้นที่ต้องใช้ความสามารถทางวิชาการภายใต้การกำกับ แนะนำ ตรวจสอบ ปฏิบัติงานอื่นตามที่ ได้รับมอบหมาย และติดตามผลงานของตนเองโดยใช้ข้อมูลป้อนกลับจากผู้อื่นและการไตร่ตรองด้วย ตนเอง (4) จัดการเวลาและทรัพยากรเพื่อให้บรรลุข้อกำหนดทางวิชาชีพ (5) คาดการณ์ความท้าทายและ วางแผนหาทางแก้ปัญหาที่เป็นไปได้ (6) เปิดใจกว้างรับโอกาสใหม่ ๆ ที่เข้ามา

4. ทักษะการจัดการองค์กร หมายถึง ความสามารถของผู้ประกอบวิชาชีพบัญชีในการทำงานได้อย่างมีประสิทธิภาพกับองค์กรหรือภายในองค์กรเพื่อให้ได้ผลหรือผลลัพธ์ที่เหมาะสมด้วยบุคลากรและทรัพยากรที่มีอยู่ ซึ่งประกอบด้วย (1) การปฏิบัติงานที่ได้รับมอบหมายตามแนวปฏิบัติที่ระบุไว้ภายในระยะเวลาที่กำหนด (2) สอบทานงานของตนเองและของผู้อื่นเพื่อประเมินว่างานนั้นเป็นไปตามมาตรฐานคุณภาพขององค์กรหรือไม่ (3) ประยุกต์ใช้ทักษะการบริหารคนในการสร้างแรงจูงใจและพัฒนาผู้อื่น (4) ประยุกต์ใช้ทักษะการกระจายงานในการมอบหมายงาน (5) ประยุกต์ใช้ทักษะความเป็นผู้นำเพื่อโน้มน้าวใจผู้อื่นในการปฏิบัติงานให้บรรลุเป้าหมายขององค์กร (6) นำเครื่องมือและเทคโนโลยีที่เหมาะสมมาใช้เพื่อเพิ่มประสิทธิภาพและประสิทธิผล และการตัดสินใจที่ดีขึ้น

ณัฐชา วัฒนวิไลและจุฑามาน สิทธิพลวนิชกุล (2555) การพัฒนาศักยภาพวิชาชีพบัญชีไทยเมื่อเปิดเสรีทางเศรษฐกิจ ในการศึกษาและพัฒนาคุณภาพได้วางรากฐานสำหรับการเรียนรู้การศึกษและพัฒนาวิชาชีพ ให้ผู้มีหน้าที่รับผิดชอบด้านการศึกษาได้มีแนวปฏิบัติที่ดีในการปฏิบัติที่เหมาะสม ได้กล่าวไว้ว่า IES 3 Professional Skills กำหนดให้นักบัญชีต้องมีทักษะทางวิชาชีพ เพื่อให้สามารถสนองตอบความต้องการของฝ่ายต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องได้ ได้แก่ ทักษะด้านสติปัญญา หรือการเรียนรู้อย่างชาญฉลาด ทักษะด้านเทคนิคและการปฏิบัติหน้าที่ ทักษะด้านบุคคล ทักษะในการสื่อสารและการทำงานร่วมกับผู้อื่น และทักษะด้านการบริหารจัดการธุรกิจและองค์กร

จากการศึกษาเอกสารงานวิจัยจะเห็นว่านักบัญชีต้องมีทักษะทั้ง 4 ด้านตามกรอบแนวความคิดซึ่งองค์กรมีความจำเป็นต้องใช้ทักษะทางปัญญา ทักษะด้านความสัมพันธ์ระหว่างบุคคลและการสื่อสาร ทักษะการจัดการตนเอง และทักษะการจัดการองค์กร ที่ผู้ประกอบวิชาชีพจะต้องบูรณาการกับความรู้ความสามารถเชิงเทคนิค และค่านิยม จริยธรรมและทัศนคติทางวิชาชีพ เพื่อให้เกิดการปฏิบัติงานที่มีประสิทธิภาพและประสิทธิผลมากยิ่งขึ้นและทำให้องค์กรมีศักยภาพที่ดี จึงนำมาใช้เป็นกรอบแนวความคิดการวิจัยในการศึกษา

2.5 ความรู้เกี่ยวกับคุณสมบัติของบัณฑิตพึงประสงค์ตามกรอบมาตรฐานคุณวุฒิระดับอุดมศึกษาแห่งชาติ

กรอบมาตรฐานคุณวุฒิระดับอุดมศึกษาแห่งชาติ (Thai Qualifications Framework for Higher Education: TQF: HEd) หมายถึง กรอบที่แสดงระบบคุณวุฒิการศึกษาระดับอุดมศึกษาของประเทศ ซึ่งประกอบด้วย ระดับคุณวุฒิการแบ่งสาขาวิชา ความเชื่อมโยงและต่อเนื่องจากคุณวุฒิระดับหนึ่งไปสู่ระดับที่สูงขึ้น มาตรฐานการเรียนรู้ของแต่ละระดับคุณวุฒิซึ่งสูงขึ้นตามระดับของคุณวุฒิ ลักษณะของหลักสูตรแต่ละระดับคุณวุฒิ ปริมาณการเรียนรู้ที่สอดคล้องกับเวลาที่ต้องใช้ การเปิดโอกาสให้มีการ

เทียบโอนผลการเรียนรู้จากประสบการณ์ ซึ่งเป็นการส่งเสริมการเรียนรู้ตลอดชีวิต รวมถึงระบบ และกลไกที่ให้ความมั่นใจในประสิทธิผลการดำเนินงานตามกรอบมาตรฐานคุณวุฒิ ระดับอุดมศึกษา แห่งชาติของสถาบันอุดมศึกษาสามารถผลิตบัณฑิตให้บรรลุคุณภาพตามมาตรฐานผลการเรียนรู้

หลักการที่สำคัญของกรอบมาตรฐานคุณวุฒิระดับอุดมศึกษาแห่งชาติ

1. เครื่องมือในการนำแนวทางนโยบายการพัฒนาคุณภาพและมาตรฐานการจัดการศึกษาที่กำหนดใน พ.ร.บ.การศึกษาแห่งชาติฯ ในส่วนที่เกี่ยวข้องกับมาตรฐานการอุดมศึกษาและการประกันคุณภาพการศึกษาเข้าสู่การปฏิบัติในสถาบันอุดมศึกษาอย่างเป็นรูปธรรม

2. มุ่งเน้นที่ผลการเรียนรู้ (Learning Outcomes) 5 ด้าน ซึ่งเป็นมาตรฐานขั้นต่ำเชิงคุณภาพ เพื่อประกันคุณภาพของบัณฑิต

3. มุ่งประมวลกฎเกณฑ์และประกาศต่าง ๆ ที่เกี่ยวกับเรื่องหลักสูตรและการจัดการเรียนการสอนเข้าไว้ด้วยกันและเชื่อมโยงให้เป็นเรื่องเดียวกัน

4. เป็นเครื่องมือการสื่อสารที่มีประสิทธิภาพในการสร้างความเข้าใจและความมั่นใจในกลุ่มผู้ที่เกี่ยวข้อง/มีส่วนได้ส่วนเสีย เช่น นักศึกษา ผู้ปกครอง ผู้ประกอบการ ชุมชน สังคมและสถาบันอื่น ๆ ทั้งในและต่างประเทศเกี่ยวกับคุณลักษณะของบัณฑิตที่คาดว่าจะพึงมี

5. มุ่งให้คุณวุฒิหรือปริญญาของสถาบันใด ๆ ในประเทศไทยให้เป็นที่ยอมรับและเทียบเคียงกันได้ดีกับสถาบันอุดมศึกษาที่ดีทั้งในและต่างประเทศ โดยเปิดโอกาสให้สถาบันอุดมศึกษาสามารถดำเนินการจัดหลักสูตรตลอดจนกระบวนการเรียนการสอนได้อย่างหลากหลาย โดยมั่นใจถึงคุณภาพของบัณฑิตซึ่งจะมีมาตรฐานผลการเรียนรู้ตามที่มุ่งหวังและสามารถประกอบอาชีพได้อย่างมีความสุขและภาคภูมิใจเป็นที่พึงพอใจของนายจ้าง

6. ส่งเสริมการเรียนรู้ตลอดชีวิต

การเรียนรู้และมาตรฐานผลการเรียนรู้ตามกรอบมาตรฐานคุณวุฒิระดับอุดมศึกษาของประเทศไทย

การเรียนรู้ หมายถึง การเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมที่นักศึกษาพัฒนาขึ้นในตนเองจากประสบการณ์ที่ได้รับระหว่างการศึกษา กรอบมาตรฐานคุณวุฒิระดับอุดมศึกษาแห่งชาติกำหนดผลการเรียนรู้ที่คาดหวังให้บัณฑิตมี อย่างน้อย 5 ด้าน ดังนี้

1. ด้านคุณธรรม จริยธรรม (Ethics and Moral) หมายถึง การพัฒนาลักษณะนิสัยความประพฤติอย่างมีคุณธรรม จริยธรรม เกิดความรับผิดชอบทั้งในส่วนตนและส่วนรวม มีความสามารถในการปรับปรุงวิถีชีวิตในความขัดแย้งทางค่านิยม การพัฒนาลักษณะนิสัยและการดำรงตนตามศีลธรรมทั้งเรื่องส่วนตัวและสังคม

2. ด้านความรู้ (Knowledge) หมายถึง ความรู้ความสามารถในการเข้าใจ การรู้คิดและการนำเสนอข้อมูล การวิเคราะห์และจำแนก ข้อเท็จจริงในหลักการ ทฤษฎี กระบวนการต่าง ๆ และสามารถเรียนรู้ด้วยตนเองได้

3. ด้านทักษะทางปัญญา (Cognitive Skills) หมายถึง ความสามารถในการวิเคราะห์สถานการณ์และใช้ความรู้ ความเข้าใจในแนวคิด หลักการ ทฤษฎี และกระบวนการต่าง ๆ ในการคิดวิเคราะห์และการแก้ปัญหา เมื่อต้องเผชิญกับสถานการณ์ใหม่ ๆ ที่ไม่ได้คาดคิดมาก่อน

4. ด้านทักษะความสัมพันธ์ระหว่างบุคคลและความรับผิดชอบ (Interpersonal Skills and Responsibility) หมายถึง ความสามารถในการทำงานร่วมกัน การแสดงออกถึงภาวะผู้นำ มีความรับผิดชอบต่อตนเองและสังคม และมีความสามารถในการวางแผนและรับผิดชอบการเรียนรู้ของตนเอง

5. ด้านทักษะการวิเคราะห์เชิงตัวเลข การสื่อสาร และการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศ (Numerical Analysis, Communication and Information Technology Skills) หมายถึง ความสามารถในการวิเคราะห์เชิงตัวเลข ความสามารถในการใช้เทคนิคทางคณิตศาสตร์และสถิติความสามารถในการสื่อสารทั้งการพูด การเขียน และการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศ

สำนักงานคณะกรรมการอุดมศึกษา ได้มีการกำหนดมาตรฐานผลการเรียนรู้แต่ละด้านของคุณวุฒิระดับปริญญาตรีไว้ ดังนี้

1. ด้านคุณธรรม จริยธรรม สามารถจัดการปัญหาทางคุณธรรม จริยธรรม และทางวิชาชีพ โดยใช้ดุลยพินิจทางค่านิยม ความรู้ดีของผู้อื่น ค่านิยมพื้นฐาน และจรรยาบรรณวิชาชีพ แสดงออกซึ่งพฤติกรรมทางด้านคุณธรรมและจริยธรรม อาทิ มีวินัย มีความรับผิดชอบ ซื่อสัตย์สุจริต เสียสละ เป็นแบบอย่างที่ดี เข้าใจผู้อื่น และเข้าใจ โลก เป็นต้น

2. ด้านความรู้ ต้องเป็นผู้ที่มีองค์ความรู้ในสาขาวิชาอย่างกว้างขวางและเป็นระบบตระหนัก รู้หลักการและทฤษฎีในองค์ความรู้ที่เกี่ยวข้อง สำหรับหลักสูตรวิชาชีพ จะต้องมีความเข้าใจเกี่ยวกับความก้าวหน้าของความรู้เฉพาะด้าน ในสาขาวิชา และตระหนักถึงงานวิจัยในปัจจุบันที่เกี่ยวข้องกับการแก้ปัญหาและการต่อยอดองค์ความรู้ ส่วนหลักสูตรวิชาชีพที่เน้นการปฏิบัติ จะต้องตระหนักถึงธรรมเนียมปฏิบัติ กฎระเบียบ ข้อบังคับ ที่เปลี่ยนแปลงตามสถานการณ์

3. ด้านทักษะทางปัญญา สามารถค้นคว้าหาข้อเท็จจริง ทำความเข้าใจและสามารถประเมินข้อมูลแนวคิดและหลักฐานใหม่ ๆ จากแหล่งข้อมูลที่หลากหลายและใช้ข้อมูลที่ได้มาในการแก้ไข ปัญหาและงานอื่น ๆ ด้วยตนเอง สามารถศึกษาปัญหาที่ค่อนข้างซับซ้อนและเสนอแนะแนวทางใน

การแก้ไขได้อย่างสร้างสรรค์ โดยคำนึงถึงความรู้ทางภาคทฤษฎี ประสบการณ์ภาคปฏิบัติ และผลกระทบจากการตัดสินใจ สามารถใช้ทักษะและความเข้าใจอันถ่องแท้ในเนื้อหาสาระทางวิชาการ และวิชาชีพ นักศึกษาสามารถใช้วิธีการปฏิบัติงานประจำและหาแนวทางใหม่ในการแก้ไขปัญหาได้อย่างเหมาะสม

4. ด้านทักษะความสัมพันธ์ระหว่างบุคคลและความรับผิดชอบมีส่วนช่วยและเอื้อต่อการแก้ปัญหาในกลุ่มได้อย่างสร้างสรรค์ ไม่ว่าจะเป็นผู้นำหรือสมาชิกของกลุ่ม สามารถแสดงออกซึ่งภาวะผู้นำในสถานการณ์ที่ไม่ชัดเจนและต้องใช้นวัตกรรมใหม่ ๆ ในการแก้ปัญหา มีความคิดริเริ่มในการวิเคราะห์ปัญหาได้อย่างเหมาะสมบนพื้นฐานของตนเองและของกลุ่ม รับผิดชอบในการเรียนรู้อย่างต่อเนื่อง รวมทั้งพัฒนาตนเองและอาชีพ

5. ด้านทักษะการวิเคราะห์เชิงตัวเลข การสื่อสาร และการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศสามารถศึกษาและทำความเข้าใจเกี่ยวกับประเด็นปัญหา สามารถตัดสินใจเลือกและนำมาประยุกต์ใช้เทคนิคทางสถิติหรือคณิตศาสตร์ที่เกี่ยวข้องกันอย่างเหมาะสมในการศึกษาค้นคว้าและสามารถเสนอแนะแนวทางในการแก้ไขปัญหา สามารถใช้เทคโนโลยีสารสนเทศในการเก็บรวบรวมข้อมูล ประมวลผลแปลความหมาย และสามารถนำเสนอข้อมูลสารสนเทศอย่างสม่าเสมอ สื่อสารได้อย่างมีประสิทธิภาพทั้งการพูด การเขียน สามารถเลือกใช้รูปแบบของการนำเสนอที่เหมาะสมสำหรับกลุ่มบุคคลที่แตกต่างกันได้ (สำนักงานคณะกรรมการอุดมศึกษา)

จากการศึกษารอบมาตรฐานคุณวุฒิระดับอุดมศึกษาระดับชาติ จะเห็นว่าคุณลักษณะของบัณฑิตที่พึงประสงค์ จะต้องประกอบด้วยด้านคุณธรรม จริยธรรม ด้านความรู้ ด้านทักษะทางปัญญา ด้านทักษะความสัมพันธ์ระหว่างบุคคล และด้านทักษะการวิเคราะห์เชิงตัวเลข ซึ่งการศึกษาครั้งนี้ได้นำแนวความคิดเกี่ยวกับกรอบมาตรฐานคุณวุฒิระดับอุดมศึกษาแห่งชาติทางด้านทักษะทางปัญญานำมาใช้เป็นกรอบในการศึกษา

2.6 ความเป็นมาของการไฟฟ้าส่วนภูมิภาคเขต 1 (ภาคกลาง) จังหวัดพระนครศรีอยุธยา

องค์กรรัฐวิสาหกิจ หมายถึง องค์กรซึ่งรัฐบาลกลางควบคุมและเป็นเจ้าของ เพื่อที่จะสร้างความเข้มแข็งและมั่นคงให้กับระบบเศรษฐกิจของประเทศ และยกฐานะของประชาชนในประเทศให้มีความเป็นอยู่ที่ดีขึ้น วัตถุประสงค์ขั้นแรกเพื่อที่จะผลิตสินค้าและให้บริการแก่ชุมชน โดยมีการจ่ายเป็นค่าตอบแทน กิจการของรัฐวิสาหกิจได้ครอบคลุมถึงกิจการทางด้านอุตสาหกรรม เกษตรกรรม และการค้า รัฐอาจเป็นเจ้าของหรือควบคุม โดยรัฐ หรือรัฐมีหุ้นร่วมกับเอกชนกว่า 50% ทำให้รัฐวิสาหกิจอยู่กึ่งกลางระหว่างราชการและธุรกิจ ซึ่งทำให้รัฐวิสาหกิจมีลักษณะคล้ายคลึงกับส่วน

ราชการ ดำเนินการบริการต่าง ๆ ให้กับประชาชน โดยไม่หวังกำไร หรือถ้ามีกำไรก็ไม่ได้นำกำไรมาแบ่งปันกัน ระบบการบริหารงานที่รัฐวิสาหกิจนำมาใช้จะผสมกันระหว่างแบบแผนของทางราชการ และวิธีปฏิบัติของธุรกิจเอกชน (พระราชบัญญัติจัดตั้งองค์การของรัฐบาล พ.ศ. 2496)

การไฟฟ้าส่วนภูมิภาค จัดตั้งขึ้นตามพระราชบัญญัติการไฟฟ้าส่วนภูมิภาค พ.ศ.2503 ซึ่งในพระราชบัญญัตินี้ให้จัดตั้งการไฟฟ้าขึ้นเรียกว่า “การไฟฟ้าส่วนภูมิภาค” เรียกโดยย่อว่า “กฟภ.” และให้ใช้ชื่อภาษาอังกฤษว่า “PROVINCIAL ELECTRICITY AUTHORITY” เรียกโดยย่อว่า “PEA” มีวัตถุประสงค์ผลิต จัดให้ได้มา จัดส่ง และจำหน่ายพลังงานไฟฟ้า ดำเนินธุรกิจเกี่ยวกับพลังงานไฟฟ้า ธุรกิจอื่นที่เกี่ยวข้อง เป็นประโยชน์แก่การไฟฟ้าส่วนภูมิภาค และมีอำนาจดำเนินการตามวัตถุประสงค์ในเขตส่วนภูมิภาคซึ่งอยู่นอกเขตท้องที่ที่การไฟฟ้านครหลวงดำเนินการอยู่และประเทศใกล้เคียง

การไฟฟ้าส่วนภูมิภาคเป็นรัฐวิสาหกิจสาขาสาธารณูปโภค ได้รับการก่อตั้งขึ้นเป็นองค์การเอกเทศตามพระราชกฤษฎีกา เมื่อวันที่ 6 มีนาคม พ.ศ.2497 และประกาศในราชกิจจานุเบกษา เมื่อวันที่ 16 มีนาคม พ.ศ.2497 อยู่ภายใต้การควบคุมของกรมโยธาเทศบาล กระทรวงมหาดไทย โดยมีรัฐมนตรีว่าการกระทรวงมหาดไทยมีอำนาจหน้าที่โดยทั่วไป องค์การไฟฟ้าส่วนภูมิภาคมีทุนประเดิมตามกฎหมาย จำนวน 5 ล้านบาท มีหน่วยงานย่อยอยู่ในการควบคุมและดูแล จำนวนทั้งสิ้น 117 แห่ง จากนั้นการไฟฟ้าส่วนภูมิภาคได้รับการสถาปนาตามพระราชบัญญัติ การไฟฟ้าส่วนภูมิภาค พุทธศักราช 2503 ณ วันที่ 28 กันยายน พ.ศ. 2503 โดยรับช่วงภารกิจต่อจากองค์การไฟฟ้าส่วนภูมิภาคมาดำเนินการเอง (รายงานประจำปีการไฟฟ้าส่วนภูมิภาค, 2557, น. 3) ซึ่งในปัจจุบันมีการไฟฟ้าอยู่ในความรับผิดชอบ 934 แห่ง โดยมีภารกิจหลัก คือ การผลิต จัดให้ได้มา จัดส่งและจัดจำหน่ายพลังงานไฟฟ้าให้แก่ประชาชน ธุรกิจ และอุตสาหกรรมต่าง ๆ ในเขตจำหน่าย 74 จังหวัด ยกเว้นกรุงเทพมหานครฯ นนทบุรี และสมุทรปราการ และมีผู้ใช้ไฟฟ้าจำนวน 17.68 ล้านราย โดยเป็นผู้นำในธุรกิจพลังงานไฟฟ้าและอนุรักษ์พลังงานในภูมิภาคอาเซียน (รายงานประจำปีการไฟฟ้าส่วนภูมิภาค, 2557, น. 8)

การไฟฟ้าส่วนภูมิภาคเขต 1ฯ ควบคุมดูแลการไฟฟ้าในความรับผิดชอบ 7 จังหวัดคือ พระนครศรีอยุธยา อ่างทอง ปทุมธานี สระบุรี นครนายก ปราจีนบุรี และสระแก้ว มีจำนวนการไฟฟ้าให้บริการ 69 แห่งทั่วทั้งเขต โดยมีหน้าที่ให้จำหน่ายและให้บริการด้านพลังงานไฟฟ้าแก่ประชาชน ทั้งภาคธุรกิจและอุตสาหกรรมต่าง ๆ มีพื้นที่รับผิดชอบ 22,707 ตารางกิโลเมตร จำนวนผู้ใช้ไฟฟ้า 1,357,298 ราย (การไฟฟ้าส่วนภูมิภาคเขต 1 (ภาคกลาง) จ.อยุธยา, 2557)

หน่วยงานทางด้านบัญชีและการเงินของการไฟฟ้าส่วนภูมิภาคเขต 1๗ อยู่ภายใต้สังกัดกองบัญชี เป็นหน่วยงานที่มีหน้าที่รับผิดชอบการจัดทำบัญชี ตรวจสอบ ควบคุม และออกรายงานในการนำเสนอผู้บริหารเพื่อนำไปใช้ในการตัดสินใจเชิงเศรษฐกิจในอนาคต ซึ่งใช้ในการวางแผน ควบคุมผลการปฏิบัติงาน การดำเนินงาน และการตัดสินใจแก้ไขปัญหาได้อย่างมีประสิทธิภาพ ถือเป็นศูนย์กลางต้นทุนและรับผิดชอบในการควบคุมค่าใช้จ่าย นักบัญชีเป็นส่วนหนึ่งในการมีส่วนร่วมในการจัดทำรายงานต่าง ๆ เพื่อตอบสนองความต้องการของผู้บริหาร แสดงผลตามค่าดัชนีชี้วัด (KPI) ในรูปแบบของตัวเงิน ทักษะวิชาชีพของนักบัญชีจึงมีความสำคัญในการปฏิบัติงานสำหรับหน่วยงานเป็นอย่างยิ่ง ซึ่งหน่วยงานมีความต้องการนักบัญชีที่มีความรู้ความสามารถ ความเข้าใจในระดับหนึ่ง ซึ่งเป็นตัวกระตุ้นให้องค์กรมีภาพลักษณ์ที่ดียิ่งขึ้น ส่งผลให้รายงานทางการบัญชีและการเงินมีคุณภาพ เป็นประโยชน์อย่างแท้จริง เนื่องจากงานในปัจจุบันมีความเปลี่ยนแปลงไปมากในด้านต่าง และเครื่องมือที่เปลี่ยนแปลงไป จึงต้องมีการพัฒนาความรู้ความสามารถให้มีความสำคัญมากขึ้นเพื่อให้ทันต่อสภาพแวดล้อมขององค์กรที่มีความเปลี่ยนแปลง เพื่อให้ผู้บริหารได้ตระหนักถึงประโยชน์ที่จะได้รับจากการจัดเก็บข้อมูลทางด้านบัญชีและการเงินที่จะนำมาใช้บริหารงานให้กิจการมีความมั่นคงและยั่งยืน และทำให้หน่วยงานต้องมีการพัฒนาบุคลากรอย่างต่อเนื่อง เพื่อให้ นักบัญชีมีทักษะวิชาชีพ ได้แก่ ทักษะทางปัญญา ทักษะด้านความสัมพันธ์ระหว่างบุคคลและการสื่อสาร ทักษะการจัดการตนเอง และทักษะการจัดการองค์กร

2.7 งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

จากการศึกษาเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง ได้พบว่ามีผู้วิจัยที่สนใจศึกษาเกี่ยวกับการวิเคราะห์ลักษณะงานและทักษะวิชาชีพที่จำเป็นสำหรับผู้ประกอบวิชาชีพ ดังนี้

ตารางที่ 2.1 งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

ปีที่วิจัย	ชื่อผู้วิจัย	ชื่องานวิจัย	ตัวแปรที่ศึกษา	ผลการวิจัย
2548	ศรัณย์ ชูเกียรติ ประจิต หาว์ตร	การวิเคราะห์การ ปฏิบัติงานและการ สำรวจทักษะที่จำเป็น ของนักบัญชีบริหาร ในบริษัทขนาดใหญ่	-ปัจจัยทักษะในด้านต่าง ๆ และการมีส่วนร่วมที่นัก บัญชีควรมี	-ทักษะที่ให้ความสำคัญ ที่สุด คือ ทักษะด้านบัญชี ภาษีอากร จริยธรรมและ การควบคุมอากรม์ -กิจกรรมที่นักบัญชีเข้ามามี ส่วนร่วมมากที่สุด คือ การ เป็นที่ปรึกษาให้กับองค์กร อื่น การปรับปรุง กระบวนการทำงาน ทักษะ การวิเคราะห์งบการเงิน
2553	ศุภมิตร พินิจการ จุลสุขดา ศิริสม เดช กาญจนางกูร	ความสัมพันธ์ ระหว่างสมรรถนะ หลักกับ ประสิทธิภาพการ ทำงานของนักบัญชี กรมสรรพสามิต	-การมุ่งผลสัมฤทธิ์ -การทำงานเป็นทีม -การบริการที่ดี -จริยธรรม -ความรู้เกี่ยวกับวิชาชีพ	สมรรถนะด้านการมุ่ง ผลสัมฤทธิ์ ด้านบริการที่ดี ด้านจริยธรรมและด้าน ความรู้เกี่ยวกับวิชาชีพ มี ความสัมพันธ์กับ ประสิทธิภาพทำงาน โดยรวม
2554	ธิพาดา แก้วปัญญา	การประเมินทักษะ ทางวิชาชีพบัญชีใน สังกัดของการไฟฟ้า ส่วนภูมิภาคเขต 1 (ภาคเหนือ)จังหวัด เชียงใหม่	-เพศ -อายุ -ระดับการศึกษา -สาขาที่สำเร็จการศึกษา -ระดับตำแหน่งงาน -ตำแหน่งงานที่ทำอยู่ใน ปัจจุบัน -ระยะเวลาในการ ปฏิบัติงานกับ กฟภ.	ทุกตัวแปรผู้ตอบ แบบสอบถามมีทักษะทาง วิชาชีพบัญชีโดยรวมใน ระดับมาก ดังต่อไปนี้ทักษะ ทางปัญญา ทักษะทาง คุณลักษณะเฉพาะบุคคล ทักษะทางปฏิสัมพันธ์ ระหว่างบุคคลและการ สื่อสาร ทักษะทางวิชาการ เชิงปฏิบัติและหน้าที่งาน ทักษะการบริหารองค์กร และการจัดการทางธุรกิจ

ตารางที่ 2.1 งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง (ต่อ)

ปีที่วิจัย	ชื่อผู้วิจัย	ชื่องานวิจัย	ตัวแปรที่ศึกษา	ผลการวิจัย
2554	ธกมล เกื้อกูลวงศ์	ความต้องการของนักบัญชีในวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม จังหวัดเชียงใหม่ ในการพัฒนาทักษะทางวิชาชีพ	ความต้องการของนักบัญชีในวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม จังหวัดเชียงใหม่ในการพัฒนาทักษะทางวิชาชีพ	ผู้ตอบแบบสอบถามมีความต้องการพัฒนาทักษะทางวิชาชีพอยู่ในระดับมาก และเห็นว่าการพัฒนาทักษะทางวิชาชีพเป็นสิ่งจำเป็นในการปฏิบัติงาน
2555	พงศ์ศิริภพ ทองดี รวิสุรเกตุ	สมรรถนะของนักวิชาชีพบัญชี : มุมมองผู้บริหารงานสายบัญชีในเขตนิคมอุตสาหกรรมแห่ง ประเทศไทย	สมรรถนะหลัก -IES 2 องค์ความรู้ -IES 3 ทักษะบัญชี -IES 4 จริยธรรม	ความรู้ด้านทางด้าน การตลาดและธุรกิจระหว่างประเทศ ด้านสภาวะแวดล้อมและสถิติที่ใช้แก้ปัญหา ด้านพฤติกรรม และการจัดการ จรรยาบรรณ มีความสำคัญกับสมรรถนะของนักวิชาชีพบัญชี
2555	ณัฐชา วัฒนวิไล จุฑามณ สิทธิ ผลวนิชกุล	การพัฒนาศักยภาพวิชาชีพบัญชีไทยเมื่อเปิดเสรีทางเศรษฐกิจ	การเตรียมความพร้อมของวิชาชีพบัญชีไทยเมื่อเปิดเสรีทางเศรษฐกิจและการพัฒนามาตรฐานการศึกษา ด้านวิชาชีพการบัญชีของสถานักบัญชีระหว่างประเทศ	สภาวิชาชีพบัญชีได้ดำเนินการต่าง ๆ เพื่อเตรียมความพร้อมการเปิดเสรีทางเศรษฐกิจซึ่งสาขาวิชาชีพบัญชีจะต้องเปิดรับทั้งผู้ประกอบการวิชาชีพบัญชีต่างชาติที่จะเข้ามาเปิดดำเนินการกิจการมหาวิทยาลัยต่าง ๆ ได้สร้างกระบวนการเรียนการสอนตามกรอบของ IES ได้อย่างมีประสิทธิภาพ

จากเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องส่วนใหญ่ เป็นการศึกษานโยบายแนวโน้มนความต้องการทางด้านทักษะทางวิชาชีพที่จำเป็นสำหรับบริษัท จึงมีประเด็นสงสัยเกี่ยวกับทักษะทางวิชาชีพที่จำเป็นสำหรับหน่วยงานวิสาหกิจว่านักบัญชีที่หน่วยงานวิสาหกิจต้องการควรจะมีทักษะที่จำเป็นอะไรบ้าง การศึกษาความรู้ด้านนี้ช่วยเพิ่มองค์ความรู้และช่วยให้หน่วยงานสามารถเพิ่มประสิทธิภาพในการบริหารจัดการองค์ความรู้และทักษะวิชาชีพของนักบัญชีเพื่อเสริมสร้างศักยภาพให้กับองค์กรมากยิ่งขึ้น

จากงานวิจัยและวรรณกรรมที่เกี่ยวข้องตามที่นำเสนอข้างต้น พิจารณาได้ว่าทักษะที่จำเป็นสำหรับผู้ประกอบวิชาชีพบัญชีมีหลายประการ ดังนั้นเพื่อให้สามารถค้นหาคำตอบใหม่ที่ยังไม่ปรากฏว่าเป็นทักษะทางวิชาชีพที่จำเป็นสำหรับผู้ประกอบวิชาชีพบัญชีของหน่วยงานรัฐวิสาหกิจไทย ในศตวรรษที่ 21 และพัฒนาความต้องการจากอดีต ปัจจุบันและแนวโน้มในอนาคตของทักษะทางวิชาชีพที่จำเป็นสำหรับผู้ประกอบวิชาชีพบัญชีของหน่วยงานรัฐวิสาหกิจไทยได้ชัดเจนยิ่งขึ้น งานวิจัยนี้จึงได้กำหนดกรอบแนวคิดจำลองเป็นกลุ่มทักษะที่คาดว่าจะเป็นทักษะวิชาชีพที่จำเป็นสำหรับผู้ประกอบวิชาชีพบัญชีเพื่อใช้เป็นแนวทางในการศึกษาและวิเคราะห์ข้อมูลตามที่ปรากฏต่อไปนี้

ทักษะวิชาชีพสำหรับผู้ประกอบวิชาชีพบัญชี

1. ทักษะทางปัญญา
2. ทักษะทางด้านความสัมพันธ์ระหว่างบุคคลและการสื่อสาร
3. ทักษะการจัดการตนเอง
4. ทักษะการจัดการองค์กร

บทที่ 3

วิธีการดำเนินการวิจัย

การทบทวนวรรณกรรมในบทที่ 2 ได้อธิบายถึงแนวคิด ทฤษฎี และงานวิจัยต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องกับการศึกษาครั้งนี้ ซึ่งมุ่งเน้นการศึกษาทักษะทางวิชาชีพของนักบัญชีการไฟฟ้าฯ เขต 1 (ภาคกลาง) จังหวัดพระนครศรีอยุธยา การทบทวนวรรณกรรมสะท้อนให้เห็นถึงความสำคัญและความจำเป็นในการศึกษาครั้งนี้ และยังเป็นแนวทางของการศึกษาครั้งนี้ด้วย โดยผู้วิจัยได้ดำเนินการวิจัย ดังนี้

- 3.1 การวางแผนการออกแบบการศึกษา
- 3.2 ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง
- 3.3 เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย
- 3.4 การเก็บรวบรวมข้อมูล
- 3.5 วิธีการวิเคราะห์ข้อมูล
- 3.6 การตีความหมายข้อมูล
- 3.7 การสรุปผลและรายงานผล

3.1 การวางแผนการออกแบบการศึกษา

แวนดาว พรหมเสน (2554) ได้กล่าวว่า การกำหนดรูปแบบของการศึกษาและวิธีการต่าง ๆ ที่เหมาะสมกับปัญหาและสมมติฐานจะช่วยเพิ่มประสิทธิภาพของงานวิจัย การวิจัยเชิงปริมาณ (Quantitative Research) เป็นวิธีค้นหาความรู้และความจริง โดยเน้นการใช้ข้อมูลที่มีอยู่ในลักษณะของตัวเลข ออกแบบวิธีวิจัยโดยควบคุมตัวแปรที่ศึกษา จัดเตรียมเครื่องมือรวบรวมข้อมูลที่มีคุณภาพ ความเที่ยงตรงที่สามารถวัดได้ ใช้วิธีการทางสถิติในการวิเคราะห์ ประมวลผล ที่ได้จากการวิจัย มาทดสอบความเชื่อมั่นของเครื่องมือการวิจัยเพื่อใช้ทดสอบกับกลุ่มตัวอย่างอย่างเป็นระบบทำให้ผลการวิจัยมีความน่าเชื่อถือ และให้เกิดความคลาดเคลื่อน (Error) น้อยที่สุด อย่างไรก็ตาม การวิจัยเชิงปริมาณไม่มีความยืดหยุ่นในการออกแบบการใช้เครื่องมือสำหรับเก็บข้อมูลและการดำเนินวิจัย เพราะมีรูปแบบการวิจัยที่ชัดเจนตายตัว การเก็บข้อมูลและข้อมูลไม่มีความหลากหลายเน้นความสำคัญที่คำถามของผู้ถามเท่านั้น

การวิจัยเชิงคุณภาพ (Qualitative Research) เป็นแนวทางในการวิจัยที่แสวงหาความจริงในสภาพที่เป็นอยู่โดยธรรมชาติ มองภาพรวมทุกมิติ ช่วยให้ผู้วิจัยสามารถอธิบายเหตุการณ์หรือค้นหา

คำตอบของปัญหาในเชิงลึก สร้างความเข้าใจมากยิ่งขึ้น เป็นการศึกษาโดยไม่มีการจัดกระทำ ควบคุม หรือเปลี่ยนแปลงสภาพการณ์จากที่เคยเป็นอยู่ ผู้วิจัยจึงเลือกใช้วิธีการศึกษาเชิงคุณภาพ โดยใช้การสัมภาษณ์เชิงลึกเป็นเครื่องมือหลักในการเก็บข้อมูล เนื่องจากคำถามการวิจัยเป็นการศึกษาที่มุ่งเน้นหาคำอธิบายว่าทักษะทางวิชาชีพที่จำเป็นในปัจจุบันและอนาคตมีลักษณะเป็นอย่างไร ซึ่งการสัมภาษณ์จะทำให้ได้ข้อมูลเชิงลึก และคำตอบที่สามารถตอบคำถามการวิจัยได้ชัดเจนยิ่งขึ้น

การวิจัยครั้งนี้มุ่งเน้นการแสดงลักษณะทักษะทางวิชาชีพที่จำเป็นสำหรับผู้ประกอบวิชาชีพบัญชีสำหรับองค์กรรัฐวิสาหกิจไทยในศตวรรษที่ 21 และอธิบายพัฒนาการความต้องการทักษะวิชาชีพที่จำเป็นสำหรับผู้ประกอบวิชาชีพบัญชีสำหรับองค์กรรัฐวิสาหกิจในประเทศไทย ดังนั้นวิธีการศึกษาที่จะช่วยให้ผู้วิจัยสามารถเก็บรวบรวมและอธิบายข้อมูลดังกล่าวในการวิจัยครั้งนี้ได้อย่างชัดเจน คือ การวิจัยเชิงคุณภาพ

3.1.1 แนวทางที่ใช้ในการวิจัย

ในการดำเนินชีวิตประจำวันของมนุษย์มักจะมีคำถามต่าง ๆ ที่ต้องการค้นหาคำตอบเกิดขึ้นมากมาย ซึ่งมนุษย์ค้นหาคำตอบด้วยวิธีการและเทคนิคต่าง ๆ ที่หลากหลายเพื่อให้ได้คำตอบที่เหมาะสม ในการวิจัย ผู้วิจัยจะเลือกวิธีการใดมาศึกษานั้นขึ้นอยู่กับลักษณะของปัญหาการวิจัยและคำถามการวิจัย รูปแบบของการศึกษาและวิธีการต่าง ๆ ที่เหมาะสมกับปัญหาและสมมติฐานจะช่วยเพิ่มประสิทธิภาพของงานวิจัย การวิจัยเชิงปริมาณเป็นการใช้ข้อมูลที่มีอยู่ในลักษณะของตัวเลขหรือกำหนดค่าเป็นปริมาณและใช้วิธีการทางสถิติมาทดสอบความเชื่อมั่นของเครื่องมือการวิจัยเพื่อใช้ทดสอบกับกลุ่มตัวอย่างอย่างเป็นระบบทำให้ผลการวิจัยมีความน่าเชื่อถือ อย่างไรก็ตามการวิจัยเชิงคุณภาพเป็นแนวทางในการวิจัยที่ช่วยให้ผู้วิจัยสามารถอธิบายเหตุการณ์หรือค้นหาคำตอบของปัญหาในเชิงลึก สร้างความเข้าใจมากยิ่งขึ้น (มนัส สุวรรณ, 2544)

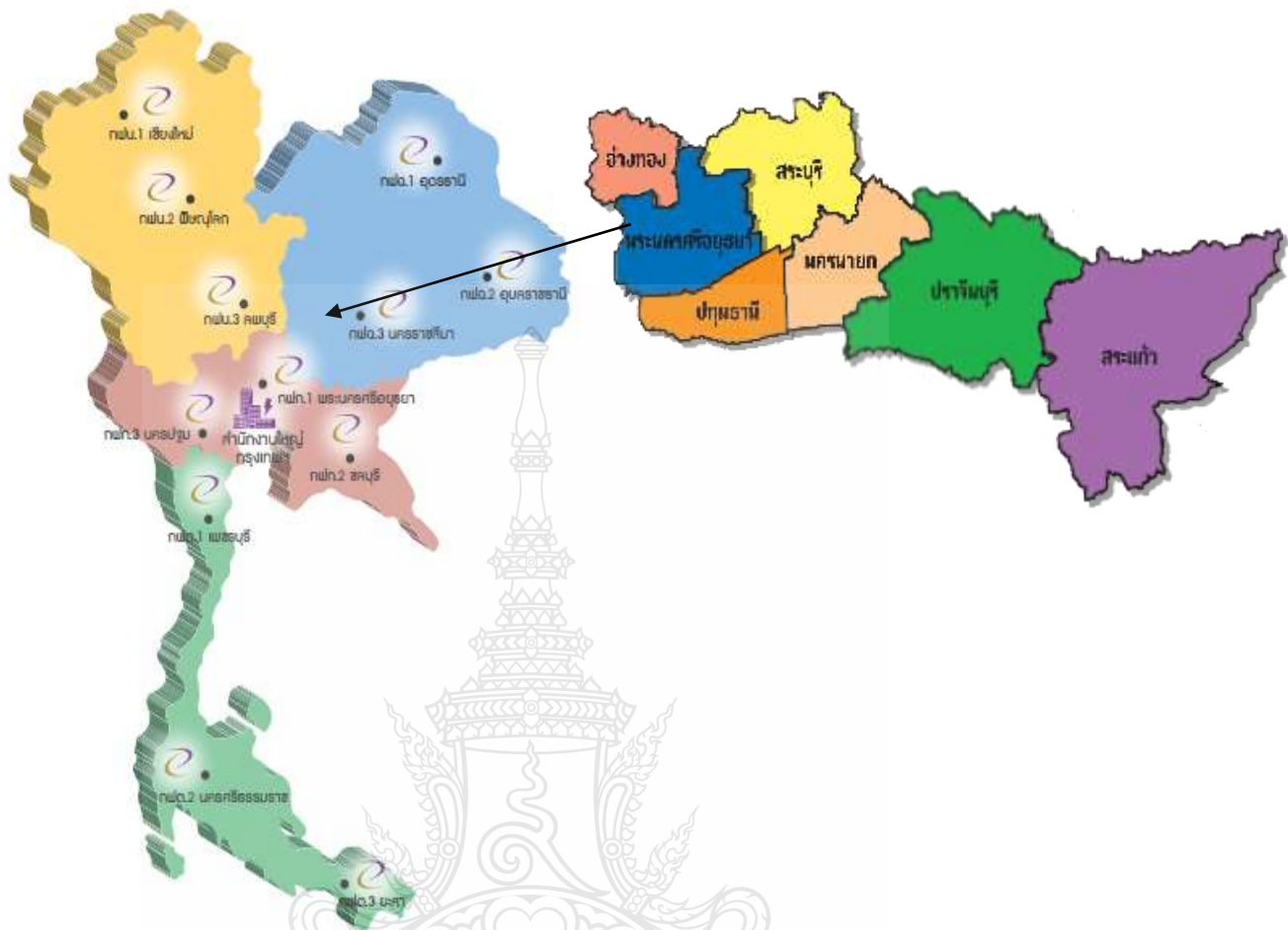
จากวัตถุประสงค์ของการวิจัยครั้งนี้ที่มุ่งเน้นอธิบายเชิงลึกเกี่ยวกับทักษะทางวิชาชีพที่จำเป็นสำหรับนักบัญชีขององค์กรวิสาหกิจในศตวรรษที่ 21 ดังนั้นเพื่อให้ผู้วิจัยสามารถอธิบายคุณลักษณะและทักษะที่จำเป็นได้อย่างละเอียดมากขึ้นจึงเลือกใช้แนวทางการวิจัยแบบเชิงคุณภาพ

นอกจากนี้ การวิจัยเชิงกรณีศึกษา (Case Study Research Method) หรือบางตำราเรียก การวิจัยภาคสนาม (Field Study) ซึ่งเป็นระเบียบวิธีวิจัยที่ใช้ตอบคำถามที่มุ่งเน้นหาเหตุผลของผลลัพธ์หรือวิธีการ หรือกระบวนการในการก่อให้เกิดผลลัพธ์ดังกล่าวภายใต้สภาวะแวดล้อมที่เป็นจริงทางธุรกิจ (Yin, 2003) การวิจัยกรณีศึกษาสามารถแบ่งออกเป็น 3 ประเภทตามวัตถุประสงค์ในการศึกษาวิจัย ได้แก่ กรณีศึกษาเพื่อค้นหา กรณีศึกษาเพื่ออธิบาย และกรณีศึกษาเพื่ออภิปราย

การวิจัยประเภทที่ 1 กรณีศึกษาเพื่อค้นหา การวิจัยประเภทนี้มุ่งเน้นการตอบคำถาม “ทำไม” หรือ “อย่างไร” และเหมาะสำหรับเรื่องที่ใหม่หรืออยู่ในช่วงเริ่มแรก มีผู้ศึกษาวิจัยน้อยหรืออาจจะทราบข้อมูลน้อยกว่าเกี่ยวกับเรื่องดังกล่าว (Benbasat,1987) วัตถุประสงค์หลักของการศึกษาอาจรวมถึงการค้นหาทฤษฎีหรือคำอธิบายเกี่ยวกับเรื่องใดเรื่องหนึ่งก็ได้ การวิจัยประเภทที่ 2 กรณีศึกษาเพื่ออธิบาย การวิจัยประเภทนี้มุ่งเน้นการอธิบายถึงเหตุและผลของสิ่งที่เกิดขึ้น โดยเฉพาะอย่างยิ่งในสถานะแวดล้อมที่ซับซ้อน สำหรับการวิจัยประเภทที่ 3 กรณีศึกษาเพื่ออภิปราย การวิจัยประเภทนี้มุ่งเน้นการอภิปรายหรือแสดงให้เห็นสิ่งที่เกิดขึ้นในเบื้องต้น ไม่มุ่งเน้นที่จะแสดงให้เห็นความเป็นเหตุเป็นผลของตัวแปรต่าง ๆ ในงานวิจัย การศึกษาค้นคว้าครั้งนี้ถือเป็นการใช้กรณีศึกษาเพื่อค้นหาคำตอบ โดยมุ่งเน้นที่จะอภิปรายหรือแสดงให้เห็นถึงทักษะทางวิชาชีพที่จำเป็นสำหรับนักบัญชีขององค์กรวิสาหกิจ กรณีศึกษาการไฟฟ้าส่วนภูมิภาคเขต 1

สำหรับจำนวนกรณีศึกษานั้น นักวิจัยส่วนใหญ่ออกแบบและกำหนดวิธีการศึกษาโดยรวบรวมข้อมูลจากกรณีศึกษาหลาย ๆ กรณีศึกษา ทั้งนี้เพื่อยืนยันความถูกต้องของข้อมูล จำนวนของกรณีศึกษาขึ้นอยู่กับประเภทของการวิจัย วัตถุประสงค์และคำถามการวิจัยของแต่ละงาน นักวิจัยบางส่วนพิจารณาจำนวนกรณีศึกษาที่ใช้ โดยการรวบรวมข้อมูลจากกรณีศึกษาที่ต้องการและเพิ่มขึ้นเรื่อย ๆ โดยเชื่อว่าการเพิ่มจำนวนกรณีศึกษาจะเกิดการค้นพบข้อมูลใหม่ที่เพิ่มขึ้น วิธีนี้นักวิจัยจะไม่กำหนดจำนวนกรณีศึกษาชัดเจน แต่นักวิจัยจะเพิ่มกรณีศึกษาขึ้นเรื่อย ๆ จนกว่านักวิจัยจะไม่สามารถได้รับข้อมูลใหม่ เพื่อประกอบเป็นองค์ความรู้ในเรื่องนั้นหรือไม่เรียนรู้อะไรแปลกใหม่นั้นเอง

สำหรับการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยเลือกกรณีศึกษาการไฟฟ้าส่วนภูมิภาคเขต 1 ซึ่งประกอบด้วย การไฟฟ้า 7 แห่ง จาก 7 จังหวัด ได้แก่ จังหวัดอ่างทอง จังหวัดสระบุรี จังหวัดพระนครศรีอยุธยา จังหวัดนครนายก จังหวัดปทุมธานี จังหวัดปราจีนบุรี และจังหวัดสระแก้ว เพื่อเป็นตัวแทนของการไฟฟ้าส่วนภูมิภาคเขต 1

ภาพที่ 3.1 รูปภาพแสดงเขตต่างๆ การไฟฟ้าฯ แต่ละเขต

3.1.2 แนวทางที่ใช้ในการสัมภาษณ์

การเก็บข้อมูลเพื่อการศึกษาเชิงคุณภาพมีหลายวิธี ได้แก่ การสัมภาษณ์เจาะลึก การสังเกต การสนทนากลุ่ม และการประชุมระดมสมอง ซึ่งการศึกษาครั้งนี้เลือกใช้การสัมภาษณ์เจาะลึก เนื่องจากเป็นวิธีที่ช่วยให้ผู้วิจัยได้รับข้อมูลเจาะลึก เพื่อนำเสนอ และอธิบายเกี่ยวกับทักษะวิชาชีพที่จำเป็นสำหรับผู้ประกอบวิชาชีพบัญชีสำหรับองค์กรรัฐวิสาหกิจในประเทศ ในบริบทขององค์กรรัฐวิสาหกิจซึ่งแตกต่างจากธุรกิจทั่วไป

การสัมภาษณ์เจาะลึกเป็นวิธีการหนึ่งของการเก็บข้อมูลของการวิจัยเชิงคุณภาพ การเก็บข้อมูลด้วยวิธีนี้ผู้วิจัยต้องการได้ข้อมูลที่เปิดกว้างตามความรู้ความสามารถของผู้ตอบซึ่งเป็นผู้ที่รอบรู้หรือเกี่ยวข้องโดยตรงกับเรื่องหรือประเด็นที่ศึกษา ไม่มีการใช้แบบสอบถามที่มีรายการข้อความที่ต้องการเก็บข้อมูล โดยมีตัวเลือกที่ตายตัว การสัมภาษณ์เจาะลึกเป็นวิธีการเก็บข้อมูลที่ต้องอาศัย

ความสามารถพิเศษของผู้สัมภาษณ์ในการซักถาม ติดตามรายละเอียดเพื่อให้ได้ข้อมูลที่ต้องการ และมีการซักถามติดตามประเด็นเพื่อได้มาซึ่งรายละเอียดที่ลึกซึ้ง (สุชาติ ประสิทธิ์รัฐสินธุ์, 2550)

วิธีการสัมภาษณ์เจาะลึกนี้นิยมใช้ในการเก็บข้อมูลจากประชากรที่มีลักษณะพิเศษ โดยเฉพาะและเป็นประชากรขนาดเล็กหรือไม่สามารถเข้าถึงได้ง่ายหรือผู้วิจัย เช่น ชนชั้นผู้นำ นักการเมือง ผู้นำทางวิชาการ นักธุรกิจ และนักบริหารระดับสูง เป็นต้น ซึ่งผู้วิจัยสนใจในรายละเอียดลึก ๆ มากกว่าการได้ข้อมูลในแนวกว้างจากกลุ่มตัวอย่างที่จะเป็นตัวแทนของประชากรทั้งหมด การเก็บข้อมูลจะดำเนินการพูดคุยและซักถามอย่างเป็นธรรมชาติและสร้างบรรยากาศเป็นกันเองระหว่างผู้เก็บ และผู้ให้ข้อมูล ไม่เร่งรัด ทำให้สามารถเก็บข้อมูลปลีกย่อยที่น่าสนใจได้ มากกว่าเก็บข้อมูลจากการใช้แบบสอบถามที่มีข้อคำถามและตัวเลือกตามที่ผู้วิจัยกำหนดไว้

วิธีการเก็บข้อมูลนี้เปิดโอกาสให้ผู้ถูกสัมภาษณ์แสดงความคิดเห็นหรือให้ข้อมูลได้อย่างเต็มที่ ซึ่งมีประโยชน์อย่างยิ่งต่อการสร้างความรู้ความเข้าใจในทัศนคติของผู้ให้สัมภาษณ์ในเรื่องนั้น ๆ สิ่งที่สำคัญคือความยุ่งยากในการประมวลผล โดยปกติวิธีการเก็บข้อมูลเช่นนี้มักจะใช้กับการวิจัยเชิงคุณภาพมากกว่าเชิงปริมาณ หรือหากใช้ในส่วนของการวิจัยเชิงปริมาณจะเป็นข้อมูลเสริมความเข้าใจและช่วยการตีความหมายของผลที่ได้จากการวิเคราะห์เชิงปริมาณ

ปัญหาของการเก็บข้อมูลโดยการสัมภาษณ์เจาะลึกนี้โดยเฉพาะอย่างยิ่งกับบุคคลชั้นนำในสังคมคือการนัดหมายเข้าพบเพื่อการสัมภาษณ์ ทั้งนี้เพราะบุคคลในระดับชนชั้นนำมักมีภารกิจมากมายและมีกิจกรรมเร่งด่วนที่ต้องทำอยู่เสมอ ผู้สัมภาษณ์จะต้องพร้อมเสมอในการที่จะเข้าพบในวันเวลาที่บุคคลเป้าหมายสะดวกให้เข้าพบและผู้สัมภาษณ์ควรพยายามเก็บข้อมูลให้ครบในการพบปะครั้งแรกเพราะความประทับใจและความรู้สึกต่าง ๆ ของบุคคลเหล่านี้ในบางเรื่องบางปัญหาจะเปลี่ยนแปลงรวดเร็วตามข้อมูลหรือข่าวสารใหม่ ๆ ที่ได้รับ นอกจากนั้นการนัดหมายในครั้งต่อ ๆ ไปอาจยากยิ่งขึ้นเมื่อผู้ให้สัมภาษณ์ทราบถึงความน่าสนใจหรือความไม่น่าสนใจของปัญหาดังกล่าว หรือมีภารกิจอื่นที่คิดว่าสำคัญยิ่งกว่า

สำหรับการวิจัยครั้งนี้ได้ศึกษาและทบทวนข้อจำกัดและข้อดีของการสัมภาษณ์แบบเจาะลึก และได้ทำการติดต่อผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้องกับการคัดเลือกนักบัญชีของการไฟฟ้า ซึ่งแบ่งเป็น 3 ระดับ คือ ผู้บริหารระดับสูง ผู้บริหารระดับกลาง และพนักงานผู้ปฏิบัติงานหน้างานอย่างไม่เป็นทางการก่อน และส่งหนังสือขอเข้าสัมภาษณ์พร้อมแบบสัมภาษณ์เพื่อให้กลุ่มตัวอย่างได้มีเวลาในการเตรียมตัวก่อนการให้สัมภาษณ์

3.2 ประชากรและกรณีศึกษาที่ใช้ในการวิจัย

ประชากรในการศึกษานี้ ประกอบด้วยหน่วยงานการไฟฟ้าที่อยู่ภายใต้การดูแลของการไฟฟ้าส่วนภูมิภาคเขต 1 ซึ่งประกอบด้วย การไฟฟ้าส่วนภูมิภาคในจังหวัดอ่างทอง จังหวัดสระบุรี จังหวัดพระนครศรีอยุธยา จังหวัดนครนายก จังหวัดปทุมธานี จังหวัดปราจีนบุรี และจังหวัดสระแก้ว โดยผู้บริหารระดับสูง ผู้บริหารระดับกลาง และพนักงานผู้ปฏิบัติงานเป็นผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้องโดยตรงกับการสรรหาคณาการด้านการบัญชีของการไฟฟ้าแต่ละจังหวัดจะถูกเลือกมาเป็นตัวอย่างในการศึกษานี้ ซึ่งใช้วิธีการเลือกกลุ่มตัวอย่างแบบเจาะจง (Purposive Sampling) เป็นการเลือกกลุ่มตัวอย่างที่เป็นไปตามวัตถุประสงค์ของการวิจัย โดยการเลือกกลุ่มตัวอย่างแบบเจาะจงต้องอาศัยความรู้ ความชำนาญ และประสบการณ์ในเรื่องนั้น ๆ ของผู้ทำวิจัย

ผู้บริหารระดับสูง ในการศึกษานี้ ได้กำหนดให้หมายถึง รองผู้จัดการ (ด้านบริหาร) ประจำการไฟฟ้า

ผู้บริหารระดับกลาง ในการศึกษานี้ ได้กำหนดให้หมายถึง สมุหบัญชี

พนักงานผู้ปฏิบัติงาน ในการศึกษานี้ ได้กำหนดให้หมายถึง นักบัญชี

การศึกษานี้ผู้ศึกษาจัดทำขึ้น โดยตระหนักถึงสิทธิและการป้องกันผู้ให้สัมภาษณ์ จึงนำเสนอผลการวิจัยโดยไม่ระบุชื่อของผู้ให้สัมภาษณ์ ผู้ศึกษาจึงได้ใช้ชื่อสมมติ ดังตารางต่อไปนี้

ตารางที่ 3.1 แสดงจำนวนผู้ให้สัมภาษณ์

ลำดับที่	สถานที่การไฟฟ้า ประจำจังหวัด	ผู้บริหารระดับสูง (คน)	ผู้บริหารระดับกลาง (คน)	นักบัญชี (คน)	รวม (คน)
1	จังหวัด A	1	1	1	3
2	จังหวัด B	1	1	1	3
3	จังหวัด C	1	1	1	3
4	จังหวัด D	1	1	1	3
5	จังหวัด E	1	1	1	3
6	จังหวัด F	1	1	1	3
7	จังหวัด G	1	1	1	3
	รวม	7	7	7	21

ตารางที่ 3.2 ตารางแสดงการให้รหัสข้อมูลของผู้ให้สัมภาษณ์

การไฟฟ้าประจำจังหวัด	ชื่อสมมติ	รหัสการให้ข้อมูล การสัมภาษณ์หมายเลขที่
รองผู้จัดการประจำการไฟฟ้าจังหวัด A	A	EM 01
สมุหบัญชี ประจำการไฟฟ้าจังหวัด A	B	EM 02
นักบัญชี ประจำการไฟฟ้าจังหวัด A	C	EM 03
รองผู้จัดการประจำการไฟฟ้าจังหวัด B	D	EM 04
สมุหบัญชี ประจำการไฟฟ้าจังหวัด B	E	EM 05
นักบัญชี ประจำการไฟฟ้าจังหวัด B	F	EM 06
รองผู้จัดการประจำการไฟฟ้าจังหวัด C	G	EM07
สมุหบัญชี ประจำการไฟฟ้าจังหวัด C	H	EM08
นักบัญชี ประจำการไฟฟ้าจังหวัด C	I	EM09
รองผู้จัดการประจำการไฟฟ้าจังหวัด D	J	EM10
สมุหบัญชี ประจำการไฟฟ้าจังหวัด D	K	EM11
นักบัญชี ประจำการไฟฟ้าจังหวัด D	L	EM12
รองผู้จัดการประจำการไฟฟ้าจังหวัด E	M	EM13
สมุหบัญชี ประจำการไฟฟ้าจังหวัด E	N	EM14
นักบัญชี ประจำการไฟฟ้าจังหวัด E	O	EM15
รองผู้จัดการประจำการไฟฟ้าจังหวัด F	P	EM16
สมุหบัญชี ประจำการไฟฟ้าจังหวัด F	Q	EM17
นักบัญชี ประจำการไฟฟ้าจังหวัด F	R	EM18
รองผู้จัดการประจำการไฟฟ้าจังหวัด G	S	EM19
สมุหบัญชี ประจำการไฟฟ้าจังหวัด G	T	EM20
นักบัญชี ประจำการไฟฟ้าจังหวัด G	U	EM21

3.3 เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้ใช้การสัมภาษณ์แบบเจาะลึกเป็นเครื่องมือหลัก โดยจัดทำแบบสัมภาษณ์ประกอบเพื่อเป็นแนวทางในการสัมภาษณ์ ซึ่งจะมีข้อดี คือ ทำให้ผู้วิจัยสามารถเก็บรวบรวมคำตอบ และช่วยไม่ให้ผู้วิจัยหลงประเด็น ผู้วิจัยได้ดำเนินการ ดังนี้

จัดทำแบบสัมภาษณ์ซึ่งประกอบด้วยคำถามสองตอน ตอนที่ 1 เป็นคำถามสถานภาพของผู้ตอบแบบสัมภาษณ์ ตอนที่ 2 เป็นคำถามเกี่ยวกับทักษะวิชาชีพที่จำเป็นสำหรับผู้ประกอบวิชาชีพบัญชีสำหรับองค์กรรัฐวิสาหกิจในศตวรรษที่ 21

ดำเนินการทดสอบความเหมาะสมของคำถามที่ใช้ในการสัมภาษณ์ โดยส่งให้ผู้เชี่ยวชาญจำนวน 2 คน โดยผู้เชี่ยวชาญให้ความเห็นว่า แบบสัมภาษณ์มีความเหมาะสมและสามารถใช้ได้ อย่างไรก็ตามผู้เชี่ยวชาญให้ความเห็นว่า ความรู้ความสามารถและทักษะในการสัมภาษณ์ของผู้วิจัยมีความสำคัญอย่างยิ่ง เพื่อให้ได้คำตอบที่สามารถอธิบายหรือตอบวัตถุประสงค์ที่ต้องการ ผู้วิจัยสามารถปรับเปลี่ยนคำถามการวิจัยได้อย่างเหมาะสม

ดำเนินการติดต่อผู้ประกอบการโดยการส่งจดหมายเชิญและตัวอย่างข้อคำถามในแบบสัมภาษณ์

3.4 การเก็บรวบรวมข้อมูลและการควบคุมคุณภาพข้อมูล

การศึกษาเรื่องทักษะวิชาชีพนักบัญชีผู้ทำการวิจัยได้จัดแบ่งวิธีการเข้าถึงข้อมูล และการเก็บรวบรวมข้อมูลออกเป็น 2 ส่วน คือ การเก็บรวบรวมข้อมูลด้านเอกสารและการเก็บรวบรวมข้อมูลภาคสนาม โดยใช้การสัมภาษณ์เบื้องต้นกับนักบัญชี หัวหน้างาน และผู้บริหาร ในหน่วยงานถึงทักษะวิชาชีพทางบัญชี โดยอาศัยข้อมูลต่าง ๆ ดังนี้

1. แหล่งข้อมูลปฐมภูมิ

ผู้วิจัยเก็บรวบรวมข้อมูลโดยใช้การสัมภาษณ์แบบเจาะลึกแบบตัวต่อตัวเพื่อเปิดเผยสิ่งจูงใจ ความเชื่อ ทศนคติของผู้ตอบ โดยเตรียมคำถามกึ่งโครงสร้าง ลักษณะการสัมภาษณ์แบบไม่เป็นทางการ โดยการกำหนดคำถามออกเป็นประเด็นให้ครอบคลุมและสอดคล้องกับเรื่องที่ทำวิจัย ก่อนเริ่มทำการสัมภาษณ์ ผู้วิจัยได้แสดงถึงวัตถุประสงค์ของการสัมภาษณ์ โดยขออนุญาตในการจดบันทึกและบันทึกเสียงระหว่างการสัมภาษณ์ ผู้วิจัยได้มีปฏิสัมพันธ์แบบต่อหน้ากับผู้ให้สัมภาษณ์เพื่อเกิดการแลกเปลี่ยน แสดงความคิดเห็นอย่างอิสระ และมีการทดสอบแบบสอบถามและคำตอบเพื่อเป็นแนวทางในการถามคำถามต่อไป โดยจะใช้เวลาสัมภาษณ์ประมาณ 30-40 นาที ทั้งนี้ขึ้นอยู่กับความร่วมมือของผู้ให้สัมภาษณ์ ในขณะที่สัมภาษณ์จะใช้การจดบันทึกสรุปสั้น ๆ เฉพาะประเด็นสำคัญ และนำมาทำการถอดเทปเพื่อทำการตรวจสอบข้อมูลที่ไม่ชัดเจนหรือไม่ครบถ้วน เพื่อนำไปศึกษาเพิ่มเติมในการสัมภาษณ์ครั้งต่อไป

2. แหล่งข้อมูลทุติยภูมิ

ได้มาจากการรวบรวมข้อมูลจากตำรา เอกสาร วารสาร สิ่งพิมพ์ เพื่อศึกษาแนวทางปฏิบัติเกี่ยวกับทักษะวิชาชีพของนักบัญชี โดยนำมาประกอบการวิเคราะห์และกำหนดแนวทางการศึกษาเรื่องดังกล่าว

3.5 วิธีการวิเคราะห์ข้อมูล

การวิเคราะห์ข้อมูลเชิงคุณภาพ เป็นขั้นตอนสำคัญในกระบวนการวิจัย เนื่องจากเป็นวิธีการสร้างข้อสรุปจากการศึกษาข้อมูลจำนวนหนึ่ง ซึ่งมักไม่ใช้สถิติในการวิเคราะห์ หรือถ้าใช้สถิติก็ไม่ได้ถือว่าสถิติเป็นวิธีการวิเคราะห์หลัก แต่จะถือว่าเป็นข้อมูลเสริมในการวิเคราะห์ข้อมูลเชิงคุณภาพนั้น (เอี่ยมพร หลินเจริญ, 2555) เทคนิคการวิเคราะห์ข้อมูลเชิงคุณภาพที่สำคัญ ๆ ได้แก่ การจำแนกหรือการจัดกลุ่มข้อมูล การเปรียบเทียบเหตุการณ์ การวิเคราะห์ส่วนประกอบ การวิเคราะห์แบบอุปนัย และการวิเคราะห์ข้อมูลที่เป็นเอกสาร สำหรับการวิจัยครั้งนี้ ใช้การวิเคราะห์ประเด็นหลัก (Theme Analysis) โดยการจำแนก จัดกลุ่มข้อมูลตามประเด็นที่ศึกษาตามกรอบแนวคิดอันได้แก่ ทักษะทางวิชาชีพตามมาตรฐานการศึกษาระหว่างประเทศ กับความเห็นของผู้ให้คำสัมภาษณ์ เพื่ออธิบายถึงทักษะทางวิชาชีพที่จำเป็นสำหรับนักบัญชีของภาครัฐวิสาหกิจวิธีการดังกล่าวช่วยให้ผู้วิจัยสามารถสรุปประเด็นและนำมาตีความได้อย่างชัดเจน

3.6 การตีความหมาย

เป็นการอธิบายผลของการวิเคราะห์ข้อมูล และแปลความหมายจากข้อมูลเป็นภาษาที่สามารถทำความเข้าใจได้ง่าย โดยการแปลข้อมูลจะสัมพันธ์กับการวิเคราะห์ข้อมูลที่จะช่วยให้ทราบว่าข้อมูลที่ได้นั้นมีความหมายอย่างไร โดยไม่นำความคิดเห็นส่วนตัวหรือประสบการณ์มาตีความหมายด้วย

3.7 การสรุปผลและรายงานผล

สรุปจากข้อมูลทั้งหมดที่มีอยู่อย่างมีหลักการ โดยมีข้อมูลพื้นฐาน เพื่อให้ทราบข้อมูลของผลที่เกิดมาในอดีต ในปัจจุบันที่จะทำให้เกิดความเข้าใจได้ง่ายขึ้นและเมื่อสรุปผลเรียบร้อยแล้ว ผู้วิจัยจะให้คำแนะนำและข้อเสนอแนะในการแก้ไขปัญหา โดยการเขียนรายงานตามข้อมูลที่มีอยู่จริง

บทที่ 4

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

ในบทนี้จะนำเสนอผลการวิจัย เรื่อง ทักษะทางวิชาชีพที่จำเป็นสำหรับนักบัญชีขององค์กรวิสาหกิจในศตวรรษที่ 21 กรณีศึกษาการไฟฟ้าส่วนภูมิภาคเขต 1 (ภาคกลาง) จังหวัดพระนครศรีอยุธยา โดยผู้ศึกษาได้นำเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูลตามลำดับ ดังนี้

- 4.1 ปัญหาและความท้าทายในการดำเนินงานของการไฟฟ้าส่วนภูมิภาค
- 4.2 ปัญหาและความท้าทายในการสรรหาบุคลากรด้านการบัญชีของการไฟฟ้าส่วนภูมิภาค
- 4.3 ผลการสำรวจทักษะวิชาชีพสำหรับผู้ประกอบวิชาชีพบัญชีของหน่วยงานรัฐวิสาหกิจ
- 4.4 ผลการศึกษาความต้องการทักษะวิชาชีพบัญชีของนักบัญชีในหน่วยงานรัฐวิสาหกิจในศตวรรษที่ 21

4.1 ปัญหาและความท้าทายในการดำเนินงานของการไฟฟ้าส่วนภูมิภาคเขต 1

ตามยุทธศาสตร์ของการไฟฟ้าส่วนภูมิภาคปัจจัยที่ส่งผลกระทบต่อองค์กรจากสภาพแวดล้อมภายใน สภาพแวดล้อมภายนอก จุดแข็ง จุดอ่อน โอกาส และ อุปสรรคต่าง ๆ โดยการไฟฟ้าส่วนภูมิภาคได้นำการบริหารความเสี่ยงมาช่วยสนับสนุนในการบริหารงานเพื่อลดระดับความรุนแรงให้น้อยลง ซึ่งปัจจัยที่มีผลกระทบหลักต่อองค์กรมี ดังนี้

- 1.ด้านการจำหน่ายไฟฟ้าที่ได้คุณภาพ ทันสมัย เทียบเท่ามาตรฐานสากล

ตามภารกิจในการพัฒนาระบบจำหน่ายไฟฟ้าให้เพียงพอ เพื่อรองรับการพัฒนาเศรษฐกิจและสังคม โดยมุ่งเน้นการบริหารจัดการระบบไฟฟ้าที่มีประสิทธิภาพและได้มาตรฐานสากลอย่างต่อเนื่อง โดยเฉพาะอย่างยิ่งการพัฒนาคุณภาพ (Quality) และความเชื่อถือได้ (Reliability) เพื่อตอบสนองความต้องการของลูกค้าแต่ละประเภทอย่างเหมาะสม เพื่อเสริมสร้างความมั่นคงให้เป็นอย่างมีประสิทธิภาพ การไฟฟ้าส่วนภูมิภาคจึงได้เตรียมพัฒนาระบบสารสนเทศใหม่ ๆ มาใช้เป็นเครื่องมือสนับสนุนการดำเนินงานด้านต่าง ๆ ให้เป็นผลสำเร็จ

- มีผู้กล่าวถึงปัญหาและความท้าทายด้านการจำหน่ายไฟฟ้าไว้ ดังนี้

“กฟภ.เป็นธุรกิจซื้อขายไฟฟ้า ลักษณะการดำเนินงานที่สำคัญขององค์กร คือ การจำหน่ายกระแสไฟฟ้าให้กับผู้บริโภคซึ่งเป็นสินค้าที่ไม่มีตัวตน และอันตราย” (สัมภาษณ์เลขที่ EM01, EM09, EM16)

- 2.ด้านความพร้อมของบุคลากรเพื่อรองรับการดำเนินงานในอนาคต

การดำเนินงานของการไฟฟ้าส่วนภูมิภาคต้องมีบุคลากรที่มีความรู้ ความสามารถ และความเชี่ยวชาญเฉพาะด้าน ซึ่งในอนาคตระยะเวลาไม่อีกกี่ปีข้างหน้าจะมีผู้เกษียณอายุราชการเป็นจำนวนมาก จึงต้องมีการพัฒนาศักยภาพของพนักงานมาใช้ให้เกิดประโยชน์สูงสุดต่อองค์กร และให้บุคลากรมีทักษะการทำงานที่เป็นเลิศเพื่อรองรับการเปลี่ยนแปลงในอนาคต ดังนั้นการไฟฟ้าส่วนภูมิภาคจึงเล็งเห็นความสำคัญของปัญหาดังกล่าว จึงมีแผนงานที่จะพัฒนาศักยภาพ และเตรียมความพร้อมของบุคลากรทั้งด้านคุณภาพและปริมาณเพื่อรองรับการดำเนินงานในอนาคต

มีผู้กล่าวถึงการเตรียมความพร้อมของบุคลากรเพื่อรองรับการดำเนินงานในอนาคต ดังนี้

“นักบัญชีต้องมีทักษะวิชาชีพเฉพาะตั้งแต่อดีตจนถึงปัจจุบันทั้งทักษะด้านการวิเคราะห์ การปฏิบัติงานและทักษะด้านต่าง ๆ ควรมีการพัฒนาทักษะวิชาชีพอยู่เสมอ ทั้งทางด้านระเบียบหลักเกณฑ์ และกฎหมายที่เกี่ยวข้อง” (สัมภาษณ์เลขที่ EM01, EM02)

3.ด้านการบริหารจัดการสินทรัพย์

การจำหน่ายกระแสไฟฟ้าครอบคลุมพื้นที่ทั่วประเทศ ทำให้มีสินทรัพย์กระจายอยู่ทั่วประเทศจำนวนมาก ซึ่งการใช้ประโยชน์และการดูแลบำรุงรักษายังทำได้ไม่เต็มประสิทธิภาพ ดังนั้นเพื่อให้การบริหารสินทรัพย์เกิดประโยชน์สูงสุด การไฟฟ้าส่วนภูมิภาคจึงได้ส่งเสริมแนวทางปรับปรุงกระบวนการ ขั้นตอนวิธีการบำรุงรักษาที่ทันสมัยและมีประสิทธิภาพเพื่อยืดอายุสินทรัพย์ที่มีอยู่ มีการทบทวนอายุการใช้งานของสินทรัพย์ พัฒนาระบบการจัดการพัสดุและอุปกรณ์ที่มีประสิทธิภาพ รวมถึงการศึกษานำระบบ Asset Management มาใช้กับองค์กร

มีผู้กล่าวถึงการบริหารจัดการสินทรัพย์ไว้ ดังนี้

“ด้านบริหารมีการนำข้อมูลรายงานทางด้านสินทรัพย์ การวิเคราะห์ต้นทุนสินทรัพย์ที่เกิดจากการก่อสร้างระบบจำหน่าย และงบลงทุนต่าง ๆ มาใช้ในการดำเนินงาน เพื่อนำมาวิเคราะห์หาแนวทางการปฏิบัติงาน ปรับปรุงและแก้ไข ให้เกิดประโยชน์สูงสุดกับองค์กร” (สัมภาษณ์เลขที่ EM02, EM04, EM05, EM 06, EM08, EM15)

4.ด้านความพร้อมของระบบเทคโนโลยีสารสนเทศ

ปัจจุบันระบบสารสนเทศนับเป็นโครงสร้างพื้นฐานของการดำเนินธุรกิจและธุรกรรมต่าง ๆ ขององค์กร เมื่อระบบสารสนเทศมีความสำคัญต่อองค์กรมากขึ้นเท่าใด องค์กรยังมีความเสี่ยงมากขึ้นตามลำดับ การไฟฟ้าส่วนภูมิภาคใช้ระบบเทคโนโลยีสารสนเทศ ทั้งในระบบงานหลัก และระบบงานสนับสนุนที่หลากหลาย และมีผลต่อการดำเนินธุรกิจอย่างต่อเนื่อง จึงอาจมีช่องโหว่และมีความเสี่ยงต่อการถูกโจมตีหรือเกิดการสูญหายของข้อมูลสารสนเทศที่สำคัญ การไฟฟ้าส่วนภูมิภาคได้คำนึงถึงความเชื่อถือได้ (Reliability) ความมั่นคงปลอดภัย (Security) และใช้งานง่าย (User Friendliness)

โดยนำมาตรฐาน ISO 27001 มาประยุกต์ใช้ในการจัดทำแผนแม่บทความมั่นคงปลอดภัยด้านเทคโนโลยีสารสนเทศของการไฟฟ้าส่วนภูมิภาค และมีการประเมินความเสี่ยงตามแนวทาง COBIT (Control Objectives for Information and Related Technology) ประกอบกับมีการทำแผนปรับปรุง IT Security ของ SCADA ซึ่งเป็นระบบช่วยควบคุม ตรวจสอบ และเก็บข้อมูลระยะไกลด้วยคอมพิวเตอร์ การสร้างอาคารศูนย์ข้อมูล DATA Center และการทดสอบแผนบริหารความต่อเนื่องทางธุรกิจของระบบ IT ที่สำคัญ

มีผู้กล่าวถึงความพร้อมของระบบสารสนเทศในองค์กร ดังนี้

“ด้วยปัจจุบันระบบเทคโนโลยีสารสนเทศ มีความจำเป็น และมีความสำคัญต่อระบบการบริหารงานเป็นอย่างมาก มีการนำเทคโนโลยีสารสนเทศมาใช้ในการปฏิบัติงานมากขึ้น ช่วยให้การดำเนินงานของ กฟภ.สะดวก รวดเร็ว และตอบสนองลูกค้าได้อย่างมีประสิทธิภาพ เทคโนโลยีมีการพัฒนาอย่างก้าวไกล ซึ่งในอนาคตจะมีการนำเทคโนโลยีใหม่ ๆ มาใช้ในการปฏิบัติงานให้ดียิ่งขึ้น รวมไปถึงระบบบัญชีที่มีการพัฒนาเพิ่มขึ้นด้วยเช่นกัน” (สัมภาษณ์เลขที่ EM02, EM04, EM13)

“การพัฒนาเทคโนโลยีสารสนเทศมีส่วนช่วยในเรื่องการเรียนรู้ ปัจจุบันมีเครื่องมือที่ช่วยสนับสนุนการเรียนรู้หลายอย่าง เช่น ระบบคอมพิวเตอร์ช่วยสอน, ระบบมัลติมีเดีย, วิดีโอคอลเฟอเรนซ์, และระบบอินเทอร์เน็ต ระบบเหล่านี้ นักบัญชีต้องเรียนรู้เป็นตัวช่วยสนับสนุนการรับรู้ข่าวสาร และการค้นหาข้อมูลข่าวสารเพื่อการเรียนรู้ การจัดทำรายงานต่าง ๆ เพิ่มเติม” (สัมภาษณ์เลขที่ EM14)

5.ด้านหน่วยสูญเสียในระบบจำหน่าย

การไฟฟ้าส่วนภูมิภาคมีหน่วยสูญเสียในระบบจำหน่ายทั้งทางด้านเทคนิค Technical Loss และไม่ใช่ทางเทคนิค Non-Technical Loss ซึ่งส่งผลต่อรายได้จากการจำหน่ายกระแสไฟฟ้า ซึ่งได้คำนึงถึงความสำคัญในการลดหน่วยสูญเสียโดยจัดทำแผนงานเสริมสร้างประสิทธิภาพการทำงานของบุคลากร จัดทำแผนงานด้านต่าง ๆ ที่เกี่ยวเนื่องกับหน่วยสูญเสียในระบบจำหน่าย ซึ่งทำให้การไฟฟ้าส่วนภูมิภาคสามารถเพิ่มรายได้จากการลดหน่วยสูญเสียจากระบบจำหน่ายได้อีกทางหนึ่ง

มีผู้กล่าวถึงด้านหน่วยสูญเสียในระบบจำหน่าย ดังนี้

“การจำหน่ายกระแสไฟฟ้ามีความเสี่ยงที่เกิดขึ้น คือ หน่วยสูญเสีย ซึ่งถือเป็นต้นทุนในการดำเนินงานต่าง ๆ จึงมีการคำนวณ วิเคราะห์ ข้อมูลหน่วยการใช้ไฟฟ้า หาสาเหตุและปัจจัยที่ทำให้รายได้ของหน่วยงานลดลง ซึ่งมีความสำคัญ เนื่องจากหน่วยสูญเสียเป็นตัวกำหนดกำไรขั้นต้นขององค์กร” (สัมภาษณ์เลขที่ EM02, EM09, EM16)

6.ด้านการส่งเสริมภาพลักษณ์และชื่อเสียงองค์กร

การส่งเสริมภาพลักษณ์และชื่อเสียงองค์กรให้เป็นที่ยอมรับของผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย โดยเฉพาะกลุ่มผู้ใช้ไฟฟ้ามีส่วนสำคัญอย่างยิ่งที่จะส่งผลต่อความสำเร็จในการดำเนินงานให้บรรลุตามเป้าหมายขององค์กรทั้งในระยะสั้น และระยะยาว เนื่องจากหากการไฟฟ้าส่วนภูมิภาคไม่สามารถบริหารจัดการภาพลักษณ์และชื่อเสียงให้อยู่ในระดับที่ดีอย่างต่อเนื่องจะส่งผลกระทบต่อโดยตรง หรือทำให้เกิดอุปสรรคต่าง ๆ ต่อการดำเนินงาน การให้บริการ และจำหน่ายกระแสไฟฟ้าซึ่งเป็นภารกิจหลักขององค์กร ดังนั้น การไฟฟ้าส่วนภูมิภาคจึงได้พัฒนาระบบสารสนเทศ e-One Portal เพื่อจัดการข้อร้องเรียนในรูปแบบ Project tracking เพื่อให้ผู้ร้องเรียนสามารถติดตามความคืบหน้าผลการดำเนินงานได้ มีการดำเนินงานการไฟฟ้าโปรงใสทุกการไฟฟ้าจตุรรวมงาน มีการจัดทำ PEA Branding และได้มีการสำรวจภาพลักษณ์เพื่อนำมาปรับปรุงองค์กรอย่างต่อเนื่อง

มีผู้กล่าวถึงด้านการส่งเสริมภาพลักษณ์และชื่อเสียงขององค์กร ดังนี้

“องค์กรมีการพัฒนาเทคโนโลยี เพื่อพัฒนาการให้บริการ ช่วยให้การดำเนินงานของ กฟผ. สะดวก รวดเร็ว และตอบสนองลูกค้าได้อย่างมีประสิทธิภาพ เพื่อสร้างภาพลักษณ์ที่ดีให้กับองค์กร และยังมีการนำระบบต่าง ๆ เข้ามาเป็นตัวช่วยในการสนับสนุนการรับรู้ข่าวสารต่าง ๆ เพื่อนำมาปรับปรุง แก้ไขและพัฒนาชื่อเสียงให้กับองค์กร” (สัมภาษณ์เลขที่ EM04, EM14)

จากปัญหาดังกล่าวข้างต้นสามารถสรุปประเด็นสำคัญที่พบในแต่ละช่วงเวลาดังตารางต่อไป

ตารางที่ 4.1 ปัญหาและความท้าทายในการดำเนินงานของการไฟฟ้าส่วนภูมิภาคเขต 1

ประเด็นปัญหา/ความท้าทาย	ผู้บริหารระดับสูง	ผู้บริหารระดับกลาง	พนักงานผู้ปฏิบัติงาน
ความซับซ้อนของธุรกิจ	✓	✓	✓
ความพร้อมของบุคลากร		✓	✓
การบริหารจัดการสินทรัพย์	✓		✓
การใช้เทคโนโลยีสารสนเทศ	✓	✓	
เทคโนโลยีด้านระบบจำหน่าย		✓	✓
เทคโนโลยีด้านการจัดการ	✓	✓	

4.2 ปัญหาและความท้าทายในการสรรหาบุคลากรด้านการบัญชี

จากการทบทวนปัญหาในการสรรหาบุคลากรด้านการบัญชีของการไฟฟ้าส่วนภูมิภาคเขต 1 เป็นประเด็นปัญหาที่แตกต่างกันในแต่ละช่วง ซึ่งปัจจัยที่มีผลกระทบหลักต่อองค์กรมี ดังนี้

ความพร้อมของบุคลากรเพื่อรองรับการดำเนินงานในอนาคต ซึ่งการดำเนินงานด้านบัญชี ต้องมีบุคลากรที่มีทั้งความรู้ ความสามารถ และความเชี่ยวชาญเฉพาะด้าน ซึ่งในอีกไม่กี่ปีข้างหน้าจะมีผู้เกษียณอายุราชการเป็นจำนวนมาก ต้องมีการสร้างกลไกในการพัฒนาศักยภาพของพนักงาน มาใช้ให้เกิดประโยชน์สูงสุด และให้บุคลากรมีทักษะการทำงานที่เป็นเลิศเพื่อรองรับการเปลี่ยนแปลงในอนาคต ซึ่งได้เล็งเห็นความสำคัญของปัญหาดังกล่าวข้างต้น จึงต้องมีแผนเตรียมความพร้อมของบุคลากรทั้งด้านคุณภาพและปริมาณเพื่อรองรับการดำเนินงานในอนาคต

จากปัญหาดังกล่าวข้างต้นสามารถสรุปประเด็นสำคัญที่พบในแต่ละช่วงเวลาดังตารางดังต่อไปนี้

ตารางที่ 4.2 ปัญหาในการสรรหาบุคลากรด้านบัญชี

ประเด็นปัญหา/ความท้าทาย	อดีต	ปัจจุบัน	อนาคต
ความรู้ ความสามารถ ความเชี่ยวชาญเฉพาะด้าน		✓	✓
การนำเทคโนโลยีใหม่ ๆ มาใช้ในระบบบัญชี	✓	✓	
การถ่ายทอดองค์ความรู้		✓	✓

4.3 ผลการสำรวจทักษะวิชาชีพสำหรับผู้ประกอบวิชาชีพบัญชีของหน่วยงานรัฐวิสาหกิจ

4.3.1 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลทักษะทางปัญญาสำหรับนักบัญชีของการไฟฟ้าส่วนภูมิภาค

จากบทที่ 2 ที่ได้ให้คำนิยามของทักษะทางปัญญา ซึ่งหมายถึง ทักษะการวิเคราะห์ และการบูรณาการ การประเมินทางเลือก การปรึกษาผู้เชี่ยวชาญในการแก้ปัญหาและการหาข้อสรุป การประยุกต์ใช้เหตุผล การเสนอแนะวิธีแก้ไขปัญหา ซึ่งทำให้ผู้ประกอบวิชาชีพบัญชีสามารถแก้ไขปัญหาตัดสินใจ และใช้ดุลพินิจในการแก้ไขปัญหาขององค์กรได้ ซึ่งเป็นทักษะที่จำเป็นและสำคัญในการปฏิบัติงานในฐานะนักบัญชีนั้น

มีผู้กล่าวถึงทักษะทางปัญญาในแต่ละทักษะ ดังนี้

การวิเคราะห์ และการบูรณาการ

“มีทักษะการวิเคราะห์รายได้ ค่าใช้จ่าย ต้นทุน สามารถวิเคราะห์ข้อมูลงานจากแผนกต่าง ๆ ที่มีความต่อเนื่องกับงานด้านบัญชีได้อย่างถูกต้อง และสามารถวิเคราะห์ข้อมูลหาสาเหตุได้” (สัมภาษณ์เลขที่ EM01, EM03, EM05, EM06, EM07, EM13, EM16, EM02, EM11, EM14, EM18)

การประเมินทางเลือก

“สามารถประเมินงานหาแนวทางการแก้ไขเพื่อนำเสนอผู้บริหารให้เป็นไปตามค่าเกณฑ์วัดของ กฟภ.” (สัมภาษณ์เลขที่ EM04)

การปรึกษาผู้เชี่ยวชาญในการแก้ปัญหาและการหาข้อสรุป

“นักบัญชีควรมีการกลั่นกรองข้อมูลในเบื้องต้นเพื่อนำข้อมูลที่มีปัญหา ปรึกษาหรือนำเสนอให้กับผู้เชี่ยวชาญเพื่อช่วยในการแก้ไขปัญหา หาข้อสรุปและแนวทางป้องกันปัญหาที่อาจจะเกิดขึ้นอีก เพื่อให้ได้แนวทางที่ดีที่สุดสำหรับองค์กร” (สัมภาษณ์เลขที่ EM04, EM10)

ประยุกต์ใช้เหตุผล

“สามารถนำข้อมูลต่าง ๆ ที่ได้รับ หรือจากการจัดทำข้อมูลต่าง ๆ มาวิเคราะห์ใช้ประกอบในการทำงานให้เกิดประโยชน์สูงสุด และควรมีการนำความรู้และประสบการณ์ต่าง ๆ นำไปใช้ในการแก้ไขปัญหา” (สัมภาษณ์เลขที่ EM 01, EM02)

เสนอแนะวิธีแก้ไขปัญหา

“สามารถนำแนวทางแก้ไขงานด้านต่าง ๆ ที่ได้รับจากหลาย ๆ ส่วนงาน หรือหลายความคิดเห็นมาคัดเลือกประเด็นปัญหาและสามารถแก้ไขให้งานออกมามีผลลัพธ์ที่ดีที่สุดเพียงทางเดียว” (สัมภาษณ์เลขที่ EM04)

4.3.2 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลทักษะความสัมพันธ์ระหว่างบุคคลและการสื่อสารสำหรับนักบัญชีของการไฟฟ้าส่วนภูมิภาค

ทักษะทางการปฏิสัมพันธ์ระหว่างบุคคลและการสื่อสาร หมายถึง ความสามารถของผู้ประกอบวิชาชีพบัญชีในการทำงานและมีปฏิสัมพันธ์กับผู้อื่นอย่างมีประสิทธิภาพ ซึ่งประกอบด้วยให้ความร่วมมือและทำงานเป็นทีม สื่อสารอย่างชัดเจน และกระชับ ความตระหนักเกี่ยวกับความแตกต่างทางวัฒนธรรมและภาษา ประยุกต์ใช้เทคนิคการฟังและการสัมภาษณ์ที่มีประสิทธิภาพ ประยุกต์ใช้ทักษะการต่อรอง ประยุกต์ใช้ทักษะการให้คำปรึกษา นำเสนอความคิดและโน้มน้าวใจ

ให้ความร่วมมือและทำงานเป็นทีม

“นักบัญชีจำเป็นต้องมีทักษะในการปฏิบัติงานร่วมกับผู้อื่น ในการทำงานเป็นทีม มีการแบ่งปันความรู้ต่าง ๆ กับผู้อื่นทั้งในองค์กรและนอกองค์กรได้ สามารถปฏิบัติงานที่เกิดจากการรวมกลุ่มเพื่อพัฒนาองค์กรไปในทิศทางที่ดีขึ้นได้” (สัมภาษณ์เลขที่ EM03,16)

สื่อสารอย่างชัดเจน และกระชับ

“ต้องมีความสามารถในการสื่อสารงานกับผู้ปฏิบัติงานได้อย่างชัดเจน และสามารถรายงานได้อย่างทันท่วงทีในสถานการณ์ต่าง ๆ ที่เกิดขึ้น ในรูปแบบที่เป็นหนังสือและการกล่าวด้วยวาจา” (สัมภาษณ์เลขที่ EM05)

ตระหนักเกี่ยวกับความแตกต่างทางวัฒนธรรมและภาษา

“ต้องพัฒนาด้านการเรียนรู้วัฒนธรรมและภาษาต่าง ๆ ในวัฒนธรรมที่ต่างกันอย่างมีคุณภาพและมีประสิทธิภาพ เพื่อใช้ในการติดต่อสื่อสารกับผู้อื่นที่มีวัฒนธรรมที่แตกต่างกันออกไป การปฏิบัติงานที่หลากหลาย และสามารถเพิ่มเติมความรู้ที่มีอยู่ต้องมีการพัฒนาการทำงานของตนเอง ทั้งทางด้านภาษา วัฒนธรรมและทักษะวิชาชีพต่าง ๆ เกิดการเรียนรู้สิ่งใหม่ ๆ ทำให้สร้างโอกาสในการทำงานมากขึ้น” (สัมภาษณ์เลขที่ EM02, EM10)

ประยุกต์ใช้เทคนิคการฟังและการสัมภาษณ์ที่มีประสิทธิภาพ

“สามารถฟังและวิเคราะห์งาน และนำไปประยุกต์ใช้ในการปฏิบัติงานอย่างถูกต้อง และสามารถสอบถามหรือพูดคุยกับผู้อื่นได้เป็นอย่างดี” (สัมภาษณ์เลขที่ EM08)

ประยุกต์ใช้ทักษะการต่อรอง

“นักบัญชีต้องมีทักษะในการเจรจาต่อรองในการปฏิบัติงานหรือร่วมงานกับผู้อื่น เพื่อให้ได้ข้อตกลงหรือข้อสรุปในเชิงวิชาการและเป็นที่ยอมรับ” (สัมภาษณ์เลขที่ EM12)

ประยุกต์ใช้ทักษะการให้คำปรึกษา

“มีทักษะทางด้านความมีมนุษยสัมพันธ์ที่ดี สนับสนุนการทำงานอย่างมีประสิทธิภาพ มีความถูกต้อง ด้านการตัดสินใจ การแก้ไขปัญหา สามารถเป็นที่ปรึกษาให้กับผู้อื่นได้เป็นอย่างดี” (สัมภาษณ์เลขที่ EM10)

นำเสนอความคิดและโน้มน้าวใจ

“สามารถนำเสนอแนวความคิดสร้างสรรค์ใหม่ ๆ ในที่ประชุม หรือการประชุมกลุ่มย่อย การจัดทำนวัตกรรมเพื่อมาช่วยในการปฏิบัติงาน และทำให้ผู้ฟังมีความคิดเห็นไปในแนวทางเดียวกันได้” (สัมภาษณ์เลขที่ EM09, EM17)

4.3.3 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลทักษะการจัดการตนเองสำหรับนักบัญชีของกรไฟฟ้าส่วนภูมิภาค

ทักษะการจัดการตนเองหมายถึง ทักษะคิดและความพฤติกรรมส่วนบุคคลของผู้ประกอบวิชาชีพบัญชี ประกอบด้วย การเรียนรู้ตลอดชีวิต ประยุกต์ใช้ความสงสัยเยี่ยงผู้ประกอบวิชาชีพปฏิบัติงานในระดับต้นที่ต้องใช้ความสามารถทางวิชาการภายใต้การกำกับ แนะนำ ตรวจสอบ ปฏิบัติงานอื่นตามที่ได้รับมอบหมาย และติดตามผลงานของตนเอง จัดการเวลาและทรัพยากรวางแผนหาทางแก้ปัญหาที่เป็นไปได้ เปิดใจกว้างรับโอกาสใหม่ ๆ ที่เข้ามา

การเรียนรู้ตลอดชีวิต

“มีความคิดความสามารถในการนำทรัพยากรอื่น ๆ มาประยุกต์ใช้กับงานต่าง ๆ ด้านบัญชี เพื่อเกิดการเรียนรู้สิ่งใหม่ ๆ ได้ตลอดชีวิต” (สัมภาษณ์เลขที่ EM07)

ประยุกต์ใช้ความสงสัยเยี่ยงผู้ประกอบวิชาชีพ

“สามารถวิเคราะห์ปัญหา หาสาเหตุ ประเมินข้อมูลและแนวทางการแก้ไขเพื่อดำเนินการแก้ไขได้ทันเวลา ปฏิบัติงานอยู่บนพื้นฐานความระมัดระวังสงสัยอย่างมีหลักการ” (สัมภาษณ์เลขที่ EM04)

ปฏิบัติงานในระดับต้นที่ต้องใช้ความสามารถทางวิชาการภายใต้การกำกับ แนะนำ ตรวจสอบ ปฏิบัติงานอื่นตามที่ได้รับมอบหมาย และติดตามผลงานของตนเอง

“นักบัญชีควรมีทักษะในการกำหนดแผนงาน และมาตรฐานของงานที่ปฏิบัติอย่างถูกต้องมีความเป็นธรรมสูงสุด เพื่อความเที่ยงตรงต่อการปฏิบัติงานต่าง ๆ และสามารถปฏิบัติงาน มีการติดตามผลของงานที่เกิดจากการปฏิบัติงานได้” (สัมภาษณ์เลขที่ EM12, EM14, EM16)

จัดการเวลาและทรัพยากร

“นักบัญชีจะต้องมีทักษะบัญชีเบื้องต้น และทราบถึงกระบวนการงานด้านบัญชี และจัดระเบียบงานที่ทำ และนำทรัพยากรที่มีอยู่มาบริหารจัดการให้เกิดประโยชน์สูงสุดกับองค์กร” (สัมภาษณ์เลขที่ EM15)

วางแผนหาทางแก้ปัญหาที่เป็นไปได้

“ในการปฏิบัติงานนั้นนอกจากมีความรู้ความสามารถในการปฏิบัติงานแล้วก็ยังคงควรมีทักษะในการวางแผนงานและแนวทางการแก้ปัญหาที่มีความเป็นไปได้สูง ซึ่งจะนำไปสู่แนวทางการปฏิบัติงานอย่างถูกต้องและสมเหตุสมผล” (สัมภาษณ์เลขที่ EM02, EM05, EM11, EM18)

เปิดใจกว้างรับโอกาสใหม่ ๆ ที่เข้ามา

“นักบัญชีหากมีการพัฒนาตนเองอยู่เสมอทั้งในด้านทักษะวิชาการและภาษาให้เป็นมาตรฐาน นอกจากจะทำงานเกิดประสิทธิภาพแล้ว จะทำให้เกิดโอกาสในการทำงานมากขึ้น” (สัมภาษณ์เลขที่ EM01, EM04, EM06)

4.3.4 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลทักษะการจัดการองค์กรสำหรับนักบัญชีของการไฟฟ้าส่วนภูมิภาค

ทักษะการจัดการองค์กร หมายถึง ความสามารถของผู้ประกอบวิชาชีพบัญชีในการทำงานได้อย่างมีประสิทธิภาพกับองค์กรหรือภายในองค์กรเพื่อให้ได้ผลหรือผลลัพธ์ที่เหมาะสมด้วยบุคคลกรและทรัพยากรที่มีอยู่ ประกอบด้วย การปฏิบัติงานที่ได้รับมอบหมายภายในระยะเวลาที่กำหนด สอบทานงานของตนเองและของผู้อื่นเป็นไปตามมาตรฐานคุณภาพ ประยุกต์ใช้ทักษะการบริหารคนในการสร้างแรงจูงใจและพัฒนาผู้อื่น ประยุกต์ใช้ทักษะการกระจายงานในการมอบหมายงาน ประยุกต์ใช้ทักษะความเป็นผู้นำ นำเครื่องมือและเทคโนโลยีที่เหมาะสมมาใช้เพื่อเพิ่มประสิทธิภาพและประสิทธิผล

การปฏิบัติงานที่ได้รับมอบหมายภายในระยะเวลาที่กำหนด

“หน่วยงานการไฟฟ้าฯ มีขั้นตอนกระบวนการทำงานแบบมีการกำหนดช่วงเวลาการทำงานแต่ละเดือนให้เป็นไปตามแผนปฏิบัติงานประจำเดือน และประจำปี นักบัญชีควรมีการวางแผนจัดระเบียบงานที่ทำให้เป็นไปตามแผน เพื่อป้องกันไม่ให้หน่วยงานเกิดความเสียหายล่าช้าต่อการปฏิบัติงานในส่วนอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้อง” (สัมภาษณ์เลขที่ EM08, EM10, EM13)

สอบทานงานของตนเองและของผู้อื่นเป็นไปตามมาตรฐานคุณภาพ

“นักบัญชีมีการปฏิบัติงานที่ต้องมีทักษะเฉพาะด้านอยู่แล้ว จึงต้องมีการตรวจทานงานให้มีความถูกต้องด้วยตนเองก่อน ไปถึงหัวหน้างานในส่วนอื่น และยังคงมีความสามารถในการตรวจทานงานของผู้อื่นให้มีความถูกต้องเช่นกัน” (สัมภาษณ์เลขที่ EM10)

ประยุกต์ใช้ทักษะการบริหารคนในการสร้างแรงจูงใจและพัฒนาผู้อื่น

“สิ่งหนึ่งที่ผู้ปฏิบัติงานบัญชีหรือนักบัญชีต้องมี คือ ทักษะในการบริหารบุคคลในการทำงาน จัดสรรบุคคลให้ถูกต้องกับหน้าที่ และนำสิ่งต่าง ๆ ที่สร้างสรรค์มาบริหารเพื่อสร้างแรงจูงใจเพื่อให้เกิดการพัฒนาคนตามนโยบายของผู้ว่าราชการ” (สัมภาษณ์เลขที่ EM02, EM09, EM14)

ประยุกต์ใช้ทักษะการกระจายงานในการมอบหมายงาน

“นักบัญชีต้องมีการพัฒนาตนเอง ฝึกฝนตนเอง และสามารถมอบหมายงาน จัดระเบียบงานได้เป็นอย่างดี” (สัมภาษณ์เลขที่ EM08)

ประยุกต์ใช้ทักษะความเป็นผู้นำ

“นักบัญชีต้องมีการเป็นภาวะผู้นำเพื่อนำมาใช้ในการพัฒนาองค์กรในอนาคต และนำมาใช้พัฒนาบุคลากรในหน่วยงานต่อไปได้” (สัมภาษณ์เลขที่ EM07)

นำเครื่องมือและเทคโนโลยีที่เหมาะสมมาใช้เพื่อเพิ่มประสิทธิภาพและประสิทธิผล

“เนื่องด้วยระบบสารสนเทศจะทำให้มีการจัดเก็บข้อมูลที่เป็นระเบียบมากยิ่งขึ้น ทำให้ง่ายต่อการนำข้อมูลมาใช้ สามารถนำข้อมูลและเทคโนโลยีมาช่วยในการปฏิบัติงาน และมาใช้ในการวางแผนเพื่อสร้างกลยุทธ์ในการบริหารงานในอนาคตได้ ดังนั้นนักบัญชีหรือผู้เกี่ยวข้อง จึงต้องเป็นผู้พิจารณาและตัดสินใจในการนำข้อมูลต่าง ๆ หรือส่วนงานที่เกี่ยวข้อง นำมาใช้ประกอบกับงานต่าง ๆ อย่างถูกต้อง” (สัมภาษณ์เลขที่ EM02, EM04, EM05, EM18)

ตารางที่ 4.3 ผลการศึกษาความต้องการทักษะวิชาชีพบัญชีของนักบัญชีในหน่วยงานรัฐวิสาหกิจ
ในศตวรรษที่ 21

ทักษะวิชาชีพ	ผลการเรียนรู้	ผู้บริหารระดับ		พนักงาน ผู้ปฏิบัติงาน
		สูง	กลาง	
ด้านบัญชี	1.ประเมินข้อมูลจากแหล่งข้อมูลและแง่มุมที่หลากหลายผ่านการวิจัยการวิเคราะห์ และบูรณาการ	สามารถวิเคราะห์ข้อมูลหาสาเหตุได้	วิเคราะห์ข้อมูลจากแผนกต่าง ๆ ที่ต่อเนื่องกับแผนกบัญชีได้	มีทักษะการวิเคราะห์รายได้ ค่าใช้จ่าย และต้นทุน
	2.ประยุกต์ใช้ดุลยพินิจเยี่ยงผู้ประกอบการ ซึ่งรวมถึงการระบุและการประเมินทางเลือก เพื่อให้ได้ข้อสรุปที่สมเหตุสมผลบนพื้นฐานของข้อเท็จจริงและสถานการณ์ที่เกี่ยวข้องทั้งหมด	สามารถประเมินหาแนวทางการแก้ไขปัญหาเพื่อนำเสนอผู้บริหาร	มีทักษะการปฏิบัติงานที่หลากหลายหาข้อสรุปในเหตุการณ์ต่าง ๆ ได้เป็นอย่างดีและมีประสิทธิภาพ	
	3.ระบุได้ว่าเมื่อใดสมควรที่จะปรึกษาผู้เชี่ยวชาญในการแก้ไขปัญหาและการหาข้อสรุป	สามารถกลั่นกรองข้อมูลเพื่อนำมาปรึกษาเพื่อช่วยในการแก้ไขปัญหา	สามารถแก้ไขปัญหาเบื้องต้นได้และตรงจุด สามารถตัดสินใจปัญหาได้อย่างสมเหตุสมผล ซึ่งนำไปมาเป็นข้อมูลประกอบการตัดสินใจเพื่อให้ได้ข้อสรุปต่าง ๆ	

ตารางที่ 4.3 ผลการศึกษาความต้องการทักษะวิชาชีพบัญชีของนักบัญชีในหน่วยงานรัฐวิสาหกิจ
ในศตวรรษที่ 21 (ต่อ)

ทักษะวิชาชีพ	ผลการเรียนรู้	ผู้บริหารระดับ		พนักงาน ผู้ปฏิบัติงาน
		สูง	กลาง	
	4.ประยุกต์ใช้เหตุผล การวิเคราะห์เชิงวิพากษ์และการคิดเชิงนวัตกรรมในการแก้ปัญหา	สามารถนำข้อมูลต่าง ๆ มาประกอบในการทำงานให้เกิดประโยชน์สูงสุด	มีการนำความรู้และประสบการณ์ต่าง ๆ ไปใช้ในการแก้ไขปัญหา	
	5.เสนอแนะวิธีแก้ไข ปัญหาที่ไม่มีรูปแบบและซับซ้อนในหลายแง่มุม	สามารถนำแนวทางการแก้ไขปัญหาจากหลายส่วนงานมาเลือกประเด็นปัญหาเพื่อผลลัพธ์ที่ดีที่สุด	มีทักษะในการถ่ายทอด ที่กระชับฉับไว และเข้าใจง่าย พร้อมทั้งนำเสนอวิธีการแก้ไขปัญหาในหลายรูปแบบ ให้สามารถเข้าใจได้ง่าย	
ความสัมพันธ์ระหว่างบุคคลและการสื่อสาร	1.ให้ความร่วมมือและทำงานเป็นทีม เพื่อปฏิบัติงานให้บรรลุเป้าหมายองค์กร	จำเป็นต้องมีทักษะการปฏิบัติงานร่วมกับผู้อื่น ในการทำงานเป็นทีม	มีภาวะผู้นำ มีความรับผิดชอบ สามารถจัดการงานที่ได้รับมอบหมายได้อย่างมีประสิทธิภาพ สามารถระดมทีมเพื่อจัดการงานที่ได้รับมอบหมายได้อย่างมีประสิทธิภาพ	สามารถปฏิบัติงานที่เกิดจากการรวมกลุ่ม เพื่อพัฒนาองค์กรไปในทิศทางที่ดีขึ้น
	2.สื่อสารอย่างชัดเจนและกระชับเมื่อนำเสนอ อภิปรายและรายงาน ในสถานการณ์ที่เป็นทางการและไม่เป็นทางการ ทั้งในรูปแบบที่เป็นลายลักษณ์อักษรและ โดยวาจา	สามารถสื่อสารงานกับผู้ปฏิบัติได้อย่างชัดเจน	มีความกล้าแสดงออก มีความคิดสร้างสรรค์ สามารถสื่อสารนำเสนอวิสัยทัศน์ในด้านการนำเสนอที่หลากหลาย	

ตารางที่ 4.3 ผลการศึกษาความต้องการทักษะวิชาชีพบัญชีของนักบัญชีในหน่วยงานรัฐวิสาหกิจ
ในศตวรรษที่ 21 (ต่อ)

ทักษะวิชาชีพ	ผลการเรียนรู้	ผู้บริหารระดับ		พนักงาน ผู้ปฏิบัติงาน
		สูง	กลาง	
	3.แสดงให้เห็นถึงความตระหนักเกี่ยวกับความแตกต่างทางวัฒนธรรมและภาษาในการสื่อสารทุกรูปแบบ	ต้องพัฒนาด้านการเรียนรู้วัฒนธรรมและภาษาในวัฒนธรรมที่ต่างกันอย่างมีคุณภาพ	ต้องมีการพัฒนาการทำงานทั้งด้านภาษาวัฒนธรรม และทักษะวิชาชีพต่าง ๆ	
	4.ประยุกต์ใช้เทคนิคการฟังเชิงรุกการสัมภาษณ์ที่มีประสิทธิภาพ		สามารถฟัง วิเคราะห์ และนำไปประยุกต์ใช้ในการปฏิบัติงาน	
	5.ประยุกต์ใช้ทักษะการต่อรองมาใช้เพื่อหาทางแก้ปัญหาและข้อตกลงร่วมกัน		สามารถใช้จิตวิทยามาใช้ให้เป็นประโยชน์ในการทำงานร่วมกับผู้อื่นเพื่อต่อรองและช่วยกันแก้ไขปัญหาในองค์กรบรรลุวัตถุประสงค์ต่าง ๆ	มีทักษะในการเจรจาต่อรองในการปฏิบัติงานหรือร่วมงานกับผู้อื่นเพื่อให้ได้ข้อตกลงและเป็นที่ยอมรับ
	6.ประยุกต์ใช้ทักษะการให้คำปรึกษาเพื่อลดหรือแก้ไขข้อขัดแย้ง แก้ไขปัญหา และสร้างโอกาสให้ได้มากที่สุด	มีทักษะทางด้านการมีมนุษยสัมพันธ์ที่ดีสามารถเป็นที่ปรึกษาให้กับผู้อื่นได้เป็นอย่างดี	ควรปรึกษาผู้มีความรู้หรือมีประสบการณ์ในการปฏิบัติงานเพื่อลด หรือแก้ไขปัญหา	

ตารางที่ 4.3 ผลการศึกษาความต้องการทักษะวิชาชีพบัญชีของนักบัญชีในหน่วยงานรัฐวิสาหกิจ
ในศตวรรษที่ 21 (ต่อ)

ทักษะวิชาชีพ	ผลการเรียนรู้	ผู้บริหารระดับ		พนักงาน
		สูง	กลาง	ผู้ปฏิบัติงาน
	7.นำเสนอความคิดและโน้มน้าวใจผู้อื่นเพื่อให้เกิดการสนับสนุนและมีพันธสัญญาร่วมกัน		สามารถนำเสนอแนวคิดใหม่ ๆ การจัดทำนวัตกรรมเพื่อช่วยในการปฏิบัติงาน	สามารถทำให้ผู้ฟังมีความคิดเห็นไปในทิศทางเดียวกัน
การจัดการตนเอง	1.แสดงให้เห็นถึงความมุ่งมั่นในการเรียนรู้ตลอดชีวิต	มีความสามารถในการนำทรัพยากรอื่นมาประยุกต์ใช้กับงาน เพื่อการเรียนรู้สิ่งใหม่ ๆ ตลอดชีวิต	มีความกระตือรือร้นที่จะเรียนรู้สิ่งใหม่ ๆ และพัฒนาตนเองไปในทิศทางที่ดีขึ้นอยู่เสมอ	
	2.ประยุกต์ใช้ความสงสัยเยี่ยงผู้ประกอบวิชาชีพในการตั้งคำถามและประเมินข้อมูลทั้งหมดเชิงวิพากษ์	ปฏิบัติงานอยู่บนพื้นฐานความระมัดระวังสงสัยอย่างมีหลักการ	มีความคิด ความสนใจ และสามารถแก้ไขปัญหาต่าง ๆ และทำงานด้วยความเข้าใจ อยู่บนพื้นฐานตามหลักการและเหตุผล เพื่อให้งานนั้นมีประสิทธิภาพและประสิทธิผล	
	3.ปฏิบัติงานในระดับต้นที่ต้องใช้ความสามารถทางวิชาการภายใต้การกำกับแนะนำ ตรวจสอบ ปฏิบัติงานอื่นตามที่ได้รับมอบหมาย และติดตามผลงานของตนเอง โดยใช้ข้อมูลป้อนกลับจากผู้อื่น และการไตร่ตรองด้วยตนเอง	มีการปฏิบัติงานอย่างถูกต้องมีความเป็นธรรมสูงสุด	มีทักษะในการกำหนดแผนงานและมาตรฐานของงาน	มีการติดตามผลของงานที่เกิดจากการปฏิบัติงานได้

ตารางที่ 4.3 ผลการศึกษาความต้องการทักษะวิชาชีพบัญชีของนักบัญชีในหน่วยงานรัฐวิสาหกิจ
ในศตวรรษที่ 21 (ต่อ)

ทักษะวิชาชีพ	ผลการเรียนรู้	ผู้บริหารระดับ		พนักงาน ผู้ปฏิบัติงาน
		สูง	กลาง	
	4.จัดการเวลาและทรัพยากรเพื่อให้บริการข้อกำหนดทางวิชาชีพ		สามารถปฏิบัติงานที่ได้รับมอบหมายได้ตรงตามเวลา และทรัพยากรที่กำหนด	ทราบถึงกระบวนการงานด้านบัญชี และมีการจัดระเบียบงานที่ทำ
	5.คาดการณ์ความท้าทายและวางแผนหาทางแก้ปัญหาที่เป็นไปได้		ควรมีทักษะในการวางแผนงานและแนวทางการแก้ปัญหาที่มีความเป็นไปได้สูงสุด	หากมีการแก้ไขปัญหอย่างถูกต้องจะนำไปสู่แนวทางการปฏิบัติงานอย่างถูกต้องสมเหตุสมผล
	6.เปิดใจกว้างรับโอกาสใหม่ ๆ ที่เข้ามา	มีการพัฒนาตนเองอยู่เสมอจะทำให้เกิดโอกาสในการทำงานมากขึ้น	มีความสามารถในการแก้ปัญหาเฉพาะได้ระดับที่ดี ยอมรับสิ่งใหม่ ๆ ที่เข้ามา ไม่ปิดกั้น และนำมาใช้ในการแก้ไขปัญหามีประสิทธิภาพ	พัฒนาตนเองทั้งด้านวิชาการและภาษาให้เป็นมาตรฐาน จะเกิดการสร้างโอกาสให้กับตนเอง
การจัดการองค์กร	1.การปฏิบัติงานที่ได้รับมอบหมายตามแนวปฏิบัติที่ระบุไว้ภายในระยะเวลาที่กำหนด	มีการกำหนดช่วงเวลาในการทำงานให้เป็นไปตามแผนการปฏิบัติงาน	ควรมีการวางแผนจัดระเบียบงานที่ทำให้เป็นไปตามแผนเพื่อป้องกันการเกิดความเสียหาย ค่าใช้จ่าย	

ตารางที่ 4.3 ผลการศึกษาความต้องการทักษะวิชาชีพบัญชีของนักบัญชีในหน่วยงานรัฐวิสาหกิจ
ในศตวรรษที่ 21 (ต่อ)

ทักษะวิชาชีพ	ผลการเรียนรู้	ผู้บริหารระดับ		พนักงาน ผู้ปฏิบัติงาน
		สูง	กลาง	
	2.สอบทานงานของตนเอง และของผู้อื่นเพื่อประเมิน ว่างานนั้นเป็นไปตาม มาตรฐานคุณภาพของ องค์กรหรือไม่	ต้องมีการ ตรวจทานงานให้ มีความถูกต้องด้วย ตนเองก่อนและ ตรวจทานผู้อื่น	มีการตรวจสอบงาน แก้ไขงานเบื้องต้น ก่อนนำเสนอ ผู้บังคับบัญชาได้ เพื่อ ประเมินความถูกต้อง ของงานให้เกิด ประสิทธิภาพสูงสุด	
	3.ประยุกต์ใช้ทักษะการ บริหารคนในการสร้าง แรงจูงใจและพัฒนาผู้อื่น		ต้องมีทักษะในการ บริหารบุคคลในการ ทำงาน จัดสรรบุคคล ให้ถูกต้องกับหน้าที่	นำสิ่งต่าง ๆ มา บริหารเพื่อสร้าง แรงจูงใจเพื่อให้ เกิดการพัฒนาคคน
	4.ประยุกต์ใช้ทักษะการ กระจายงานในการ มอบหมายงาน		สามารถมอบหมาย งาน จัดระเบียบงาน ได้เป็นอย่างดี	
	5.ประยุกต์ใช้ทักษะความ เป็นผู้นำเพื่อโน้มน้าวใจ ผู้อื่นในการปฏิบัติงานให้ บรรลุเป้าหมายองค์กร	ต้องมีการเป็น ภาวะผู้นำเพื่อ นำมาใช้ในการ พัฒนาองค์กรใน อนาคต	มีทักษะสร้าง แรงจูงใจให้เพื่อน พนักงานปฏิบัติงาน บรรลุตามเป้าหมาย อย่างมีประสิทธิภาพ ดำเนินงานตาม เป้าหมายขององค์กร	
	6.นำเครื่องมือและ เทคโนโลยีที่เหมาะสมมา ใช้เพื่อเพิ่มประสิทธิภาพ และประสิทธิผล และการ ตัดสินใจที่ดีขึ้น	สามารถนำข้อมูล และเทคโนโลยีมา ช่วยในการ ปฏิบัติงาน	นำเทคโนโลยีมาใช้ ในการวางแผนเพื่อ สร้างกลยุทธ์ในการ บริหารงานในอนาคต ได้	เป็นผู้พิจารณาและ ตัดสินใจในการนำ ข้อมูลต่าง ๆ มาใช้ กับงานอย่าง ถูกต้อง

จากการสัมภาษณ์ทักษะทางวิชาชีพที่จำเป็น ผู้ที่ให้สัมภาษณ์ส่วนใหญ่พูดถึง เรียงตามลำดับ ได้ดังต่อไปนี้

1. ประเมินข้อมูลจากแหล่งข้อมูลและแง่มุมที่หลากหลายผ่านการวิจัย การวิเคราะห์ และบูรณาการ

2. ปฏิบัติงานในระดับต้นที่ต้องใช้ความสามารถทางวิชาการภายใต้การกำกับ แนะนำ ตรวจสอบ ปฏิบัติงานอื่นตามที่ได้รับมอบหมาย และติดตามผลงานของตนเองโดยใช้ข้อมูลป้อนกลับจากผู้อื่นและการไตร่ตรองด้วยตนเอง

3. นำเครื่องมือและเทคโนโลยีที่เหมาะสมมาใช้เพื่อเพิ่มประสิทธิภาพและประสิทธิผล และการตัดสินใจที่ดีขึ้น

4. ประยุกต์ใช้เหตุผล การวิเคราะห์เชิงวิพากษ์และการคิดเชิงนวัตกรรมในการแก้ปัญหา

5. ให้ความร่วมมือและทำงานเป็นทีม เพื่อปฏิบัติงานให้บรรลุเป้าหมายองค์กร

6. แสดงให้เห็นถึงความตระหนักเกี่ยวกับความแตกต่างทางวัฒนธรรมและภาษาในการสื่อสารทุกรูปแบบ

7. นำเสนอความคิดและโน้มน้าวใจผู้อื่นเพื่อให้เกิดการสนับสนุนและมีพันธสัญญา ร่วมกัน

8. คาดการณ์ความท้าทายและวางแผนหาทางแก้ปัญหาที่เป็นไปได้

9. เปิดใจกว้างรับโอกาสใหม่ ๆ ที่เข้ามา

10. การปฏิบัติงานที่ได้รับมอบหมายตามแนวปฏิบัติที่ระบุไว้ภายในระยะเวลาที่กำหนด

11. ประยุกต์ใช้ทักษะการบริหารคนในการสร้างแรงจูงใจและพัฒนาผู้อื่น

ทักษะด้านอื่น ๆ ที่ยังมีผู้กล่าวถึงอีก ดังต่อไปนี้

1. ประยุกต์ใช้ดุลยพินิจเชิงผู้ประกอบวิชาชีพ ซึ่งรวมถึงการระบุและการประเมินทางเลือก เพื่อให้ได้ข้อสรุปที่สมเหตุสมผลบนพื้นฐานของข้อเท็จจริงและสถานการณ์ที่เกี่ยวข้องทั้งหมด

2. ระบุได้ว่าเมื่อใดสมควรที่จะปรึกษาผู้เชี่ยวชาญในการแก้ปัญหาและการหาข้อสรุป

3. เสนอแนะวิธีแก้ไขปัญหาที่ไม่มีรูปแบบและซับซ้อนในหลายแง่มุม

4. สื่อสารอย่างชัดเจนและกระชับเมื่อนำเสนอ อภิปรายและรายงาน ในสถานการณ์ที่เป็นทางการและไม่เป็นทางการ ทั้งในรูปแบบที่เป็นลายลักษณ์อักษรและโดยวาจา

5. ประยุกต์ใช้เทคนิคการฟังเชิงรุกการสัมภาษณ์ที่มีประสิทธิภาพ

6. ประยุกต์ใช้ทักษะการต่อรองมาใช้เพื่อหาทางแก้ปัญหาและข้อตกลงร่วมกัน

7. ประยุกต์ใช้ทักษะการให้คำปรึกษาเพื่อลดหรือแก้ไขข้อขัดแย้ง แก้ไขปัญหา และสร้างโอกาสให้ได้มากที่สุด

8. แสดงให้เห็นถึงความมุ่งมั่นในการเรียนรู้ตลอดชีวิต

9. ประยุกต์ใช้ความสงสัยเยี่ยงผู้ประกอบวิชาชีพในการตั้งคำถามและประเมินข้อมูลทั้งหมดเชิงวิพากษ์

10. จัดการเวลาและทรัพยากรเพื่อให้บรรลุข้อกำหนดทางวิชาชีพ

11. สอบทานงานของตนเองและของผู้อื่นเพื่อประเมินว่างานนั้นเป็นไปตามมาตรฐานคุณภาพขององค์กรหรือไม่

12. ประยุกต์ใช้ทักษะการกระจายงานในการมอบหมายงาน

13. ประยุกต์ใช้ทักษะความเป็นผู้นำเพื่อโน้มน้าวใจผู้อื่นในการปฏิบัติงานให้บรรลุเป้าหมายขององค์กร

บทที่ 5

สรุปผลการวิจัย การอภิปรายผล และข้อเสนอแนะ

การวิจัยในครั้งนี้ มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาและสำรวจทักษะวิชาชีพที่จำเป็นสำหรับผู้ประกอบวิชาชีพบัญชีของหน่วยงานการไฟฟ้าเขต 1 (ภาคกลาง) จังหวัดพระนครศรีอยุธยา เป็นการวิจัยเชิงคุณภาพ (Qualitative Research) โดยใช้การสัมภาษณ์เชิงลึก (In-depth Interview) ผู้วิจัยดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูลด้วยตนเอง จากผู้ให้สัมภาษณ์ จำนวน 21 คน และนำมาวิเคราะห์ความคิดเห็นเพิ่มเติม บรรยายในรูปแบบพรรณนา และสรุปประเด็นที่น่าสนใจ ในบทนี้จะนำเสนอสรุปผลการวิจัย การอภิปรายผล ข้อเสนอแนะที่ได้จากการวิจัย งานวิจัยที่เกี่ยวข้องในอนาคต

5.1 สรุปผลการวิจัย

จากผลการวิเคราะห์ข้อมูล สามารถสรุปผลการวิจัยได้ ดังนี้

5.1.1 ทักษะวิชาชีพที่จำเป็นสำหรับผู้ประกอบวิชาชีพบัญชีตามมาตรฐานการศึกษาระหว่างประเทศ

ทักษะวิชาชีพที่จำเป็นสำหรับผู้ประกอบวิชาชีพบัญชีตามมาตรฐานการศึกษาระหว่างประเทศ ฉบับที่ 3 ประกอบด้วย 4 ทักษะ ดังนี้

1. ทักษะทางปัญญา
2. ทักษะด้านความสัมพันธ์ระหว่างบุคคลและการสื่อสาร
3. ทักษะการจัดการตนเอง
4. ทักษะการจัดการองค์กร

5.1.2 ผลการสำรวจทักษะวิชาชีพที่จำเป็นสำหรับผู้ประกอบวิชาชีพบัญชีของหน่วยงานรัฐวิสาหกิจในประเทศไทย ประกอบด้วยทักษะที่จำเป็น ดังนี้

1. ทักษะทางปัญญา

นักบัญชีจะต้องมีทักษะในการวิเคราะห์ข้อมูล มีความรู้ความสามารถในการตรวจสอบข้อมูลทางบัญชี สามารถปฏิบัติงานได้อย่างถูกต้องและรวดเร็ว นอกจากนี้นักบัญชีจะต้องมีความสามารถในการประเมินหาแนวทางการแก้ไขปัญหา การถ่วงรอนข้อมูลต่าง ๆ เพื่อหาข้อสรุป สามารถประยุกต์ใช้เหตุผลในการปฏิบัติงานได้ พร้อมทั้งเสนอแนวทางการแก้ไขปัญหาได้อีกด้วย

2. ทักษะด้านความสัมพันธ์ระหว่างบุคคลและการสื่อสาร

นักบัญชีที่ดีต้องมีทักษะในการปฏิบัติงานร่วมกันกับผู้อื่น สามารถทำงานเป็นทีม สามารถแบ่งปันความรู้ให้กับผู้อื่นได้ทั้งภายในและภายนอกองค์กร สามารถสื่อสารกับผู้อื่นได้อย่างชัดเจน ต้องมีการพัฒนาตนเองในการเรียนรู้วัฒนธรรมและภาษาที่มีความแตกต่างอย่างมีคุณภาพ นอกจากนี้ยังต้องมีทักษะการฟังเพื่อนำไปวิเคราะห์ ทักษะการต่อรองการปฏิบัติงานเพื่อให้ได้ข้อสรุปและเป็นที่ยอมรับ สำหรับทักษะการให้คำปรึกษาและการนำเสนอความคิด การโน้มน้าวใจ นักบัญชีต้องสามารถให้คำปรึกษาให้กับผู้อื่นได้เป็นอย่างดีมีประสิทธิภาพ และนำเสนอแนวคิดใหม่ ๆ ในการประชุม และทำให้ผู้อื่นมีความคิดเห็นไปในทางเดียวกันเพื่อใช้ในการพัฒนาองค์กรไปในทิศทางที่ดีขึ้น

3. ทักษะการจัดการตนเอง

นักบัญชีต้องเป็นผู้ที่มีทักษะในการวางแผนในการปฏิบัติงานและมีแนวทางการแก้ไขปัญหาที่มีความเป็นไปได้ ซึ่งจะทำให้มีแนวทางการปฏิบัติงานที่ถูกต้องและมีความเหมาะสม มีการกำหนดมาตรฐานของงานที่ทำบนพื้นฐานของความเป็นธรรม และมีการติดตามผลงานของตนเองอยู่เสมอ นอกจากนี้ต้องปฏิบัติงานอยู่บนพื้นฐานของความระมัดระวังสงสัยเยี่ยงผู้ประกอบวิชาชีพ มีความคิดความสามารถในการประยุกต์ใช้ทรัพยากรต่าง ๆ กับงานด้านบัญชีเพื่อนำไปสู่การเรียนรู้สิ่งใหม่ ๆ สามารถบริหารจัดการทรัพยากรและเวลาที่มีอยู่ให้เกิดประโยชน์สูงสุด รวมถึงควรพัฒนาตนเองอยู่เสมอเพื่อทำให้งานมีประสิทธิภาพและสร้างโอกาสในการปฏิบัติงาน

4. ทักษะการจัดการองค์กร

นักบัญชีจะต้องสามารถใช้เทคโนโลยีสารสนเทศให้เกิดประโยชน์กับงานต่าง ๆ อย่างถูกต้อง สามารถนำข้อมูลที่จัดทำมาประยุกต์ใช้จัดระเบียบงาน ง่ายต่อการวางแผนเพื่อสร้างกลยุทธ์ และการบริหารงานขององค์กร นักบัญชีที่ดีควรปฏิบัติงานตามกระบวนการที่ถูกต้องและสำเร็จภายในระยะเวลาที่กำหนดเพื่อป้องกันการเกิดความเสียหายต่อการปฏิบัติงาน นอกจากนี้จะต้องมีทักษะในการบริหารบุคลากรในการปฏิบัติงาน สามารถจัดสรรบุคคลให้ถูกต้องกับหน้าที่และความสามารถ สามารถมอบหมายงาน จัดระเบียบงานได้เป็นอย่างดี มีการตรวจสอบความถูกต้องของงานด้วยตนเองก่อน และสามารถตรวจทานงานของผู้อื่นได้ รวมถึงมีความเป็นผู้นำเพราะสามารถนำมาใช้ในการพัฒนาองค์กรได้เป็นอย่างดี

5.1.3 ผลการสำรวจทักษะวิชาชีพที่จำเป็นสำหรับผู้ประกอบวิชาชีพบัญชีที่ต้องการในศตวรรษที่ 21

นอกจากทักษะทางวิชาชีพที่ผู้ให้สัมภาษณ์ส่วนใหญ่พูดถึงแล้ว นักบัญชีต้องยังควรต้องมีทักษะด้านอื่น ๆ ที่สำคัญอีกเพิ่มเติม ดังต่อไปนี้ การประยุกต์ใช้ดุลยพินิจเยี่ยงผู้ประกอบวิชาชีพเสนอแนะวิธีแก้ไขปัญหาที่ไม่ซับซ้อน สามารถสื่อสารอย่างชัดเจนและกระชับเมื่อนำเสนอ อภิปราย

และรายงาน ประยุกต์ใช้เทคนิคการฟังเชิงรุกการสัมภาษณ์ที่มีประสิทธิภาพ ประยุกต์ใช้ทักษะการให้คำปรึกษาเพื่อลดหรือแก้ไขข้อขัดแย้ง แก้ไขปัญหา แสดงให้เห็นถึงความมุ่งมั่นในการเรียนรู้ตลอดชีวิต จัดการเวลาและทรัพยากรเพื่อให้บรรลุข้อกำหนดทางวิชาชีพ ประยุกต์ใช้ทักษะการกระจายงานในการมอบหมายงาน ประยุกต์ใช้ทักษะความเป็นผู้นำเพื่อโน้มน้าวใจผู้อื่นในการปฏิบัติงานให้บรรลุเป้าหมายขององค์กร

5.2 การอภิปรายผล

จากผลการศึกษาข้างต้น จะเห็นว่าทักษะวิชาชีพสำหรับผู้ประกอบวิชาชีพบัญชีที่จำเป็นและต้องการของหน่วยงานรัฐวิสาหกิจในประเทศไทย มีความสอดคล้องกับทักษะทางวิชาชีพที่ระบุไว้ในมาตรฐานการศึกษาระหว่างประเทศ ฉบับที่ 3 กล่าวคือ ผู้ประกอบวิชาชีพบัญชีจะต้องมีทักษะครบทั้ง 4 ด้าน ได้แก่ ทักษะทางปัญญา ทักษะด้านความสัมพันธ์ระหว่างบุคคลและการสื่อสาร ทักษะการจัดการตนเอง และทักษะการจัดการองค์กร และยังสอดคล้องกับทักษะการเรียนรู้แห่งศตวรรษที่ 21 ของวิจารณ์ พานิช (2555) ซึ่งเมื่อพิจารณาทักษะในแต่ละด้านพบว่า

ทักษะทางปัญญา ผู้ประกอบวิชาชีพบัญชีของหน่วยงานรัฐวิสาหกิจในประเทศไทยจะต้องมีทักษะสำคัญ ได้แก่ การประเมินข้อมูลจากแหล่งข้อมูลและแง่มุมที่หลากหลายผ่านการวิจัย การวิเคราะห์ และการบูรณาการ และการประยุกต์ใช้เหตุผล การวิเคราะห์เชิงวิพากษ์ และการคิดเชิงนวัตกรรมในการแก้ปัญหา ข้อค้นพบดังกล่าวสอดคล้องกับการศึกษาของ ธิพาดา แก้วปัญญา (2554) และเป็นไปตามมาตรฐานการศึกษาระหว่างประเทศฉบับที่ 3 ที่ว่าทักษะทางปัญญาจะทำให้สามารถแก้ไขปัญหา ตัดสินใจ และใช้ดุลยพินิจที่ดี สามารถแก้ไขสถานการณ์ที่ซับซ้อนขององค์กรได้ สิ่งเพิ่มเติมที่พบ คือ ในปัจจุบันมีเทคโนโลยีมาดลบทบาทในการปฏิบัติงานมากขึ้น นักบัญชีจึงต้องศึกษาหาความรู้และพัฒนาตนเองอยู่เสมอ ซึ่งสอดคล้องกับ วิจารณ์ พานิช (2555) แสดงให้เห็นถึงความสำคัญของทักษะด้านสารสนเทศที่นักบัญชีควรจะมี

ทักษะด้านความสัมพันธ์ระหว่างบุคคลและการสื่อสาร ผู้ประกอบวิชาชีพบัญชีของหน่วยงานรัฐวิสาหกิจในประเทศไทยจะต้องมีทักษะสำคัญ ได้แก่ การให้ความร่วมมือและทำงานเป็นทีม เพื่อปฏิบัติงานให้บรรลุเป้าหมายขององค์กร แสดงให้เห็นถึงความตระหนักเกี่ยวกับความแตกต่างทางวัฒนธรรมและภาษาในการสื่อสารทุกรูปแบบ และการนำเสนอความคิดและโน้มน้าวใจผู้อื่น เพื่อให้เกิดการสนับสนุนและมีพันธสัญญาร่วมกัน ข้อค้นพบดังกล่าวสอดคล้องกับการศึกษาของ ศรันย์ ชูเกียรติ และประจิต หาวัตร (2548) วิจารณ์ พานิช (2555) และเป็นไปตามมาตรฐานการศึกษา ระหว่างประเทศฉบับที่ 3 ที่ว่า ทักษะดังกล่าวจะช่วยให้ผู้ประกอบวิชาชีพบัญชีทำงานร่วมกับผู้อื่นใน

องค์กรได้เป็นอย่างดี สิ่งเพิ่มเติมที่พบ คือ การศึกษา การปรับตัวให้เข้ากับสภาวะแวดล้อมของมาตรฐานบัญชีในแต่ละประเทศ และการเป็นที่ปรึกษาให้กับองค์กรอื่น การปรับปรุงกระบวนการทำงาน ทักษะการวิเคราะห์ห้งบการเงิน

ทักษะการจัดการตนเอง ผู้ประกอบวิชาชีพบัญชีของหน่วยงานรัฐวิสาหกิจในประเทศไทยจะต้องมีทักษะสำคัญได้แก่ ปฏิบัติงานในระดับต้นที่ต้องใช้ความสามารถทางวิชาการภายใต้การกำกับแนะนำ ตรวจสอบ ปฏิบัติงานอื่นตามที่ได้รับมอบหมาย และติดตามผลงานของตนเองโดยใช้ข้อมูลป้อนกลับจากผู้อื่นและการไตร่ตรองด้วยตนเอง การคาดการณ์ความท้าทายและวางแผนหาทางแก้ปัญหาที่เป็นไปได้ และเปิดใจกว้างรับโอกาสใหม่ ๆ ที่เข้ามา ข้อยกเว้นดังกล่าวสอดคล้องกับการศึกษาของ พงศ์ศิริภพ ทองศิริวิสุรเกตุ (2555) และเป็นไปตามมาตรฐานการศึกษาระหว่างประเทศฉบับที่ 3 ที่ว่า ทักษะทางคุณลักษณะเฉพาะบุคคล หมายถึง ทักษะคิดและพฤติกรรมของผู้ประกอบวิชาชีพ ซึ่งการพัฒนาทักษะเหล่านี้จะช่วยให้การเรียนรู้และปรับคุณลักษณะเฉพาะบุคคล สิ่งเพิ่มเติมที่พบ คือ ควรมีความรู้ทางด้านเทคโนโลยีมากขึ้น เนื่องจากองค์กรมีกิจกรรมงานที่ก่อให้เกิดรายได้และค่าใช้จ่ายที่หลากหลายมากขึ้น จึงต้องใช้เป็นเครื่องมือในการปฏิบัติงานควบคู่กันไป

ทักษะการจัดการองค์กร ผู้ประกอบวิชาชีพบัญชีของหน่วยงานรัฐวิสาหกิจในประเทศไทยจะต้องมีทักษะสำคัญได้แก่ การปฏิบัติงานที่ได้รับมอบหมายตามแนวปฏิบัติที่ระบุไว้ภายในระยะเวลาที่กำหนด ประยุกต์ใช้ทักษะการบริหารคนในการสร้างแรงจูงใจและพัฒนาผู้อื่น และการนำเครื่องมือและเทคโนโลยีที่เหมาะสมมาใช้เพื่อเพิ่มประสิทธิภาพและประสิทธิผล และการตัดสินใจที่ดีขึ้น ข้อยกเว้นดังกล่าวสอดคล้องกับการศึกษาของ ธิพาดา แก้วปัญญา โย (2554) และเป็นไปตามมาตรฐานการศึกษาระหว่างประเทศฉบับที่ 3 ที่ว่า ผู้ประกอบวิชาชีพต้องมีทุกองค์ประกอบขององค์กร ที่จะต้องมีความรู้ในทุก ๆ ด้าน และด้านธุรกิจมากขึ้นและตระหนักในเรื่องการเมืองและมุมมองแบบรอบโลก สิ่งเพิ่มเติมที่พบ คือ การนำเทคโนโลยีมาช่วยในการบริหารจัดการ สนับสนุนการเรียนรู้และการปฏิบัติงาน

จากผลการศึกษาข้างต้นสามารถจำแนกทักษะทางวิชาชีพที่จำเป็นสำหรับนักบัญชีที่ต้องการของผู้ประกอบวิชาชีพบัญชีของหน่วยงานการไฟฟ้าเขต 1 (ภาคกลาง) จังหวัดพระนครศรีอยุธยา ออกเป็น 2 ระดับ คือ ระดับหัวหน้างาน และระดับผู้ปฏิบัติงาน ดังนี้

ตารางที่ 5.1 จำแนกทักษะทางวิชาชีพที่จำเป็นสำหรับนักบัญชีที่ต้องการของผู้ประกอบวิชาชีพบัญชี
ของหน่วยงานการไฟฟ้าเขต 1 (ภาคกลาง) จังหวัดพระนครศรีอยุธยา

ทักษะทางวิชาชีพ	ระดับหัวหน้างาน	ระดับผู้ปฏิบัติงาน
ทักษะทางปัญญา	ประเมินข้อมูลจากแหล่งข้อมูลและแง่มุมที่หลากหลายผ่านการวิจัย การวิเคราะห์ และบูรณาการ ประยุกต์ใช้ดุลยพินิจของผู้ประกอบวิชาชีพ เพื่อให้ได้ข้อสรุปที่สมเหตุสมผลบนพื้นฐานของข้อเท็จจริง และสถานการณ์ที่เกี่ยวข้องทั้งหมด	ระบุได้ว่าเมื่อใดสมควรที่จะปรึกษาผู้เชี่ยวชาญในการแก้ปัญหาและการหาข้อสรุป ประยุกต์ใช้เหตุผล การวิเคราะห์เชิงวิพากษ์และการคิดเชิงนวัตกรรมในการแก้ปัญหา เสนอแนะวิธีแก้ไขปัญหาที่ไม่มีรูปแบบและซับซ้อนในหลายแง่มุม
ทักษะด้านความสัมพันธ์ระหว่างบุคคลและการสื่อสาร	แสดงให้เห็นถึงความตระหนักเกี่ยวกับความแตกต่างทางวัฒนธรรมและภาษาในการสื่อสารทุกรูปแบบ นำเสนอความคิดและโน้มน้าวใจผู้อื่นเพื่อให้เกิดการสนับสนุนและมีพันธสัญญา ร่วมกัน ประยุกต์ใช้ทักษะการให้คำปรึกษาเพื่อลดหรือแก้ไขข้อขัดแย้ง แก้ไขปัญหา และสร้างโอกาสให้ได้มากที่สุด	ให้ความร่วมมือและทำงานเป็นทีม เพื่อปฏิบัติงานให้บรรลุเป้าหมายองค์กร สื่อสารอย่างชัดเจนและกระชับเมื่อนำเสนอ อภิปรายและรายงาน ประยุกต์ใช้เทคนิคการฟังเชิงรุกการสัมภาษณ์ที่มีประสิทธิภาพ ประยุกต์ใช้ทักษะการต่อรองมาใช้เพื่อหาทางแก้ปัญหาและข้อตกลงร่วมกัน
ทักษะการจัดการตนเอง	แสดงให้เห็นถึงความมุ่งมั่นในการเรียนรู้ตลอดชีวิต ประยุกต์ใช้ความสงสัยเยี่ยงผู้ประกอบวิชาชีพในการตั้งคำถามและประเมินข้อมูลทั้งหมดเชิงวิพากษ์ จัดการเวลาและทรัพยากรเพื่อให้บรรลุข้อกำหนดทางวิชาชีพ คาดการณ์ความท้าทายและวางแผนหาทางแก้ปัญหาที่เป็นไปได้	ปฏิบัติงานในระดับต้นที่ต้องใช้ความสามารถทางวิชาการภายใต้การกำกับ แนะนำ ตรวจสอบ ปฏิบัติงานอื่นตามที่ได้รับมอบหมาย และติดตามผลงานของตนเอง คาดการณ์ความท้าทายและวางแผนหาทางแก้ปัญหาที่เป็นไปได้ เปิดใจกว้างรับโอกาสใหม่ ๆ ที่เข้ามา
ทักษะการจัดการองค์กร	การปฏิบัติงานที่ได้รับมอบหมายตามแนวปฏิบัติที่ระบุไว้ภายในระยะเวลาที่กำหนด สอบทานงานของตนเองและของผู้อื่น ประยุกต์ใช้ทักษะการกระจายงานในการมอบหมายงาน	ประยุกต์ใช้ทักษะการบริหารคนในการสร้างแรงจูงใจและพัฒนาผู้อื่น นำเครื่องมือและเทคโนโลยีที่เหมาะสมมาใช้เพื่อเพิ่มประสิทธิภาพและประสิทธิผล และการตัดสินใจที่ดีขึ้น

5.3 ข้อเสนอแนะที่ได้จากการวิจัย

จากการศึกษาพบว่าทักษะทางวิชาชีพที่ต้องการสำหรับนักบัญชีในหน่วยงานรัฐวิสาหกิจ ในศตวรรษที่ 21 เรียงลำดับตามความสำคัญ ได้แก่ ทักษะการประเมินข้อมูล ปฏิบัติงานในระดับต้นที่ต้องใช้ความสามารถทางวิชาการภายใต้การกำกับ แนะนำ ตรวจสอบ ปฏิบัติงานอื่นตามที่ได้รับมอบหมาย และติดตามผลงานของตนเองโดยใช้ข้อมูลป้อนกลับจากผู้อื่นและการได้ตรงด้วยตนเอง การนำเครื่องมือและเทคโนโลยีมาใช้เพื่อเพิ่มประสิทธิภาพ การประยุกต์ใช้เหตุผล การทำงานเป็นทีม ตระหนักเกี่ยวกับความแตกต่างทางวัฒนธรรมและภาษา เปิดใจกว้างรับโอกาสใหม่ ๆ และการประยุกต์ใช้ทักษะการบริหารคน ดังนั้น หน่วยงานรัฐวิสาหกิจ หรือองค์กรอื่น ๆ อาจนำไปใช้เป็นแนวทางในการพัฒนากระบวนการคัดเลือกบุคคลเข้าทำงาน และควรเร่งพัฒนาบุคลากรให้มีทักษะทางวิชาชีพที่จำเป็นดังกล่าว โดยการจัดอบรม และกิจกรรมส่งเสริมทักษะดังกล่าว ซึ่งจะช่วยเพิ่มประสิทธิภาพการทำงาน นอกจากนี้สถานศึกษาที่เปิดสอนหลักสูตรทางด้านวิชาชีพบัญชี ควรพัฒนาหรือปรับปรุงหลักสูตรโดยคำนึงถึงทักษะทางวิชาชีพที่จำเป็นดังกล่าว โดยการสอดแทรกความรู้และ กิจกรรมเสริมหลักสูตรเพื่อให้นักศึกษาได้ฝึกฝนทักษะการดังกล่าวข้างต้น

ตารางที่ 5.2 หลักสูตรการอบรม/ทักษะวิชาชีพที่จำเป็น

หลักสูตรการอบรม/ทักษะทางวิชาชีพที่จำเป็น	ระดับหัวหน้างาน	ระดับผู้ปฏิบัติ
หลักสูตรพัฒนาทักษะวิชาชีพสำหรับนักบัญชีในศตวรรษที่ 21	✓	✓
หลักสูตรการบริหารจัดการงานด้านบัญชีสำหรับผู้บริหาร	✓	
กิจกรรมสร้างคุณค่า พัฒนาแนวคิด ผู้ปฏิบัติงานด้านบัญชี		✓
กิจกรรมเสริมสร้างคุณธรรม และจริยธรรมสำหรับผู้ประกอบวิชาชีพบัญชี	✓	✓

5.4 งานวิจัยที่เกี่ยวข้องในอนาคต

การศึกษาครั้งนี้ศึกษากลุ่มตัวอย่างในจำนวนไม่มาก การศึกษากลุ่มตัวอย่างที่หลากหลาย และมีปริมาณที่เหมาะสมจะช่วยให้ได้ผลการวิจัยที่แม่นยำ ดังนั้นผู้ศึกษาจึงได้มีข้อเสนอแนะ ดังนี้

- 1.ควรมีการศึกษาจำนวนกลุ่มตัวอย่างในปริมาณที่มากขึ้น เพื่อให้ได้ความคิดเห็นที่ชัดเจน และหลากหลายมุมมองมากขึ้น
- 2.ควรมีศึกษาเจาะลึกขั้นตอนการปฏิบัติงานด้านบัญชี เพื่อให้ได้แนวทางปฏิบัติงานที่เป็นไปในทิศทางเดียวกัน

บรรณานุกรม

- การไฟฟ้าส่วนภูมิภาค. (2557). รายงานประจำปี 2557 (ฉบับภาษาไทย). สืบค้นจาก <https://www.pea.co.th/เกี่ยวกับเรา/ผลการดำเนินงาน/รายงานประจำปี>
- การไฟฟ้าส่วนภูมิภาค. (2560). รายงานประจำปี 2560 (ฉบับภาษาไทย). สืบค้นจาก <https://www.pea.co.th/เกี่ยวกับเรา/ผลการดำเนินงาน/รายงานประจำปี>
- การไฟฟ้าส่วนภูมิภาคเขต 1 (ภาคกลาง) จังหวัดพระนครศรีอยุธยา. (2557). **ความเป็นมาของการไฟฟ้าส่วนภูมิภาคเขต 1 (ภาคกลาง) จังหวัดพระนครศรีอยุธยา**. สืบค้นจาก <https://www.pea.co.th/c1>
- ชมพู โกดิรัมย์. (2555, 10 สิงหาคม). ศตวรรษที่ 21 ปัจจัยการผลิตที่ทำทลาย ก้าวอย่างที่ต้องปรับของไทย. **สยามธุรกิจ**, น. 1-5.
- ชัยมงคล ผลแก้ว และคณะ. (2560). การเตรียมความพร้อมด้านการศึกษาในทางวิชาชีพบัญชีของสถาบันอุดมศึกษาในประเทศไทยสำหรับการเปิดเสรีการเคลื่อนย้ายแรงงานเข้าสู่ประชาคมเศรษฐกิจอาเซียน. **วารสารวิชาการ RMUTT Global Business and Economics Review**, 12(1), 145-160.
- ณัฐชา วัฒนวิไล และจุฑามาน สิทธิผลวนิชกุล. (2555). การพัฒนาศักยภาพวิชาชีพบัญชีไทยเมื่อเปิดเสรีทางเศรษฐกิจ. **นักบริหาร**, 32(3), 16-25.
- ดิชพงศ์ พงศ์ภัทรชัย. (2556). วิจัยกรณีศึกษา อีกทางเลือกของวิวิจัย. **วารสารวิชาชีพบัญชี**, 9(24), 85-102.
- ธกมล เกื้อกลางศ์. (2554). **ความต้องการของนักบัญชีในวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม จังหวัดเชียงใหม่ในการพัฒนาทักษะทางวิชาชีพ**. (การค้นคว้าอิสระปริญญามหาบัณฑิต, มหาวิทยาลัยเชียงใหม่).
- ธิพาดา แก้วปัญญา. (2554). **การประเมินทักษะทางวิชาชีพบัญชีในสังกัดของการไฟฟ้าส่วนภูมิภาคเขต 1 (ภาคเหนือ) จังหวัดเชียงใหม่**. (การค้นคว้าอิสระปริญญามหาบัณฑิต, มหาวิทยาลัยเชียงใหม่).
- นิพันธ์ เห็นโชคชัยชนะ. (2548). ลักษณะสำคัญของวิชาชีพบัญชี. **วารสารวิชาชีพบัญชี**, 1(2), 62-74.
- พงศ์ศิริภพ ทองศิริวิสุรเกตุ. (2555). **สมรรถนะของนักวิชาชีพบัญชี : มุมมองผู้บริหารงานสายบัญชีในเขตนิคมอุตสาหกรรมแห่งประเทศไทย**. (วิทยานิพนธ์ปริญญามหาบัณฑิต, มหาวิทยาลัยธุรกิจบัณฑิต).

บรรณานุกรม (ต่อ)

- มนัส สุวรรณ. (2544). **ระเบียบวิธีวิจัยทางสังคมศาสตร์และมนุษยศาสตร์**. กรุงเทพมหานคร : โอเดียนสโตร์.
- มนู อรดิเชษฐ. (2558). **ธุรกิจในศตวรรษที่ 21**. สืบค้นจาก <http://www.creativevill.com>
- รัฐพล ประดับเวทย์. (2560). แนวทางการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ด้วยเทคโนโลยีตามแนวคิด
อนุกรมวิชาการของบลูม. **ฉบับภาษาไทย มนุษยศาสตร์ สังคมศาสตร์ และศิลปะ, 10(3)**,
1051-1065.
- แหวดดาว พรหมเสน. (2554). การวิจัยเชิงคุณภาพและการวิจัยเชิงปริมาณ. **วารสาร มทร.อีสาน, 4(1)**,
95-102.
- วิจารณ์ พานิช. (2555.) **การสร้างการเรียนรู้สู่ศตวรรษที่ 21**. กรุงเทพมหานคร : มูลนิธิสยามกัมมาจล.
- ศรัณย์ ชูเกียรติ และประจิด หาวัตร. (2548). การวิเคราะห์การปฏิบัติงานและการสำรวจทักษะที่จำเป็น
ของนักบัญชีบริหารในบริษัทขนาดใหญ่. **วารสารวิชาชีพบัญชี, 1(2)**, 32-43.
- ศุภมิตร พินิจการ และคณะ. (2553). ความสัมพันธ์ระหว่างสมรรถนะหลักกับประสิทธิภาพการทำงาน
ของนักบัญชีกรมสรรพสามิต. **วารสารการบัญชีและการจัดการ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม,**
2(2), 23-35.
- สภาวิชาชีพบัญชี. (2558). **มาตรฐานการศึกษาระหว่างประเทศฉบับที่ 3**. สืบค้นจาก <http://www.tfac.or.th>
- สุชาติ ประสิทธิ์รัฐสินธุ์. (2550). **ระเบียบวิธีการวิจัยทางสังคมศาสตร์**. กรุงเทพมหานคร : สามลดา.
- เสรี วงษ์มณฑา. (2542). **กลยุทธ์การตลาด การวางแผนการตลาด**. กรุงเทพมหานคร : ชีระฟิล์ม และ
ไซเท็กซ์.
- สำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษา. (2552). **คุณสมบัติของบัณฑิตพึงประสงค์ตามกรอบ
มาตรฐานคุณวุฒิระดับอุดมศึกษาแห่งชาติ**. สืบค้นจาก <http://www.mua.go.th>
- สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา. (2496). **พระราชบัญญัติว่าด้วยการจัดตั้งองค์การของรัฐบาล พ.ศ.
2496**. สืบค้นจาก <http://www.krisdika.go.th>
- เอี่ยมพร หลินเจริญ. (2555). เทคนิคการวิเคราะห์ข้อมูลเชิงคุณภาพ. **วารสารการวัดผลการศึกษา,**
17(1), 17-29.
- Anderson, L. W. & Krathwohl, D. R. (2001). **A Taxonomy for learning, teaching, and assessing:
a revision of bloom's taxonomy of educational objectives**. New York: Longman.

บรรณานุกรม (ต่อ)

Bloom, B. S. (1959). **Toxonomy of educational objectives handbook 1: Cognitive**. New York:

David Mckay

Yin, R. K. (2003). **Case study research: design and methods** (3rd ed.). Thousand Oaks, CA: Sage

Publications, Inc.

ภาคผนวก

แบบสัมภาษณ์

การวิจัย เรื่อง ทักษะทางวิชาชีพที่จำเป็นสำหรับนักบัญชีองค์กรรัฐวิสาหกิจในศตวรรษที่ 21
กรณีศึกษา : การไฟฟ้าส่วนภูมิภาคเขต 1 (ภาคกลาง) จังหวัดพระนครศรีอยุธยา
Essential Professional Skills for State Enterprise Accountants in the 21th century: case
study of
Provincial Electricity Authority, Central District, Phra Nakhon Si Ayutthaya Province

คำชี้แจง

- 1.การสัมภาษณ์ครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาเกี่ยวกับทักษะวิชาชีพที่จำเป็นสำหรับนักบัญชี
- 2.แบบสัมภาษณ์ฉบับนี้มีจำนวน 3 หน้า แบ่งออกเป็น 2 ตอน ดังนี้
ตอนที่ 1 สถานภาพของผู้ตอบแบบสัมภาษณ์
ตอนที่ 2 ทักษะทางวิชาชีพที่จำเป็นสำหรับนักบัญชีการไฟฟ้าส่วนภูมิภาคเขต 1
(ภาคกลาง) จังหวัดพระนครศรีอยุธยา

ผู้วิจัยขอขอบพระคุณที่ได้รับความกรุณาจากท่านในการสละเวลาให้ข้อมูลและประสบการณ์
อันจะเป็นประโยชน์ต่อการวิจัย ผู้วิจัยขอกราบขอบพระคุณเป็นอย่างสูง มา ณ โอกาสนี้

นางสาวนุจรี อร่ามรัตน์พันธุ์

บริหารธุรกิจมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบัญชี

คณะบริหารธุรกิจ มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลธัญบุรี

ตอนที่ 1 สถานภาพของผู้ตอบแบบสัมภาษณ์

- 1.ชื่อ-สกุล ผู้ให้สัมภาษณ์
- 2.ระดับการศึกษาสูงสุด สาขาวิชา
- 3.ตำแหน่ง
- 4.ระยะเวลาในการดำรงตำแหน่งจนถึงปัจจุบัน

ตอนที่ 2 ทักษะทางวิชาชีพที่จำเป็นสำหรับนักบัญชีการไฟฟ้าส่วนภูมิภาคเขต 1 (ภาคกลาง)

จังหวัดพระนครศรีอยุธยา

- 1) ท่านมีความเห็นอย่างไรเกี่ยวกับทักษะทางวิชาชีพนักบัญชีในปัจจุบัน

.....
.....
.....
.....

..... ลักษณะงานที่สำคัญของการไฟฟ้าฯ คืออะไร ข้อมูล
รายงานทางการเงินใดที่การไฟฟ้าฯ ต้องนำมาใช้ในการดำเนินงาน

.....
.....
.....
.....
.....

- 2) ท่านคิดว่านักบัญชีขององค์กรรัฐวิสาหกิจ การไฟฟ้าฯ ควรมีทักษะหรือความรู้เฉพาะด้าน
อย่างไร

.....
.....
.....
.....
.....

- 3) ในอดีต ปัจจุบัน และอนาคต ทักษะทางวิชาชีพของนักบัญชีของการไฟฟ้าฯ มีความแตกต่าง
กันมากน้อยเพียงไร อย่างไร

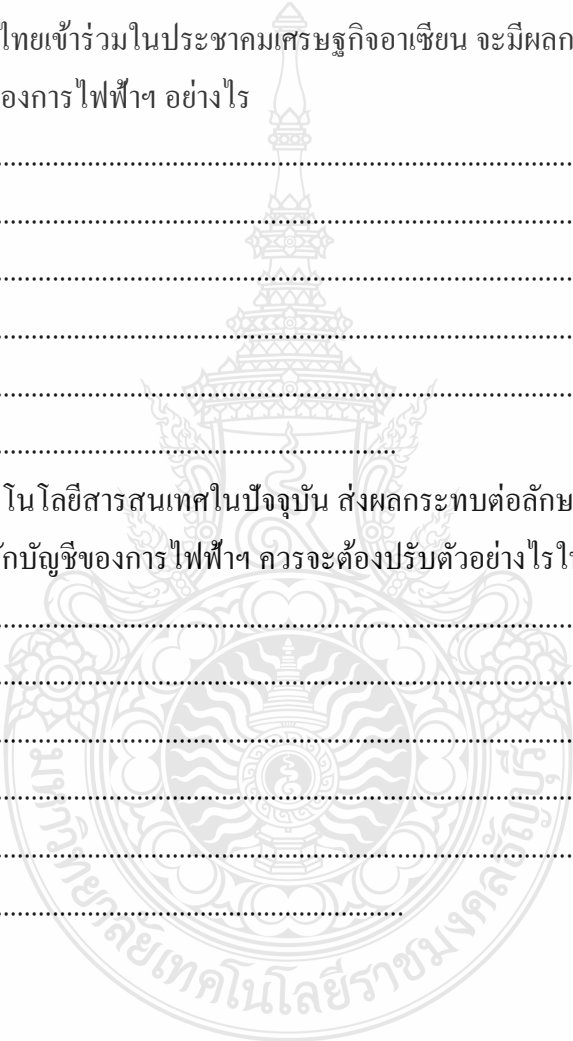
.....
.....
.....
.....
.....
.....

4) การที่ประเทศไทยเข้าร่วมในประชาคมเศรษฐกิจอาเซียน จะมีผลกระทบต่อทักษะทางวิชาชีพ
ของนักบัญชีของการไฟฟ้าฯ อย่างไร

.....
.....
.....
.....
.....

5) การพัฒนาเทคโนโลยีสารสนเทศในปัจจุบัน ส่งผลกระทบต่อลักษณะงานของการไฟฟ้าฯ
อย่างไร และนักบัญชีของการไฟฟ้าฯ ควรจะต้องปรับตัวอย่างไรในอนาคต

.....
.....
.....
.....
.....

ประวัติผู้เขียน

ชื่อ-สกุล	นางสาวนุจรี อร่ามรัตนพันธุ์
วัน เดือน ปีเกิด	10 มกราคม 2533
ที่อยู่	68 หมู่ 4 ตำบล บางพูน อำเภอ เมือง จังหวัด ปทุมธานี 12000
การศึกษา	พ.ศ. 2554 บริหารธุรกิจบัณฑิต (การเงินและการลงทุน) มหาวิทยาลัยรังสิต
ประสบการณ์การทำงาน	นักการเงิน ระดับ 6 การไฟฟ้าส่วนภูมิภาคปทุมธานี 2 (บางกะดี)
เบอร์โทรศัพท์	09-9609-6926
อีเมล	nujaree_a@mail.rmutt.ac.th

